

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ

0095, Ք.Երևան, Մ.Բաղրամյան պող., 19

27.112023թ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

ԱԼԵՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆԻՆ

Մեծարգո՝ պարոն Սիմոնյան,

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 109-րդ եւ «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 65-րդ եւ 67-րդ հոդվածների՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով Ձեզ ենք ներկայացնում «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» օրենքում և հարակից օրենքներում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի փաթեթը:

Ազգային ժողովի աշխատակարգի 25-րդ կետի համաձայն գրությանը կցվում են (150 էջ).

ա) նախագծերի փաթեթը, որի հիմնական զեկուցողն է Գեորգ Պապոյանը,

բ) նախագծի ընդունման հիմնավորումը,

գ) գործող օրենքներում փոփոխվող և լրացվող հոդվածների մասին տեղեկանքը:

Խնդրում եմ օրենքի նախագիծը սահմանված կարգով դնել շրջանառության մեջ:

ՀԱՐԳԱՆՔՈՎ՝

ԳԵՎՈՐԳ ՊԱՊՈՅԱՆ (021)

ԱՐՈՒՍՅԱԿ ՄԱՆԱՎԱԶՅԱՆ (036)

ՆԱՐԵԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (059)

ԷՂԳԱՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ (043)

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» 2018 թվականի հունվարի 16-ի ՀՕ-58-Ն օրենքը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՄԱՍԻՆ

Գ Լ ՈՒ Խ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է Հաշվեքննիչ պալատի իրավական կարգավիճակը, գործունեության նպատակն ու երաշխիքները, Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության կազմակերպման, հաշվեքննության իրականացման, ինչպես նաև Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության հետ կապված հարաբերությունները:

Հոդված 2. Հաշվեքննիչ պալատը

1. Հաշվեքննիչ պալատն արտաքին պետական հաշվեքննություն (այսուհետ՝ հաշվեքննություն) իրականացնող անկախ պետական մարմինն է:
2. Հաշվեքննիչ պալատ պետական մարմինը ներառում է Հաշվեքննիչ պալատը և Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկը: Սույն օրենքի իմաստով Հաշվեքննիչ պալատ է համարվում Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված կոլեգիալ մարմինն վերապահված լիազորություններին և իրավասություններին վերաբերող կարգավորումների:
3. Հաշվեքննիչ պալատը կազմված է յոթ անդամից՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահից և վեց անդամից:
4. Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկի նպատակը Հաշվեքննիչ պալատ պետական մարմնի գործունեության ապահովումն է:

5. Հաշվեքննիչ պալատը մշակում, հաստատում և իրականացնում է արտաքին պետական հաշվեքննության ոլորտում քաղաքականությունը:
6. Հաշվեքննիչ պալատի նստավայրը Երևան քաղաքն է:

Հոդված 3. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության նպատակը

1. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության նպատակը հաշվեքննությունների իրականացմամբ հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում օրինականության և արդյունավետության պահպանման վերաբերյալ հանրությանն ու Ազգային ժողովին ժամանակին, մասնագիտական ու անկողմնակալ տեղեկատվություն ներկայացնելն է:

Հոդված 4. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները սույն օրենքի իմաստով ունեն հետևյալ նշանակությունը՝
  - 1) **հաշվեքննություն**՝ հաշվեքննության առարկան կարգավորող իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով և (կամ) Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված այլ չափանիշների ու պահանջների պահպանման գնահատում և հաշվեքննության արդյունքում ներկայացված առաջարկությունների կատարման հետևակողություն: Սույն օրենքում հաշվեքննությանը վերաբերող կարգավորումները տարածվում են ինչպես հաշվեքննությունների, այնպես էլ՝ ստուգումների վրա, իսկ ստուգման կարգավորումները՝ բացառապես ստուգումների.
  - 2) **հաշվեքննության շրջանակ**՝ հանրային սեփականության կառավարում.
  - 3) **հանրային սեփականություն**՝ պետական և համայնքային սեփականություն, այդ թվում՝ պետական և համայնքային բյուջեների միջոցներ (մուտքեր ու ելքեր), Կենտրոնական բանկի վարչական ծախսեր և կապիտալ ներդրումներ.
  - 4) **հաշվեքննության առարկա**՝ հաշվեքննության շրջանակի գնահատվող մաս.
  - 5) **հաշվեքննության (ստուգման) օբյեկտ**՝ սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին (2-րդ) մասով սահմանված սուբյեկտ.
  - 6) **հաշվեքննող**՝ հաշվեքննություն իրականացնող պաշտոնատար անձ.
  - 7) **փորձագետ**՝ պայմանագրային հիմունքներով հաշվեքննության աշխատանքներում ներգրավվող՝ համապատասխան բնագավառի հատուկ գիտելիքներ ունեցող ֆիզիկական անձ.
  - 8) **անհամապատասխանություն**՝ հաշվեքննության առարկան կարգավորող իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված պահանջների չպահպանման դեպք.

9) **խեղաթյուրում**՝ ֆինանսական հաշվետվությունում գումարի, դասակարգման, ներկայացման կամ բացահայտման ու դրանց համար ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման կիրառելի հիմունքներով սահմանված պահանջների միջև տարբերություն.

10) **ֆինանսական հաշվետվություն**՝ «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված բյուջեների կատարման հաշվետվություն, «Հանրային հատվածի կազմակերպությունների հաշվապահական հաշվառման մասին» և «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով նախատեսված ֆինանսական հաշվետվություն.

11) **հետհսկողություն**՝ հաշվեքննության արդյունքում ներկայացված առաջարկություններից բխող միջոցառումների կատարման վերաբերյալ տեղեկատվության ստացում (ներառյալ՝ հաշվեքննության օբյեկտից), վերլուծություն և ամփոփում.

12) **ֆինանսական հաշվեքննություն**՝ հաշվեքննության առարկայի վերաբերյալ կազմված ֆինանսական հաշվետվությունների գնահատում՝ իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված այլ գործարքներով սահմանված չափանիշների և պահանջների համեմատությամբ.

13) **համապատասխանության հաշվեքննություն**՝ հաշվեքննության առարկայի՝ իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված այլ գործարքներով սահմանված չափանիշներին և պահանջներին համապատասխանության գնահատում.

14) **կատարողականի հաշվեքննություն**՝ հաշվեքննության առարկայի՝ տնտեսող և (կամ) ռեսուրսային և (կամ) նպատակային արդյունավետ լինելու գնահատում.

15) **տնտեսում (economy)**՝ սկզբունք, որով գնահատվում են ձեռք բերված ռեսուրսներին ուղղված ծախսերը՝ դրանց հնարավոր լավագույն գնի համեմատությամբ.

16) **ռեսուրսային արդյունավետություն (efficiency)**՝ սկզբունք, որով գնահատվում է հանրային սեփականության օգտագործման դիմաց առավելագույն չափելի արդյունքների ստացումը.

17) **նպատակային արդյունավետություն (effectiveness)**՝ սկզբունք, որով գնահատվում են սահմանված նպատակներին հասնելու աստիճանն ու ակնկալվող արդյունքների ստացման չափը.

18) **զննում**՝ հաշվեքննողի կողմից հաշվեքննության առարկային վերաբերող փաստացի վիճակի ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացում.

19) **դիտարկում**՝ հաշվեքննության առարկային վերաբերող գործընթացի կամ ընթացակարգի կատարմանը ականատես լինելը (ներառյալ՝ հաշվեքննության օբյեկտում).

20) **հարցում**՝ հաշվեքննության օբյեկտի պատասխանատու անձանց գրավոր կամ բանավոր կարգով տեղեկատվության տրամադրման պահանջի ներկայացում.

- 21) **արտաքին հաստատում**՝ հաշվեքննության օբյեկտից բացի այլ մարմին, հիմնարկին կամ օրենքով սահմանված կարգով պետական գործառնությունով օժտված իրավաբանական անձին տեղեկատվության տրամադրման պահանջի ներկայացում.
- 22) **վերլուծական ընթացակարգ**՝ հաշվեքննության առարկան բնութագրող ցուցանիշների գնահատում՝ դրանց հետ փոխկապակցված այլ տվյալների հետ համեմատման և համադրման միջոցով.
- 23) **վերահաշվարկ**՝ ելակետային տվյալների հիման վրա հաշվարկի ճշտության գնահատում.
- 24) **վերակատարում**՝ հաշվեքննության օբյեկտի ներքին հսկողության ընթացակարգերի վերարտադրում հաշվեքննողի կողմից.
- 25) **հաշվեքննության հաշվետվություն**՝ փաստաթուղթ, որտեղ ամփոփվում են թեմատիկ հաշվեքննության հիմնական արդյունքները և որի հաստատմամբ ավարտվում է հաշվեքննությունը.
- 26) **ընթացիկ եզրակացություն**՝ պետական բյուջեի տարեկան կատարման ֆինանսական հաշվեքննության ընթացքում կազմվող փաստաթուղթ, որտեղ ամփոփվում են հաշվեքննության միջանկյալ արդյունքները.
- 27) **Հաշվեքննիչ պալատում ծառայություն**՝ պետական ծառայության տեսակ, որի առանձնահատկությունները սահմանվում են սույն օրենքով.
- 28) **Հաշվեքննիչ պալատի ծառայող**՝ Հաշվեքննիչ պալատում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձ, հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավար, աշխատող:
- 29) **Միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպություն**՝ աուդիտորական կազմակերպությունների վարկանշմամբ զբաղվող միջազգային ճանաչում ունեցող համացանցային կայքերում գրանցված կամ վարկանշված, համընդհանուր միջազգային ճանաչում ունեցող 10 խոշորագույն անկախ աուդիտորական կազմակերպություններից մեկը:

Գ Լ ՈՒ Խ 2

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԵՎ ՄՅՈՒՍ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԱԴԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ԱՆՀԱՄԱՏԵՂԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

Հոդված 5. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) ընտրությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ (անդամ) կարող է ընտրվել Ազգային ժողովի պատգամավորին ներկայացվող պահանջներին համապատասխանող, բարձրագույն կրթություն և «Աուդիտորական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված աուդիտորի որակավորում (այսուհետ՝ աուդիտորի որակավորում) ունեցող յուրաքանչյուր ոք, ով ունի աուդիտորի

նվազագույնը հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ, որից առնվազն երեք տարին աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտի անցկացման համար պատասխանատու աուդիտորի աշխատանքային ստաժ կամ Հաշվեքննիչ պալատում նվազագույնը հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ, որից առնվազն երեք տարին սույն օրենքի 39-րդ հոդվածի 4-րդ և (կամ) 5-րդ մասերում նշված պաշտոններում պաշտոնավարման ստաժ կամ ըստ պաշտոնի անձնագրերի հանրային հատվածում ֆինանսների կառավարման նվազագույնը 10 տարվա աշխատանքային ստաժ, որից առնվազն հինգ տարին՝ ղեկավարի պաշտոնում:

2. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին (անդամին) Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի առաջարկությամբ ընտրում է Ազգային ժողովը՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, վեց տարի ժամկետով: Նույն անձը չի կարող ավելի քան երկու անգամ անընդմեջ ընտրվել Հաշվեքննիչ պալատի անդամ, ներառյալ՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ:

3. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին (անդամն) իր պաշտոնը ստանձնում է Ազգային ժողովի կողմից ընտրվելուց անմիջապես հետո Ազգային ժողովում պատգամավորների ներկայությամբ տված հետևյալ երդմամբ.

«Ստանձնելով Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) պաշտոնը՝ երդվում եմ, հավատարիմ լինելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանն ու օրենքներին՝ նպաստել հանրային հարստության կառավարման օրինականությանն ու արդյունավետությանը՝ հանուն համազգային նպատակների իրականացման և հայրենիքի հզորացման ու բարգավաճման: Երդվում եմ, որ լիազորություններս կկատարեմ անկախ ու անաչառ, առավելագույն բարեխղճությամբ ու ջանասիրությամբ:»:

4. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին (անդամն) իր պարտականությունների կատարմանն անցնում է Ազգային ժողովում իր երդման արարողությունից հետո՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախորդ նախագահի (անդամի) պաշտոնավարման ժամկետի ավարտման հաջորդ օրը: Եթե Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) ընտրվելու պահին Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) պաշտոնը թափուր է, ապա Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին (անդամն) իր պարտականությունների կատարմանն անցնում է Ազգային ժողովում երդման արարողությանը հաջորդող օրվանից:

5. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) ընտրություններն անցկացվում են «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքով նախատեսված ժամկետներում:

Հոդված 6. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունները դադարելը և դադարեցնելը

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունները դադարում են՝
1) լիազորությունների ժամկետն ավարտվելու դեպքում.

2) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը կորցնելու կամ այլ պետության քաղաքացիություն ձեռք բերելու դեպքում.

3) նրա նկատմամբ կայացված մեղադրական դատավճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու դեպքում.

4) նրան անգործունակ, անհայտ բացակայող կամ մահացած ճանաչելու վերաբերյալ դատարանի վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու դեպքում.

5) նրա լիազորությունների կատարումն անհնար դարձնող ֆիզիկական արատ կամ հիվանդություն ձեռք բերելու դեպքում: Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունների կատարումն անհնար դարձնող ֆիզիկական արատների կամ հիվանդությունների ցանկը սահմանվում է Կառավարության կողմից.

6) դատական կարգով հանրային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքից զրկվելու դեպքում.

7) նրա մահվան դեպքում.

8) նրա հրաժարականի դեպքում:

2. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն (անդամն) իր հրաժարականի դիմումը ներկայացնում է Ազգային ժողովի նախագահին, որի մասին Ազգային ժողովի նախագահը տեղեկացնում է Հաշվեքննիչ պալատին: Այդ տեղեկությունը տեղադրվում է Հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական կայքում: Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունների դադարման՝ հրաժարականից բացի այլ հիմքեր ի հայտ գալու դեպքում, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն այդ հիմքերն ի հայտ գալու վերաբերյալ տեղեկատվությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում է Ազգային ժողովի նախագահին:

3. Սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի պայմաններից որևէ մեկը խախտելու դեպքում, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունները դադարեցնում է Ազգային ժողովը՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով:

Հոդված 7. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) պաշտոնավարման անհամատեղելիության պահանջները

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը (անդամը) չի կարող զբաղեցնել իր կարգավիճակով չպայմանավորված պաշտոն պետական կամ տեղական ինքնակառավարման այլ մարմիններում, որևէ պաշտոն՝ առևտրային կազմակերպությունում, զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ, կատարել վճարովի այլ աշխատանք, բացի գիտական, կրթական և ստեղծագործական աշխատանքից:

2. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն (անդամն) իր լիազորությունների իրականացման ժամանակահատվածում չի կարող լինել որևէ կուսակցության անդամ կամ որևէ այլ կերպ զբաղվել քաղաքական գործունեությամբ: Հրապարակային

ելույթներում Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը (անդամը) պետք է ցուցաբերի քաղաքական զսպվածություն:

Գ Լ ՈՒ Խ 3

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ, ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԵՎ ՄՅՈՒՍ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 8. Հաշվեքննիչ պալատի լիազորությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննություն է իրականացնում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու հիմնարկների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության կողմից հիմնադրված պետական գործառույթներով օժտված այլ անձանց նկատմամբ՝ անկախ դրանց գործունեությունն արտահայտող ֆինանսական գործառնությունների՝ պետական և համայնքային բյուջեներում արտացոլված լինելու հանգամանքից կամ եղանակից:

2. Հաշվեքննիչ պալատը ստուգում է իրականացնում իրավաբանական անձի մոտ, եթե՝

1) ոչ առևտրային իրավաբանական անձը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության և (կամ) համայնքի կողմից.

2) առևտրային իրավաբանական անձի կանոնադրական կապիտալի 50 տոկոսից ավելին պետական և (կամ) համայնքային մասնակցությամբ է.

3) իրավաբանական անձը հիմնադրվել է սույն մասի 1-ին և (կամ) 2-րդ և (կամ) 10-րդ կետերում նշված իրավաբանական անձանց կողմից.

4) պետությունը կամ համայնքն իրավաբանական անձի հետ կնքված պայմանագրին համապատասխան կամ այլ՝ օրենքով չարգելված ձևով հնարավորություն ունի կանխորոշելու այդ իրավաբանական անձի որոշումները.

5) իրավաբանական անձին իրավական ակտով կամ պայմանագրով վերապահվել է պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի գործառույթների իրականացում՝ միայն այդ իրավական ակտի կամ պայմանագրի պահանջների կատարումը ստուգելու համար.

6) իրավաբանական անձն իրավական ակտով կամ պայմանագրով պետական կամ համայնքային աջակցության որևէ եղանակով (ներառյալ՝ բյուջետային վարկերը, փոխառությունները, երաշխիքները, հարկային արտոնություններն ու այլ ֆինանսական և ոչ ֆինանսական գործիքները) ստացել է միջոցներ՝ միայն այդ իրավական ակտի կամ պայմանագրի պահանջների կատարումը ստուգելու համար.

7) իրավաբանական անձը պայմանագրով պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հիմնարկների կողմից ստացել է դրամաշնորհներ կամ սուբսիդիաներ՝ միայն այդ պայմանագրի պահանջների կատարումը ստուգելու համար.

8) իրավաբանական անձը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան իրականացնում է ընդերքօգտագործում:

9) իրավաբանական անձն իրավական ակտով կամ հավատարմագրային կառավարման կամ կոնցեսիոն համաձայնությամբ (այդ թվում՝ պայմանագրով, համաձայնագրով կամ թույլտվությամբ) պետական և (կամ) համայնքային սեփականության (գույքի) հավատարմագրային կառավարիչ կամ կոնցեսիոներ է՝ միայն հավատարմագրային կառավարման կամ կոնցեսիայի հետ կապված իրավական ակտերի կամ համաձայնության (այդ թվում՝ պայմանագրի, համաձայնագրի կամ թույլտվության) պահանջների կատարումը ստուգելու համար:

10) իրավաբանական անձը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության կամ համայնքի կողմից և օժտված է պետական կամ տեղական ինքնակառավարման գործառույթներով և (կամ) լիազորություններով:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասի 5-9-րդ կետերով սահմանված դեպքերում Հաշվեքննիչ պալատը ստուգումն իրականացնում է ստուգման օբյեկտում միայն այն դեպքում, երբ ստուգման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը կամ տեղեկատվությունը հասանելի չեն դառնում պետական և (կամ) տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջոցով:

4. Հաշվեքննության իրականացման ժամկետում հաշվեքննության շրջանակի վերաբերյալ առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ ի հայտ գալու դեպքում Հաշվեքննիչ պալատն ընդունում է որոշում առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ պարունակող նյութերը Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազություն ուղարկելու վերաբերյալ: Այդ մասով Հաշվեքննիչ պալատը կարող է դադարեցնել հաշվեքննությունը:

Հոդված 9. Հաշվեքննիչ պալատի նիստերը

1. Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեությունը կազմակերպում է նիստերի միջոցով:

2. Հաշվեքննիչ պալատի նիստերը, որպես կանոն, հրավիրվում են ամիսը մեկ անգամ:

3. Հաշվեքննիչ պալատի նիստը հրավիրվում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կողմից: Հաշվեքննիչ պալատի անդամները կարող են ներկայացնել Հաշվեքննիչ պալատի նիստի օրակարգում ընդգրկվող հարցերի առաջարկություններ: Հաշվեքննիչ պալատի նիստի օրակարգը Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի ներկայացմամբ հաստատում է Հաշվեքննիչ պալատը:

4. Նիստն իրավագոր է, եթե նիստին մասնակցում է Հաշվեքննիչ պալատի առնվազն չորս անդամ:

5. Նիստում որոշումներն ընդունվում են քվեարկությամբ՝ առնվազն չորս կողմ ձայնի առկայության դեպքում:

6. Հաշվեքննիչ պալատի յուրաքանչյուր անդամ քվեարկում է կողմ կամ դեմ:

7. Հրապարակման ենթակա որոշման վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատի անդամի կողմից հատուկ կարծիք ներկայացվելու դեպքում, հատուկ կարծիքը, ինչպես նաև,

ըստ անհրաժեշտության, դրա վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատի նիստի արձանագրությունից քաղվածքը, կցվում է որոշմանն ու հրապարակվում:

8. Նիստերն արձանագրվում են: Նիստերը կազմակերպվում, անցկացվում են և դրանց ընթացքում ընդունված որոշումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հրապարակվում է Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով:

Հոդված 10. Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատվող հարցերի շրջանակը

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաստատում է՝

1) Հաշվեքննիչ պալատի ռազմավարական զարգացման ծրագիրը.

2) Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության ծրագիրը (այսուհետ՝ գործունեության ծրագիր).

3) պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը.

4) հաշվեքննության հաշվետվությունները.

5) ընթացիկ եզրակացությունները.

6) հետսկսկողության հաշվետվությունները.

7) Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումը (այսուհետ՝ տարեկան հաղորդում).

8) Հաշվեքննիչ պալատի բյուջետային հայտը և Հաշվեքննիչ պալատի բյուջեի կատարման հաշվետվությունը, սույն օրենքի 35-րդ հոդվածի 6-րդ մասում նշված ֆոնդից ծախսերի կատարման վերաբերյալ որոշումները.

9) հաշվեքննության առաջադրանքը.

10) հաշվեքննության կասեցման կամ դադարեցման վերաբերյալ որոշումները.

11) Հաշվեքննիչ պալատի ներքին իրավական ակտերը և դրանցում փոփոխություններն ու լրացումները.

12) Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությունը.

13) Հաշվեքննիչ պալատի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կանոնադրությունը և գործունեության տարեկան ծրագիրը.

14) հաշվեքննության գործառույթին առնչվող մեթոդաբանություններն ու ուղեցույցները.

15) Հաշվեքննիչ պալատի անդամների և հաշվեքննողների՝ հաշվեքննության էթիկայի կանոնները, Հաշվեքննիչ պալատի ներքին կարգապահական կանոնները.

16) փորձագետների ներգրավման կարգը.

17) Հաշվեքննիչ պալատի անդամներին և հաշվեքննողներին խրախուսման վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատի իրավասու պաշտոնատար անձին ուղղված միջնորդությունները.

18) հաշվեքննության էթիկայի կանոնների խախտման կամ հաշվեքննողների գործողությունների կամ անգործության դեմ բերված բողոքներում բավարար հիմքերի առկայության դեպքերում հաշվեքննողների նկատմամբ կարգապահական տույժեր

կիրառելու վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատի իրավասու պաշտոնատար անձին ուղղված միջնորդությունները.

19) մասնագիտական կարողությունների շարունակական զարգացման ծրագրերը.

20) հաշվեքննողներին աշխատանքի ընդունման չափորոշիչները.

21) Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության և Հաշվեքննիչ պալատի քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկերը, հաստիքացուցակն ու պաշտոնների անձնագրերը.

22) արտաքին պետական հաշվեքննության օրենսդրության կատարելագործմանն ուղղված հայեցակարգերն ու առաջարկություններ պարունակող այլ փաստաթղթերը.

23) սույն օրենքի 35-րդ հոդվածի 7-րդ մասին համապատասխան Հաշվեքննիչ պալատի անդամների և այլ աշխատողների աշխատանքի վարձատրությունը:

24) օրենքով նախատեսված այլ հարցեր:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-8-րդ, 10-16-րդ և 19-22-րդ կետերով սահմանված որոշումները հրապարակվում են Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-7-րդ կետերով սահմանված որոշումները Հաշվեքննիչ պալատի ներքին իրավական ակտերով սահմանված ժամկետներում ներկայացվում են Ազգային ժողով և Կառավարություն, եթե օրենքով այլ ժամկետներ սահմանված չեն:

Հոդված 11. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի լիազորությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն ապահովում է Հաշվեքննիչ պալատի բնականոն գործունեությունը:

2. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը՝

1) հրավիրում և նախագահում է Հաշվեքննիչ պալատի նիստերը, ստորագրում է Հաշվեքննիչ պալատի որոշումները և Հաշվեքննիչ պալատի նիստերի արձանագրությունները.

2) ներկայացնում է Հաշվեքննիչ պալատը Հայաստանի Հանրապետությունում, այլ պետություններում և միջազգային կազմակերպություններում.

3) հաստատում է Հաշվեքննիչ պալատի անդամների միջև աշխատանքների բաշխումը, Հաշվեքննիչ պալատի աուդիտի, էթիկայի և որակի հսկողության կոմիտեներից յուրաքանչյուրի կազմը.

4) հաստատում է Հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումների աշխատանքների համակարգման բաշխումը.

5) հաստատում է Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկի կառուցվածքը և սահմանված կարգով կատարում կառուցվածքային փոփոխություններ, ինչպես նաև հաստատում է կառուցվածքային ստորաբաժանումների (բացառությամբ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման) կանոնադրությունները, ծախսերի նախահաշիվը.

6) օրենքով նախատեսված դեպքերում նշանակում և ազատում է Հաշվեքննիչ պալատի համապատասխան աշխատողներին, այդ թվում՝ Հաշվեքննիչ պալատի

գլխավոր քարտուղարին, նրանց նկատմամբ կիրառում է խրախուսման միջոցներ և նշանակում կարգապահական տույժեր.

7) սահմանում է Հաշվեքննիչ պալատի անունից հանդես եկող անձի լիազորությունների շրջանակը, տալիս լիազորագիր.

8) Հաշվեքննիչ պալատի անդամներից մեկին նախապես վերապահում է իր բացակայության ժամանակ իրեն փոխարինելու պարտականությունների կատարումը: Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին փոխարինողի բացակայության դեպքում Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին փոխարինում է Հաշվեքննիչ պալատի անդամի առավել երկար ստաժ ունեցող անդամը.

9) Հաշվեքննիչ պալատի անդամի պաշտոնը թափուր լինելու, լիազորությունների իրականացման անհնարինության, ինչպես նաև բացակայության դեպքերում Հաշվեքննիչ պալատի անդամի պարտականությունների կատարումը վերապահում է Հաշվեքննիչ պալատի մեկ այլ անդամի.

10) Հաշվեքննիչ պալատի անդամի պաշտոնավարման ժամկետը լրանալուց ոչ ուշ քան 100 օր առաջ այդ մասին տեղեկացնում է Ազգային ժողովին: Հաշվեքննիչ պալատի անդամի վաղաժամկետ թափուր տեղ առաջանալու դեպքում այդ մասին հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնում է Ազգային ժողովին.

11) իրականացնում է Հաշվեքննիչ պալատի բնականոն գործունեությանն ուղղված այլ լիազորություններ.

12) «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 182.3-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում հայցադիմում է ներկայացնում վարչական դատարան:

3. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը Հաշվեքննիչ պալատի անդամների միջև աշխատանքները բաշխելիս նախատեսում է՝

1) օրինականության սկզբունքին առնչվող հաշվեքննությունները (ֆինանսական և համապատասխանության տեսակների) համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի մեկ անդամի.

2) արդյունավետության սկզբունքին առնչվող հաշվեքննությունները (կատարողականի տեսակի) համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի մեկ անդամի.

3) գործադիր իրավասություններից անկախ Հաշվեքննիչ պալատի չորս անդամի:

4. Հաշվեքննիչ պալատի յուրաքանչյուր անդամի համար սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված աշխատանքների բաշխումը պահպանվում է առնվազն 2 տարի ժամկետով:

5. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն իր լիազորությունների իրականացման համար ընդունում է անհատական և ներքին իրավական ակտեր (հրամաններ):

Հոդված 12. Հաշվեքննիչ պալատի անդամի լիազորությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը՝

1) սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերի շրջանակներում՝

ա. համակարգում է հաշվեքննության խմբերի աշխատանքները.

բ. ապահովում է հաշվեքննության խմբի միջոցով հաշվեքննության իրականացումն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգին համապատասխան.

գ. Հաշվեքննիչ պալատի հաստատմանն է ներկայացնում հաշվեքննության առաջադրանքների, պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացության, ընթացիկ եզրակացությունների, հաշվեքննության հաշվետվությունների և իր կողմից համակարգվող հաշվեքննությանը վերաբերող այլ նախագծերը.

2) սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի շրջանակներում՝

ա. հանդիսանում է Հաշվեքննիչ պալատի աուդիտի և (կամ) էթիկայի և (կամ) որակի հսկողության կոմիտեների անդամ՝ ապահովելով դրանց իրավասությունների իրականացումը.

բ. սույն կետի «ա» ենթակետում նշված իրավասությունների իրականացման նպատակով Հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարներից կարող է իրեն հետաքրքրող հարցերի վերաբերյալ ստանալ պարզաբանումներ՝ անհրաժեշտության դեպքում հրավիրելով խորհրդակցություններ:

Հոդված 13. Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկի կառուցվածքային ստորաբաժանումները և Հաշվեքննիչ պալատում հաստիքների առավելագույն քանակը

1. Հաշվեքննիչ պալատում հաշվեքննություններն իրականացվում են մասնագիտացված կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից: Մասնագիտացված է համարվում հաշվեքննություն իրականացնող այն կառուցվածքային ստորաբաժանումը, որի անվանումը պարունակում է հղում հաշվեքննության մեկ կամ երկու տեսակի, մասնավորապես՝

1) ֆինանսական և համապատասխանության կամ

2) կատարողականի:

2. Հաշվեքննիչ պալատի գործառույթներն ապահովելու նպատակով Հաշվեքննիչ պալատում սահմանվում են հաշվեքննությանն առնչվող, ինչպես նաև աջակցող մասնագիտական ստորաբաժանումներ և ներքին աուդիտի ստորաբաժանում: Աջակցող մասնագիտական ստորաբաժանումներից բացի, մնացած կառուցվածքային ստորաբաժանումները համարվում են հիմնական:

3. Հաշվեքննիչ պալատի աուդիտի, էթիկայի և որակի հսկողության կոմիտեների գործունեության ապահովման համար Հաշվեքննիչ պալատում սահմանվում է հաշվեքննությանն առնչվող մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանում:

4. Հաշվեքննիչ պալատի աջակցող մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներում աշխատողները քաղաքացիական ծառայողներ են:

5. Հաշվեքննիչ պալատում հաստիքների առավելագույն քանակը որոշվում է «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 15-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն:

Հոդված 14. Հաշվեքննիչ պալատի ներքին աուդիտը

1. Ներքին աուդիտը Հաշվեքննիչ պալատի ներքին հսկողության և Հաշվեքննիչ պալատի կառավարման արդյունավետության վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատին անկախ և անաչառ գնահատական տրամադրող գործառույթ է:
2. Հաշվեքննիչ պալատում ներքին աուդիտի գործառույթն անկախ է Հաշվեքննիչ պալատի այլ գործառույթներից: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը հաշվետու է Հաշվեքննիչ պալատին:
3. Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարին նշանակում և ազատում է Հաշվեքննիչ պալատը:
4. Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումն իր գործունեությունն իրականացնում է սույն օրենքի և իր կանոնադրության համաձայն և առաջնորդվում է Ներքին աուդիտորների ինստիտուտի հրապարակած ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության միջազգային ստանդարտներով և էթիկայի կանոններով:

Հոդված 15. Հաշվեքննիչ պալատի արտաքին աուդիտը

1. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները ենթակա են ամենամյա արտաքին աուդիտի՝ մրցութային հիմունքներով ընտրված՝ միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպության կողմից՝ աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան:
2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված գնման ընթացակարգը չկայացած հայտարարվելու դեպքում, նոր մրցույթում գնման գործընթացին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետությունում գործող աուդիտորական բոլոր կազմակերպությունները:
3. Մինչոյն արտաքին աուդիտորական կազմակերպությունը չի կարող ավելի քան երեք տարի անընդմեջ իրականացնել Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների ամենամյա արտաքին աուդիտը:
4. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների արտաքին աուդիտ իրականացնող աուդիտորական կազմակերպության մրցույթը կազմակերպում է Ազգային ժողովի աշխատակազմը՝ «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան:
5. Յուրաքանչյուր տարի Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից հրապարակվում է դրանց վերաբերյալ աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունը:

Հոդված 16. Հաշվեքննիչ պալատի աուդիտի կոմիտեն

1. Աուդիտի կոմիտեն գործադիր իրավասություններից անկախ մարմին է, որը հսկողություն է իրականացնում Հաշվեքննիչ պալատի ներքին աուդիտի գործառույթի նկատմամբ, Հաշվեքննիչ պալատի արտաքին աուդիտի ընթացքում համագործակցում է Հաշվեքննիչ պալատի արտաքին աուդիտորի հետ, նպաստում է վերջինիս և Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկի միջև արդյունավետ փոխգործակցությանը, դիտարկում է արտաքին աուդիտի աշխատանքի արդյունքները, ինչպես նաև իրականացնում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ աուդիտի կոմիտեին վերապահված այլ գործառույթներ:
2. Աուդիտի կոմիտեն բաղկացած է Հաշվեքննիչ պալատի երեք անդամից: Աուդիտի կոմիտեի անդամները չեն վարձատրվում իրենց կատարած աշխատանքի համար: Այդ աշխատանքը նրանք կատարում են որպես Հաշվեքննիչ պալատի անդամ:
3. Աուդիտի կոմիտեի անդամ չեն կարող լինել Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը և հաշվեքննություններ համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները:
4. Աուդիտի կոմիտեի քննարկումներին և աշխատանքներին չեն կարող մասնակցել աուդիտի կոմիտեի անդամ չհանդիսացող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները:
5. Աուդիտի կոմիտեն հաշվետու է Հաշվեքննիչ պալատին:
6. Աուդիտի կոմիտեի իրավասությունների իրականացման կարգը սահմանվում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 17. Հաշվեքննիչ պալատի էթիկայի կոմիտեն

1. Էթիկայի կոմիտեն գործադիր իրավասություններից անկախ մարմին է, որը հսկողություն է իրականացնում Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատված հաշվեքննության էթիկայի կանոնների պահպանման նկատմամբ, դիտարկում է հաշվեքննողների գործողությունների կամ անգործության դեմ բերված բողոքները, ուսումնասիրում է հաշվեքննողների ու հաշվեքննության խմբի ղեկավարի կամ հաշվեքննության խմբի ղեկավարի ու հաշվեքննությունը համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամի միջև մասնագիտական դատողությունների էական տարբերության դեպքերը, դրանց հիման վրա Հաշվեքննիչ պալատին է ներկայացնում մասնագիտական եզրակացություններ, ինչպես նաև իրականացնում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ էթիկայի կոմիտեին վերապահված այլ գործառույթներ:
2. Էթիկայի կոմիտեն բաղկացած է Հաշվեքննիչ պալատի երեք անդամից: Էթիկայի կոմիտեի անդամները չեն վարձատրվում իրենց կատարած աշխատանքի համար: Այդ աշխատանքը նրանք կատարում են որպես Հաշվեքննիչ պալատի անդամ:
3. Էթիկայի կոմիտեի անդամ չեն կարող լինել Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը և հաշվեքննություններ համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները:
4. Էթիկայի կոմիտեի քննարկումներին և աշխատանքներին չեն կարող մասնակցել էթիկայի կոմիտեի անդամ չհանդիսացող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները:
5. Էթիկայի կոմիտեն հաշվետու է Հաշվեքննիչ պալատին:

6. Էթիկայի կոմիտեի իրավասությունների իրականացման կարգը սահմանվում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 18. Հաշվեքննիչ պալատի որակի հսկողության կոմիտեն

1. Որակի հսկողության կոմիտեն գործադիր իրավասություններից անկախ մարմին է, որը որակի հսկողության անկախ վերանայում է իրականացնում հաշվեքննության առանձին փուլերի արդյունքների նկատմամբ և դրանց հիման վրա Հաշվեքննիչ պալատին է ներկայացնում մասնագիտական եզրակացություններ, գնահատում է հաշվեքննության խմբերի կատարողականը և Հաշվեքննիչ պալատին է ներկայացնում եզրակացություն նրանց խրախուսման վերաբերյալ, ինչպես նաև իրականացնում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ որակի հսկողության կոմիտեին վերապահված այլ գործառույթներ:

2. Որակի հսկողության կոմիտեն բաղկացած է Հաշվեքննիչ պալատի երեք անդամից: Որակի հսկողության կոմիտեի անդամները չեն վարձատրվում իրենց կատարած աշխատանքի համար: Այդ աշխատանքը նրանք կատարում են որպես Հաշվեքննիչ պալատի անդամ:

3. Որակի հսկողության կոմիտեի անդամ չեն կարող լինել Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը և հաշվեքննություններ համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները:

4. Որակի հսկողության կոմիտեի քննարկումներին և աշխատանքներին չեն կարող մասնակցել որակի հսկողության կոմիտեի անդամ չհանդիսացող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները:

5. Որակի հսկողության կոմիտեն հաշվետու է Հաշվեքննիչ պալատին:

6. Որակի հսկողության կոմիտեի իրավասությունների իրականացման կարգը սահմանվում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 19. Հաշվեքննիչ պալատի գործադիր կոմիտեն

1. Հաշվեքննիչ պալատի գործադիր կոմիտեն կազմված է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահից և հաշվեքննություններ համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամներից:

2. Հաշվեքննիչ պալատի գործադիր կոմիտեն՝

1) քննարկում և Հաշվեքննիչ պալատին է ներկայացնում կարծիք Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ընդունման ենթակա իրավական ակտերի վերաբերյալ.

2) Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի դիմումի հիման վրա քննարկում և Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին է ներկայացնում կարծիք Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կողմից ընդունման ենթակա իրավական ակտերի վերաբերյալ.

3) քննարկումներ է կազմակերպում և կարծիք է ներկայացնում Հաշվեքննիչ պալատի իրավասությանը վերաբերող հարցերի վերաբերյալ:

3. Հաշվեքննություններ չհամակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները չեն կարող մասնակցել Հաշվեքննիչ պալատի գործադիր կոմիտեի քննարկումներին և աշխատանքներին:
4. Գործադիր կոմիտեի իրավասությունների իրականացման կարգը սահմանվում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 20. Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաստատում է իր կանոնադրությունը՝ սույն օրենքով սահմանված իր գործունեության ապահովման համար:

Գ Լ ՈՒ Խ 4

ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 21. Գործունեության ծրագիրը

1. Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեության՝ արտաքին պետական հաշվեքննության տարեկան ծրագիրը հաստատում է բյուջետային տարին սկսելուց առնվազն 30 օր առաջ:
2. Գործունեության ծրագիրը ներառում է սույն օրենքով սահմանված՝ Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության նպատակի իրագործման համար անհրաժեշտ՝ Հաշվեքննիչ պալատի հաստատած կարգով նախատեսված ծրագրային համապատասխան դրույթներ:
3. Գործունեության ծրագրում ներառված թեմատիկ հաշվեքննության կատարումը տվյալ տարում չավարտվելու կամ մեկ տարուց ավելի կատարման ժամկետով պլանավորված լինելու դեպքերում, այդ թեմաները ներառվում են հաջորդ տարվա գործունեության ծրագրում:

Հոդված 22. Հաշվեքննության գործընթացը

1. Հաշվեքննության գործընթացը բաղկացած է հաշվեքննության իրականացման (այդ թվում՝ պլանավորման, կատարման և հաշվետվության) ու հետհսկողության փուլերից:
2. Հաշվեքննության գործընթացը պետք է կազմակերպվի օրինականության, տնտեսման, ռեսուրսային ու նպատակային արդյունավետության սկզբունքների համաձայն:
3. Հաշվեքննիչ պալատն իր կողմից բացահայտված անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների վերաբերյալ իրավական որակում չի տալիս և դրանց իրավական հետևանքների վերաբերյալ կանխատեսումներ չի անում:

4. Հաշվեքննության առաջադրանքի, պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացության, ընթացիկ եզրակացության և հաշվեքննության հաշվետվության նախագծերի կազմման, վավերացման և Հաշվեքննիչ պալատի հաստատմանը ներկայացման կարգը, դրանց կառուցվածքին և բովանդակությանը ներկայացվող պահանջները, ինչպես նաև հաշվեքննության կազմակերպման և իրականացման այլ ներքին ընթացակարգերը սահմանվում են Հաշվեքննիչ պալատի կողմից:

Հոդված 23. Հաշվեքննության իրականացումը

1. Հաշվեքննություններն իրականացվում են ֆինանսական և (կամ) համապատասխանության և (կամ) կատարողականի հաշվեքննության տեսակներով:

2. Հաշվեքննության իրականացման ընթացքում կարող են կիրառվել հարցման, արտաքին հաստատման, զննման, դիտարկման, վերահաշվարկի, վերակատարման և (կամ) վերլուծական ընթացակարգերը:

3. Հաշվեքննությունն իրականացվում է հաշվեքննության առարկայի համար իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված ժամանակաշրջանի կամ փուլի ավարտից հետո:

4. Յուրաքանչյուր հաշվեքննության իրականացման համար հաստատվում է հաշվեքննության առաջադրանք, որը ներառում է հաշվեքննության օբյեկտը, առարկան, տեսակը, իրականացման ժամկետը, հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը, իրականացնող խմբի կազմը՝ խմբի ղեկավարը, այլ հաշվեքննողները և փորձագետները, ինչպես նաև, ըստ անհրաժեշտության, հաշվեքննության չափանիշներն ու Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած այլ տեղեկություններ: Հաշվեքննության առանձնահատկությունից ելնելով՝ հաշվեքննությունն իրականացնող խմբի կազմում կարող է ընդգրկվել նաև այլ հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման հաշվեքննող:

5. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննության իրականացման ժամկետի սկզբից առնվազն երեք աշխատանքային օր առաջ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին է ուղարկում հաշվեքննության առաջադրանքը:

6. Հաշվեքննության իրականացումն ավարտվում է հաշվեքննության հաշվետվության կամ պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացության հաստատմամբ կամ հաշվեքննությունը դադարեցնելու մասին որոշմամբ:

7. Մինչև Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաշվեքննության արդյունքների վերաբերյալ որոշում ընդունելը Հաշվեքննիչ պալատի անդամներին, հաշվեքննողներին, փորձագետներին և հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց արգելվում է հաշվեքննության վերաբերյալ որևէ ձևով նախնական գնահատականների և եզրակացությունների հրապարակումը:

Հոդված 24. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը

1. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը կազմվում է հաշվետու տարվա պետական բյուջեի ֆինանսական հաշվեքննության միջոցով՝ օգտագործելով այդ տարվա պետական բյուջեի երեք, վեց և ինն ամիսների կատարման ֆինանսական հաշվեքննության (այսուհետև՝ եռամսյակային հաշվեքննություններ) ընթացիկ եզրակացությունները:

2. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը ներառում է պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ կարծիք, որի շրջանակներում կարող է տրամադրվել հետևյալ չորս կարծիքներից մեկը՝

1) չձևափոխված կարծիք, եթե ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, պատրաստված են ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման կիրառելի հիմունքների համաձայն.

2) վերապահումով կարծիք, եթե ստացվել են բավարար (քանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ, որոնցից կարելի է եզրակացնել, որ հայտնաբերված խեղաթյուրումներն, առանձին կամ միասին վերցրած, էական են, սակայն համատարած չեն ֆինանսական հաշվետվություններում կամ եթե անհնար է եղել ստանալ բավարար (քանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ, սակայն կարելի է եզրակացնել, որ չհայտնաբերված խեղաթյուրումների հնարավոր հետևանքը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է լինել էական, սակայն ոչ համատարած.

3) բացասական կարծիք, եթե ստացվել են բավարար (քանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ և կարելի է եզրակացնել, որ խեղաթյուրումները, առանձին կամ միասին վերցրած, էական և համատարած են ֆինանսական հաշվետվություններում.

4) կարծիքից հրաժարում, եթե անհնար է եղել ստանալ բավարար (քանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ և կարելի է եզրակացնել, որ չհայտնաբերված խեղաթյուրումների հնարավոր հետևանքը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է լինել էական և համատարած կամ եթե առկա են բազմաթիվ անորոշություններ պարունակող այնպիսի հանգամանքներ, երբ չնայած յուրաքանչյուր անորոշության համար ձեռք են բերվել բավարար (քանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ, հնարավոր չէ կարծիք կազմել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ՝ ելնելով անորոշությունների հնարավոր փոխկապակցվածությունից և ֆինանսական հաշվետվությունների վրա դրանց հնարավոր հանրագումարային ազդեցությունից:

3. Հաշվեքննիչ պալատը պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացնում Կառավարության կողմից պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունն Ազգային ժողով ներկայացնելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում:

Հոդված 25. Ընթացիկ եզրակացությունը

1. Եռամսյակային հաշվեքննության իրականացման արդյունքում կազմվում է հաշվեքննության միջանկյալ հաշվետվություն՝ ընթացիկ եզրակացություն, որը ներկայացվում է Ազգային ժողովին, Կառավարությանը, ինչպես նաև վերաբերելի մասով՝ հաշվեքննության օբյեկտներին՝ հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանի ավարտման օրվանից հետո չորս ամսվա ընթացքում:

Հոդված 26. Հաշվեքննության հաշվետվությունը

1. Թեմատիկ հաշվեքննությունների իրականացման արդյունքում կազմվում է հաշվեքննության հաշվետվություն:
2. Թեմատիկ ֆինանսական հաշվեքննության հաշվետվությունը ներառում է սույն օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված կարծիքներից մեկը:
3. Թեմատիկ համապատասխանության հաշվեքննության հաշվետվությունը ներառում է ամփոփ տեղեկատվություն օրինականության սկզբունքի պահպանման վերաբերյալ:
4. Թեմատիկ կատարողականի հաշվեքննության հաշվետվությունը ներառում է ամփոփ տեղեկատվություն հատուցման դիմաց արժեքի ստեղծման (տնտեսման և (կամ) ռեսուրսային արդյունավետության և (կամ) նպատակային արդյունավետության սկզբունքների պահպանման) վերաբերյալ:

Հոդված 27. Հաշվեքննության արդյունքների վերաբերյալ մեկնաբանությունները

1. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացության և ընթացիկ եզրակացության նախագծերը ներկայացվում են Կառավարությանը, իսկ հաշվեքննության հաշվետվության նախագիծը՝ հաշվեքննության առաջադրանքում նշված հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին, որոնք նախագիծը ստանալուն հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում կարող են ներկայացնել գրավոր մեկնաբանություններ նախագծում ներկայացված փաստերի, առաջարկությունների և այլ տեղեկությունների վերաբերյալ:

Հոդված 28. Հաշվեքննության կասեցումը և դադարեցումը

1. Սույն օրենքի 33-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պարտականությունների կատարման անհնարինության, ինչպես նաև հաշվեքննության ընթացքում հաշվեքննության արդյունքի վրա էական ազդեցություն ունեցող առանձին տեղեկությունների ճշտման անհրաժեշտություն առաջանալու կամ հաշվեքննությանն առնչվող փաստաթղթերը նախաքննության մարմինների կամ դատարանի որոշման հիման վրա առգրավված լինելու կամ տարերային աղետի պատճառով կամ

հաշվեքննության իրականացումն անհնարին դարձնող այլ անկանխատեսելի հանգամանքի դեպքում Հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ հաշվեքննությունը կասեցվում է: Կասեցման հիմքերի վերացումից հետո Հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ հաշվեքննությունը կարող է վերսկսվել մնացած ժամկետով:

2. Հաշվեքննությունը կարող է դադարեցվել, եթե կասեցված հաշվեքննության կասեցման հիմքերը կասեցմանը հաջորդող մեկ տարվա ընթացքում չեն վերացել կամ եթե հաշվեքննության իրականացման ընթացքում պարզվել է, որ հաշվեքննության տվյալ թեման այլևս չունի բավարար արդիականություն, էականություն կամ բարելավման ներուժ:

Հոդված 29. Հետհսկողությունը

1. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը հաստատումից հետո ներկայացվում է Ազգային ժողովին ու Կառավարությանը, իսկ ընթացիկ եզրակացությունը և հաշվեքննության հաշվետվությունը՝ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարներին, ինչպես նաև, ըստ անհրաժեշտության, հաշվեքննության առարկային առնչվող այլ մարմինների ղեկավարներին:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված փաստաթղթերում ներկայացված առաջարկությունների հասցեատեր հանդիսացող հաշվեքննության օբյեկտների ղեկավարները, նշված փաստաթղթերը ստանալուց հետո 30 օրվա ընթացքում, պարտավոր են Հաշվեքննիչ պալատին տրամադրել իրենց հասցեագրված առաջարկությունների կատարման վերաբերյալ միջոցառումների ծրագիր, որը պետք է պարունակի տեղեկատվություն յուրաքանչյուր միջոցառման կատարման պատասխանատուի և վերջնաժամկետի վերաբերյալ:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված՝ Հաշվեքննիչ պալատի առաջարկությունների հասցեատեր հանդիսացող հաշվեքննության օբյեկտների ղեկավարները պարտավոր են Հաշվեքննիչ պալատի առաջարկած ժամկետում ներկայացնել տեղեկատվություն առաջարկությունների և սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված միջոցառումների ծրագրի կատարման ընթացքի վերաբերյալ:

Հոդված 30. Տարեկան հաղորդումը

1. Հաշվեքննիչ պալատը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև հունիսի 1-ը, Ազգային ժողով է ներկայացնում . նախորդ տարվա իր գործունեության վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվություն պարունակող տարեկան հաղորդում:

2. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան հաղորդումը քննարկվում է Ազգային ժողովում՝ առանց որոշում ընդունելու:

Հոդված 31. Հաշվեքննողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Հաշվեքննողն իրավասու է տվյալ հաշվեքննության առարկայի շրջանակներում՝

1) հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձից պահանջելու առկա էլեկտրոնային շտեմարաններին հասանելիություն, փաստաթղթեր, դրանց վավերացված պատճեններ, անհրաժեշտ տեղեկանքներ, տեղեկատվություն, այդ թվում՝ հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ, դրանցից դուրս գրելու տեղեկություններ: Օրենքով պահպանվող գաղտնիք պարունակող տեղեկատվությանը հաշվեքննողը կարող է ծանոթանալ տվյալ գաղտնիքի համար օրենքով սահմանված կարգով:

2) հաշվեքննության ընթացքում ծագած հարցերի վերաբերյալ հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձից ստանալու բանավոր և գրավոր պարզաբանումներ:

3) մուտք գործելու հաշվեքննության օբյեկտի տարածքներ:

4) անհրաժեշտության դեպքում հաշվեքննության գործընթացին ներգրավելու հաշվեքննության օբյեկտի ներկայացուցիչներին, այդ թվում՝ պահանջելով հաշվեքննության իրականացման ընթացքում իր մասնակցությամբ հաշվառման (գույքագրման) իրականացում:

5) պահանջել հաշվեքննության օբյեկտից՝ հաշվեքննության օբյեկտի հետ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքների մյուս կողմ հանդիսացած անձից, իր իրավասությունների շրջանակներում պահանջել և Հաշվեքննիչ պալատին ներկայացնել անհրաժեշտ փաստաթղթեր կամ տեղեկատվություն:

6) հաշվեքննության առարկայի վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալ իրավաբանական անձանցից:

2. Հաշվեքննողը պարտավոր է՝

1) անաչառ և համակողմանի հավաքել ու արձանագրել հաշվեքննության առարկային առնչվող տեղեկություններն ու փաստերը:

2) իրականացնել հաշվեքննության գործընթացի փաստաթղթավորում:

3) չխոչընդոտել հաշվեքննության օբյեկտի բնականոն աշխատանքին:

4) հաշվեքննության ընթացքում հանցագործության առերևույթ հատկանիշների ի հայտ գալու պարագայում տեղեկացնել հաշվեքննությունը համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամին և Հաշվեքննիչ պալատին:

3. Հաշվեքննության խմբի ղեկավարն, ի լրումն սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պարտականությունների, հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց ծանոթացնում է հաշվեքննությանն առնչվող իրենց իրավունքներին ու պարտականություններին:

Հոդված 32. Փորձագետը

1. Հաշվեքննիչ պալատն իրավասու է սույն օրենքով և Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով հաշվեքննության գործընթացում ներգրավել փորձագետի:

2. Փորձագետն իրավասու է հաշվեքննության ընթացքում իրականացնել սույն օրենքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-6-րդ կետերով սահմանված իրավունքները և պետք է կրի սույն օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պարտականությունները:

Հոդված 33. Հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Հաշվեքննության առաջադրանքում նշված հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարն իրավասու է՝

1) ծանոթանալու հաշվեքննության հաշվետվության նախագծին և ներկայացնելու իր գրավոր մեկնաբանությունները դրա վերաբերյալ.

2) օրենքով սահմանված կարգով բողոքարկելու հաշվեքննողների գործողությունները:

2. Հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձը պարտավոր է՝

1) հաշվեքննողներին հատկացնել աշխատանքային տարածք, որն ապահովված է աշխատելու համար բավարար պայմաններով.

2) հաշվեքննողի առաջարկած ժամկետում, որը չի կարող պակաս լինել երեք աշխատանքային օրից, տրամադրել հաշվեքննության առարկայի վերաբերյալ առկա և հասանելի ամբողջական և ճշգրիտ տեղեկատվությունը և փաստաթղթերը.

3) կազմակերպել և ապահովել հաշվեքննողի մասնակցությամբ հաշվեքննության ընթացակարգերի իրականացումը, այդ թվում՝ հաշվեքննողի պահանջով կազմակերպել հաշվեքննողի մասնակցությամբ հաշվառման (գույքագրման) իրականացում, ստորագրել բանավոր հարցման արձանագրությունները՝ ըստ անհրաժեշտության արձանագրությանը կից ներկայացնելով արձանագրության բովանդակության վերաբերյալ գրավոր առարկություններ.

4) չխոչընդոտել հաշվեքննության ընթացքին:

3. Հաշվեքննողի՝ հաշվեքննությանը վերաբերող, սույն օրենքով սահմանված իրավունքներից բխող պահանջները պարտադիր են հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց համար:

Գ Լ ՈՒ Խ 5

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ

Հոդված 34. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) անձեռնմխելիությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը (անդամը) չի կարող պատասխանատվության ենթարկվել իր լիազորություններն իրականացնելիս հայտնաձև կարծիքի կամ կայացրած որոշման համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նրա արարքում առկա են վարչական իրավախախտման կամ հանցագործության հատկանիշներ:

2. Իր լիազորությունների իրականացման կապակցությամբ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) նկատմամբ քրեական հետապնդում կարող է հարուցվել, կամ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը (անդամը) կարող է ազատությունից զրկվել գլխավոր դատախազի միջնորդության հիման վրա միայն Հաշվեքննիչ պալատի համաձայնությամբ՝ Հաշվեքննիչ պալատի նիստերում որոշումների ընդունման կարգին համապատասխան: Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն (անդամն) առանց Հաշվեքննիչ պալատի համաձայնության կարող է զրկվել ազատությունից, երբ նա բռնվել է հանցանք կատարելու պահին կամ անմիջապես դրանից հետո: Այս դեպքում ազատությունից զրկելը չի կարող տևել 72 ժամից ավելի: Հաշվեքննիչ պալատի անդամին ազատությունից զրկելու մասին անհապաղ տեղեկացվում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

Հոդված 35. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության ֆինանսավորումը

1. Հաշվեքննիչ պալատին վերապահված գործառույթների (հաշվեքննություն և ստուգում) իրականացման համար պետական բյուջեի միջոցների հաշվին ապահովվում է Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության նպատակի կատարումը երաշխավորող ֆինանսավորում:
2. Հաշվեքննիչ պալատի բյուջեն Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի մաս է:
3. Հաշվեքննիչ պալատը «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով յուրաքանչյուր տարի կազմում և Կառավարություն է ներկայացնում առաջիկա տարվա իր բյուջետային ֆինանսավորման հայտը (ծախսերի նախահաշվի նախագիծը):
4. Հաշվեքննիչ պալատի առաջիկա տարվա բյուջետային ֆինանսավորման հայտը Կառավարության կողմից ընդունվելու դեպքում ընդգրկվում է պետական բյուջեի նախագծում, իսկ առարկության դեպքում պետական բյուջեի նախագծի հետ անփոփոխ ներկայացվում է Ազգային ժողով:
5. Կառավարությունն Ազգային ժողով և Հաշվեքննիչ պալատ է ներկայացնում բյուջետային հայտի վերաբերյալ իր փոփոխությունների հիմնավորումը:
6. Հաշվեքննիչ պալատի բնականոն գործունեության ապահովման համար, չնախատեսված ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով, նախատեսվում է Հաշվեքննիչ պալատի պահուստային ֆոնդ, որը ներկայացվում է պետական բյուջեի առանձին տողով: Պահուստային ֆոնդի մեծությունը հավասար է տվյալ տարվա պետական բյուջեի մասին օրենքով Հաշվեքննիչ պալատի համար նախատեսված ծախսերի ընդհանուր գումարի երկու տոկոսին:
7. Հարկային մարմնում առկա տեղեկատվության հիման վրա, սույն օրենքով սահմանված որակավորման պահանջներին համապատասխանող Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների համար պետք է ապահովվի Հաշվեքննիչ պալատի

սահմանաձև կարգով, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող՝ միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունների՝ ըստ համադրելի պաշտոնների միջին վարձատրությանը համապատասխան աշխատանքի վարձատրություն: Սույն մասում նշված՝ հարկային մարմնում առկա տեղեկատվությունը, Հաշվեքննիչ պալատի պահանջով, պահանջի ներկայացումից հետո 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հարկային մարմնի կողմից ներկայացվում է Հաշվեքննիչ պալատին:

8. Հաշվեքննիչ պալատի աշխատողների սոցիալական երաշխիքները սահմանվում են օրենքով, այդ թվում՝ «Պետական պաշտոններ և պետական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 22-րդ և 24-26-րդ հոդվածներով սահմանված երաշխիքները:

Հոդված 36. Հաշվեքննության իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկատվության մատչելիությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատին անհատույց և ազատ կերպով առցանց հասանելի են Հայաստանի Հանրապետության, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու հիմնարկների կողմից վարվող թղթային և էլեկտրոնային տեղեկատվական շտեմարաններն ու համակարգերը, տեղեկություններն ու փաստաթղթերը:

2. Հաշվեքննության իրականացման ժամկետում Հաշվեքննիչ պալատին առցանց հասանելի են սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված սուբյեկտներին պատկանող՝ հաշվեքննության շրջանակին առնչվող էլեկտրոնային շտեմարանները:

3. Հաշվեքննիչ պալատի գործառույթներն իրականացնելիս Հաշվեքննիչ պալատի համար ապահովվում է, այդ թվում՝ «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հիման վրա տվյալների մշակողների կողմից վարվող տվյալների բազաների, տեղեկատվական համակարգերի և տվյալների շտեմարանների, ինչպես նաև օրենքով պահպանվող գաղտնիքի հասանելիությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված տեղեկատվական համակարգերին Հաշվեքննիչ պալատի հասանելիությունն ապահովվում է՝ նշված տեղեկատվական համակարգերի համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված տեղեկատվական անվտանգության պահանջներին (առկայության դեպքում) Հաշվեքննիչ պալատի համապատասխանության վերաբերյալ, Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված կարգով ներգրավված, անկախ հավաստիացումից հետո:

5. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված՝ օրենքով պահպանվող տվյալները և տեղեկությունները, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի), հաշվեքննողի և փորձագետի կողմից հրապարակումը, ինչպես նաև սույն օրենքով նախատեսված՝

Հաշվեքննիչ պալատի գործառույթների հետ չառնչվող ցանկացած այլ ձևով օգտագործումն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

Հոդված 37. Պատասխանատվությունը Հաշվեքննիչ պալատի գործունեությանը խոչընդոտելու համար

1. Էլեկտրոնային շտեմարաններին հասանելիությունը, հաշվեքննության շրջանակում պահանջված նյութերը, փաստաթղթերը, տեղեկությունները, պարզաբանումները, ինչպես նաև հետհսկողության ընթացքում միջոցառումների պլանը և դրա կատարման ընթացքի վերաբերյալ պահանջված տեղեկությունները սույն օրենքով սահմանված ժամկետներում և կարգով Հաշվեքննիչ պալատին չտրամադրելը կամ ոչ լիարժեք տրամադրելը կամ հաշվեքննության ընթացակարգերի կատարմանը խոչընդոտելն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:
2. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննության ընթացքում կամ արդյունքում կարող է հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին, ինչպես նաև վերադաս ունենալու դեպքում՝ վերադասին, առաջարկել օրենքով սահմանված կարգով պատասխանատվության ենթարկել հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց, եթե վերջիններս չեն կատարում սույն օրենքի պահանջները:
3. Հաշվեքննիչ պալատը կարող է հրապարակել և Ազգային ժողովին ներկայացնել սույն օրենքի պահանջները չկատարած կամ ոչ պատշաճ կատարած պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի, դրա պաշտոնատար անձի կամ իրավաբանական անձի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ համապատասխան դեպքի նկարագրությամբ:

Գ Լ ՈՒ Խ 6

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏՈՒՄ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 38. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության իրավական հիմքերը

1. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության՝ որպես պետական ծառայության առանձին տեսակի առանձնահատկությունները կարգավորվում են սույն օրենքով:
2. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների աշխատանքային հարաբերություններին վերաբերող հարցերը, որոնք կարգավորված չեն սույն օրենքով, կարգավորվում են «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով:
3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված իրավական ակտով այդ հարաբերությունները կարգավորված չլինելու դեպքում, դրանք կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ:

Հոդված 39. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների պաշտոնների համակարգը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ խմբերի՝

- 1) բարձրագույն պաշտոններ.
- 2) գլխավոր պաշտոններ.
- 3) առաջատար պաշտոններ.
- 4) կրտսեր պաշտոններ:

2. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների պաշտոնների խմբերը դասակարգվում են 1-ին, 2-րդ և 3-րդ ենթախմբերի:

3. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների պաշտոնների խմբերում 1-ին ենթախումբը տվյալ խմբի բարձրագույն ենթախումբն է:

4. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների բարձրագույն խմբի պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ ենթախմբերի՝ ընդգրկելով հետևյալ պաշտոնները՝

- 1) 1-ին ենթախումբ՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ.
- 2) 2-րդ ենթախումբ՝ Հաշվեքննիչ պալատի անդամ.
- 3) 3-րդ ենթախումբ՝ Հաշվեքննիչ պալատի վարչության պետ:

5. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների գլխավոր պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ ենթախմբերի՝ ընդգրկելով հետևյալ պաշտոնները՝

- 1) 1-ին ենթախումբ՝ Հաշվեքննիչ պալատի վարչության պետի տեղակալ.
- 2) 2-րդ ենթախումբ՝ հաշվեքննության ավագ կառավարիչ.
- 3) 3-րդ ենթախումբ՝ հաշվեքննության կառավարիչ:

6. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների առաջատար պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ ենթախմբերի՝ ընդգրկելով հետևյալ պաշտոնները՝

- 1) 1-ին ենթախումբ՝ առաջին դասի ավագ հաշվեքննող.
- 2) 2-րդ ենթախումբ՝ երկրորդ դասի ավագ հաշվեքննող.
- 3) 3-րդ ենթախումբ՝ երրորդ դասի ավագ հաշվեքննող:

7. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների կրտսեր պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ ենթախմբերի՝ ընդգրկելով հետևյալ պաշտոնները.

- 1) 1-ին ենթախումբ՝ առաջին դասի կրտսեր հաշվեքննող.
- 2) 2-րդ ենթախումբ՝ երկրորդ դասի կրտսեր հաշվեքննող.
- 3) 3-րդ ենթախումբ՝ երրորդ դասի կրտսեր հաշվեքննող:

8. Հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանում չհանդիսացող Հաշվեքննիչ պալատի հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներում պաշտոնների դասակարգումները սահմանվում են Հաշվեքննիչ պալատի կողմից, որոնց համար կողմնորոշիչ նշանակություն ունեն սույն հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետում և 5-7-րդ մասերում նշված պաշտոնների դասակարգումները:

9. Հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանում չհանդիսացող Հաշվեքննիչ պալատի հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներում Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների պաշտոնների համար

որակավորման՝ գործառույթից կախված պահանջները սահմանվում են Հաշվեքննիչ պալատի կողմից:

Հոդված 40. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներին ներկայացվող հիմնական պահանջները

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի պաշտոն կարող է զբաղեցնել Հայաստանի Հանրապետության այն քաղաքացին, որը՝
  - 1) ունի բարձրագույն կրթություն.
  - 2) տիրապետում է հայերենին.
  - 3) բավարարում է պաշտոնին ներկայացվող՝ Սահմանադրությամբ և սույն օրենքով նախատեսված պահանջները, և առկա չեն պաշտոնի նշանակման համար սույն օրենքով սահմանված սահմանափակումները:
2. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի պաշտոնում չի կարող նշանակվել այն անձը՝
  - 1) որը դատական կարգով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.
  - 2) որն օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով զրկվել է հանրային ծառայությունում պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքից.
  - 3) որը դատապարտվել է հանցագործության համար՝ անկախ դատվածությունը մարված կամ վերացված լինելու հանգամանքից.
  - 4) որի նկատմամբ հարուցված է քրեական հետապնդում.
  - 5) որի նկատմամբ հարուցված քրեական հետապնդումը դադարեցվել է կամ քրեական հետապնդում չի հարուցվել ոչ արդարացնող հիմքով.
  - 6) որն ունի Կառավարության հաստատած ցանկով նախատեսված՝ հանրային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու դեպքում լիազորությունների իրականացումը խոչընդոտող հիվանդություն կամ ֆիզիկական արատ.
  - 7) որը, լինելով աուդիտոր, օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով զրկվել է որոշակի ժամկետով աուդիտորական գործունեության իրականացման իրավունքից.
  - 8) որը, լինելով աուդիտոր, ստորագրել է աուդիտորական եզրակացություն, որը ճանաչվել է ոչ հավաստի.
  - 9) որի աուդիտորի որակավորումը չեղարկվել է:

Հոդված 41. Հաշվեքննիչ պալատում պաշտոնի նշանակելու պայմանները

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը և մյուս անդամներն ընտրվում են սույն օրենքի 5-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:
2. Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման՝ վարչության պետ և տեղակալ կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որն ունի աուդիտորի որակավորում և որը մինչև նշանակումն առնվազն երկու տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության գլխավոր խմբի պաշտոն:

3. Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննության ավագ կառավարիչ կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որն ունի աուդիտորի որակավորում և որը մինչև նշանակումն առնվազն մեկ տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության գլխավոր խմբի պաշտոն:

4. Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննության կառավարիչ կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որն ունի աուդիտորի որակավորում և որը մինչև նշանակումը զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության գլխավոր խմբի կամ վերջին երկու տարին առաջատար խմբի պաշտոն կամ ունի միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում ղեկավարի առնվազն մեկ տարվա ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում ղեկավարի առնվազն երկու տարվա ստաժ:

5. Հաշվեքննիչ պալատի առաջին դասի ավագ հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 4 առարկաները, և որը մինչև նշանակումն առնվազն երկու տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության առաջատար խմբի պաշտոն:

6. Հաշվեքննիչ պալատի երկրորդ դասի ավագ հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 4 առարկաները, և որը մինչև նշանակումն առնվազն մեկ տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության առաջատար խմբի պաշտոն:

7. Հաշվեքննիչ պալատի երրորդ դասի ավագ հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 4 առարկաները, և որը մինչև նշանակումը զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության առաջատար խմբի պաշտոն կամ ունի կրտսեր հաշվեքննողի առնվազն երկու տարվա ստաժ կամ միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն երկու տարվա ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն չորս տարվա ստաժ:

8. Հաշվեքննիչ պալատի առաջին դասի կրտսեր հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 2 առարկաները, և որը մինչև նշանակումն առնվազն երկու տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության կրտսեր խմբի պաշտոն կամ ունի

միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն երկու տարվա ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն չորս տարվա ստաժ:

9. Հաշվեքննիչ պալատի երկրորդ դասի կրտսեր հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 2 առարկաները, և որը մինչև նշանակումն առնվազն մեկ տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության կրտսեր խմբի պաշտոն կամ ունի միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն մեկ ու կես տարվա ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն երկու տարվա ստաժ:

10. Հաշվեքննիչ պալատի երրորդ դասի կրտսեր հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 2 առարկաները, և որը մինչև նշանակումը զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության կրտսեր խմբի պաշտոն կամ ունի սկսնակ աուդիտորի առնվազն մեկ տարվա ստաժ և անցողիկ միավորով հաղթահարել է սկսնակ հաշվեքննողների համար նախատեսված վերապատրաստման դասընթացները կամ միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն մեկ տարվա ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն մեկ ու կես տարվա ստաժ կամ տնտեսագիտության, ֆինանսների բնագավառում մասնագիտական աշխատանքի առնվազն երկու տարվա ստաժ:

11. Հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանում չհանդիսացող Հաշվեքննիչ պալատի հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներում պաշտոնների նշանակման համար կիրառվող պայմանները սահմանվում են Հաշվեքննիչ պալատի կողմից, որի համար սույն հոդվածի 2-րդից 10-րդ մասերով նախատեսված պայմանները կրում են կողմնորոշիչ բնույթ:

12. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոնները (բացառությամբ ինքնավար պաշտոնների) համալրվում են Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով և պայմաններով անցկացվող մրցույթի արդյունքների հիման վրա, բացառությամբ փոխադրման կարգով Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոնների համալրման:

13. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության թափուր պաշտոնը, եթե չի զբաղեցվում փոխադրման կարգով կամ թափուր պաշտոնը մինչև սույն օրենքով նախատեսված՝ մրցույթային կարգով զբաղեցնելը, կարող է զբաղեցվել ժամկետային

աշխատանքային պայմանագրով, բայց ոչ ավելի, քան մեկ տարի ժամկետով: Սույն մասով սահմանված պայմանագիրը կնքվում է այն անձի հետ, որը բավարարում է տվյալ պաշտոնի անձնագրի պահանջները:

Հոդված 42. Հաշվեքննիչ պալատում սկսնակ հաշվեքննողների ներգրավումը

1. Հաշվեքննիչ պալատում որպես սկսնակ հաշվեքննող որոշակի ժամկետով աշխատանքային պայմանագրով կարող է ներգրավվել Հայաստանի Հանրապետությունում մշտապես բնակվող, սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջները բավարարող կամ բակալավրիատի ուսանող հանդիսացող, ինչպես նաև սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի պահանջից բացի մյուս պահանջները բավարարող անձը:

2. Սկսնակ հաշվեքննողները Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով անցնում են սկսնակ հաշվեքննողների համար նախատեսված վերապատրաստման դասընթացներ:

Հոդված 43. Հաշվեքննիչ պալատում պաշտոնի նշանակելը և պաշտոնից ազատելը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներին (բացառությամբ ինքնավար պաշտոններ զբաղեցնողների և ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի) պաշտոնի նշանակում և պաշտոնից ազատում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

2. Հաշվեքննիչ պալատի տեխնիկական սպասարկում և քաղաքացիական աշխատանք իրականացնող անձանց աշխատանքի ընդունում և աշխատանքից ազատում է Հաշվեքննիչ պալատի գլխավոր քարտուղարը՝ Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

3. Հաշվեքննիչ պալատում հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող անձանց աշխատանքի ընդունում և աշխատանքից ազատում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

Հոդված 44. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոն զբաղեցնելը տեղափոխման և փոխադրման կարգով

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը մինչև երկու տարի ժամկետով կարող է տեղափոխություն կատարել հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումների հավասարազոր պաշտոն զբաղեցնող Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների միջև, եթե վերջիններս բավարարում են Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոնի անձնագրի պահանջները:

2. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը կարող է նույն կամ այլ հիմնական

մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողին փոխադրել թափուր պաշտոնին, եթե նա բավարարում է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոնի անձնագրի պահանջները:

3. Փոխադրումից հետո թափուր մնացած պաշտոնը կարող է զբաղեցվել սույն օրենքով նախատեսված մրցույթով կամ փոխադրումով:

4. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության ժամանակավոր թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում, մինչև սահմանված հիմքի վերացումը, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը կարող է այլ հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման ծառայողին փոխադրել այդ պաշտոնին, եթե նա բավարարում է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոնի անձնագրի պահանջները: Ժամանակավոր թափուր պաշտոնի փոխադրման դեպքում փոխադրված ծառայողի պարտականությունները կատարում է տվյալ պաշտոնի անձնագրով նախատեսված փոխարինող ծառայողը:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ժամանակավոր թափուր պաշտոնն առաջանում է՝

1) հղիության և ծննդաբերության արձակուրդի դեպքում.

2) մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար տրամադրվող արձակուրդի դեպքում.

3) պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչվելու դեպքում.

4) Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի կողմից իր ծառայողական պարտականությունները կատարելու ժամանակավոր անհնարինության դեպքում.

5) եռամսյա ժամկետը գերազանցող վերապատրաստման կամ ծառայողական գործուղման մեկնելու դեպքում:

6. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված փոխադրումն իրականացվում է հավասարազոր կամ տվյալ պաշտոնին հաջորդող մեկ ենթախմբով բարձր Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոնի:

7. Տեղափոխությունը, փոխադրումն իրականացվում են Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի համաձայնությամբ:

8. Տեղափոխության և փոխադրման դեպքերում Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի հետ վերջնահաշվարկ չի կատարվում:

9. Տեղափոխության և փոխադրման կարգով պաշտոն զբաղեցնելու կարգը և պայմանները, ինչպես նաև տեղափոխության և փոխադրման կարգով պաշտոն զբաղեցնելու ժամանակ անձնակազմի կառավարման ընթացակարգային առանձնահատկությունները սահմանում է Հաշվեքննիչ պալատը:

10. Սույն հոդվածի իմաստով հավասարազոր պաշտոն է համարվում Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոնների անվանացանկում Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոնի համապատասխան խմբի նույն ենթախմբում ընդգրկված պաշտոնը:

11. Սույն հոդվածի 1-10-րդ մասերի դրույթները չեն տարածվում Հաշվեքննիչ պալատի ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց վրա:

Հոդված 45. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի կարիերային առաջընթացը (առաջխաղացումը) առանց մրցույթի

1. Սույն օրենքի 39-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 2-րդ կամ 3-րդ կետով կամ 7-րդ մասով նախատեսված պաշտոն զբաղեցնող Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի կարիերային առաջընթացը (առաջխաղացումը) առանց մրցույթի իրականացվում է տվյալ պաշտոնի (հաստիքային միավորի) ենթախումբը հաջորդող մեկ ենթախմբով բարձրացնելու եղանակով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված՝ Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի կարիերային առաջընթացի (առաջխաղացման) նպատակով Հաշվեքննիչ պալատի կողմից կազմակերպվում և անց է կացվում համապատասխան պաշտոնի առանձնահատկություններով պայմանավորված կատարողականի գնահատման գործընթաց, որի արդյունքներով որոշվում է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայողի կարիերային առաջընթացի (առաջխաղացման) հարցը:

3. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայողի առաջխաղացման նպատակով կատարողականի գնահատման գործընթացի կազմակերպման և արդյունքների ամփոփման կարգը և ձևաչափը սահմանում է Հաշվեքննիչ պալատը:

Հոդված 46. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառվող սահմանափակումները

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառվում են «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով նախատեսված սահմանափակումները:

Հոդված 47. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի պաշտոնից ազատվելը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողը (բացառությամբ ինքնավար պաշտոններ զբաղեցնողների) պաշտոնից ազատվում է՝

1) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը դադարեցնելու դեպքում.

2) անձնական նախաձեռնությամբ՝ գրավոր դիմումի հիման վրա.

3) հաստիքների կրճատման դեպքում, եթե Հաշվեքննիչ պալատում ծառայողին համապատասխան պաշտոնում նշանակելը հնարավոր չէ, և հաստիքների կրճատումը պայմանավորված է հաստիքների ընդհանուր թվի կրճատմամբ.

4) Կառավարության հաստատած հիվանդություններից որևէ մեկով հիվանդանալու դեպքում.

5) օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ ճանաչվելու դեպքում.

6) դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռի հիման վրա մահացած հայտարարվելու կամ անհայտ բացակայող ճանաչվելու դեպքում.

7) նրա նկատմամբ դատարանի մեղադրական դատավճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու դեպքում.

8) նրա նկատմամբ պաշտոնից ազատում կարգապահական տույժ նշանակելու դեպքում.

9) ժամանակավոր անաշխատունակության հետևանքով ավելի քան 120 օր անընդմեջ կամ վերջին տասներկու ամսվա ընթացքում ավելի քան 140 օր ծառայության չներկայանալու դեպքում՝ չհաշված հղիության և ծննդաբերության կամ մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար արձակուրդը.

10) սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված սահմանափակումներից որևէ մեկի ի հայտ գալու դեպքում.

11) երկու տարի անընդմեջ իր մեղքով շարունակական մասնագիտական զարգացման անհատական ծրագրով հաստատված կրեդիտները չստանալու դեպքում.

12) սույն օրենքի պահանջների խախտմամբ պաշտոնի նշանակված լինելու դեպքում:

2. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի պարտականությունները համարվում են դադարած նրա մահվան դեպքում:

Հոդված 48. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի իրավունքները

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողն իրավունք ունի՝

1) ծանոթանալու իր անձնական գործի բոլոր նյութերին, իր գործունեությանը վերաբերող փաստաթղթերին.

2) իր իրավասության սահմաններում քննարկելու հարցեր և ընդունելու որոշումներ.

3) ստանալու օրենքով նախատեսված վարձատրություն.

4) սահմանված կարգով մասնակցելու ծառայողական առաջխաղացմանը.

5) սահմանված կարգով վերապատրաստվելու պետական բյուջեի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցների հաշվին.

6) ներկայացնելու առաջարկություններ Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության կատարելագործման վերաբերյալ:

Հոդված 49. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի պարտականությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողը պարտավոր է՝

1) տիրապետել զբաղեցրած պաշտոնում իր իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանող իրավական ակտերին.

2) կատարել Սահմանադրության, օրենքների և այլ իրավական ակտերի պահանջները.

3) ապահովել պահանջվող մասնագիտական որակավորում և գործնական հմտություններ.

4) պահպանել ծառայողական կարգապահությունը.

5) պահպանել պետական, ծառայողական կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիք պարունակող տեղեկատվության հետ աշխատելու համար սահմանված պահանջները, այդ թվում՝ պաշտոնավարումը դադարեցնելուց հետո:

6) Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով հավաքել շարունակական մասնագիտական զարգացման անհրաժեշտ կրեդիտներ:

7) պահպանել Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի համար սահմանված սահմանափակումներն ու անհամատեղելիության պահանջները:

Հոդված 50. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառվող խրախուսման միջոցները

1. Երկարամյա ծառայության, ինչպես նաև ծառայողական պարտականությունները և առաջադրանքները պատշաճ կատարելու և առանձնակի ցուցանիշների համար Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կարող են կիրառվել խրախուսման հետևյալ միջոցները՝

1) շնորհակալության հայտարարում:

2) միանվագ դրամական պարգևատրում:

3) հուշանվերով պարգևատրում:

4) լրացուցիչ վճարովի տասնօրյա արձակուրդի տրամադրում:

2. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ, Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով, որպես խրախուսանք կարող է կիրառվել նախկինում նշանակված կարգապահական տույժի հանումը:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-4-րդ կետերով սահմանված խրախուսման միջոցները կիրառում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

4. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված խրախուսման միջոցը կիրառում է կարգապահական տույժ նշանակված պաշտոնատար անձը, իսկ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի դեպքում՝ Հաշվեքննիչ պալատը:

Հոդված 51. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի կարգապահական պատասխանատվության հիմքերը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերն են՝

1) հաշվեքննության էթիկայի կանոնները խախտելը:

2) իր պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը:

3) ներքին կարգապահական կանոնները խախտելը:

4) օրենքով սահմանված սահմանափակումները կամ անհամատեղելիության պահանջները չպահպանելը:

Հոդված 52. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժերը

1. Կարգապահական խախտման ծանրությունից ելնելով՝ Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կարող են կիրառվել հետևյալ կարգապահական տույժերը՝
  - 1) զգուշացում.
  - 2) նկատողություն.
  - 3) խիստ նկատողություն.
  - 4) պաշտոնի իջեցում՝ մեկ աստիճանով.
  - 5) պաշտոնից ազատում:
2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կարգապահական տույժերը Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառում է նրան պաշտոնում նշանակելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձը, իսկ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի դեպքում՝ Հաշվեքննիչ պալատը:

Հոդված 53. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու կարգը

1. Կարգապահական տույժը նշանակվում է, եթե վեց ամսից ավելի չի անցել կարգապահական խախտումը հայտնաբերելու օրվանից՝ չհաշված հիվանդության կամ արձակուրդում գտնվելու ժամանակաշրջանը, ընդ որում՝ նշանակվող տույժը պետք է համապատասխանի կատարված խախտման բնույթին:
2. Տույժերը ձևակերպվում են գրավոր: Կարգապահական յուրաքանչյուր խախտման համար կարող է նշանակվել մեկ կարգապահական տույժ:
3. Կարգապահական տույժի մասին Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողը տեղեկացվում է դրա նշանակումից հետո՝ երկօրյա ժամկետում:
4. Եթե կարգապահական տույժ նշանակվելու օրվանից հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողը նոր կարգապահական տույժի չի ենթարկվել, ապա այն համարվում է մարված: Սույն մասի դրույթները չեն տարածվում սույն օրենքի 52-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-5-րդ կետերով նախատեսված կարգապահական տույժերի վրա:
5. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կարգապահական տույժերը կարող են կիրառվել միայն ծառայողական քննության արդյունքների հիման վրա: Ծառայողական քննության նշանակման և անցկացման կարգը սահմանում է Հաշվեքննիչ պալատը:
6. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողն իրավունք ունի իր նկատմամբ նշանակված կարգապահական տույժի մասին որոշումն օրենքով սահմանված կարգով բողոքարկելու դատարան:

Հոդված 54. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողին ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրելը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողին չի կարելի ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրել, բացառությամբ հետևյալ դեպքերի, երբ՝
  - 1) ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրելն իրականացվում է Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի դիմումի հիման վրա.
  - 2) ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրելն իրականացվում է որպես «պաշտոնի իջեցում» կարգապահական տույժ նշանակելիս.
  - 3) ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրելն իրականացվում է հաստիքները կրճատվելիս՝ Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի դիմումի հիման վրա:

Հոդված 55. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի վարձատրությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների վարձատրության հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են սույն օրենքով:

Հոդված 56. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի արձակուրդը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներն ունեն ամենամյա նվազագույն 20 աշխատանքային օր և ամենամյա լրացուցիչ 4 աշխատանքային օր տևողություններով վճարովի արձակուրդների իրավունք:
2. Հաշվեքննիչ պալատի անդամներին արձակուրդ տրամադրում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

Գ Լ ՈՒ Խ 7

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՓՈԽԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 57. Հաշվեքննիչ պալատի համագործակցությունն այլ մարմինների և անձանց հետ

1. Իր նպատակի ապահովման ու լիազորությունների իրականացման ընթացքում Հաշվեքննիչ պալատը համագործակցում է Հայաստանի Հանրապետության պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ինչպես նաև, ըստ անհրաժեշտության, այլ սուբյեկտների հետ:
2. Հաշվեքննիչ պալատի հարցման կամ արտաքին հաստատման դեպքում Հայաստանի Հանրապետության պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու օրենքով սահմանված կարգով պետական գործառույթով օժտված

իրավաբանական անձինք տրամադրում են Հաշվեքննիչ պալատի կողմից իրականացվող հաշվեքննությանը վերաբերող պահանջված տեղեկատվությունը:

3. Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազությունը սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի համաձայն ստացած նյութերի հիման վրա կայացված որոշումների վերաբերյալ գրավոր տեղեկացնում է Հաշվեքննիչ պալատին: Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազությունը ուսումնասիրում է Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հրապարակված եզրակացությունները, ընթացիկ եզրակացությունները և հաշվեքննության հաշվետվությունները և դրանցում առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ հայտնաբերելու դեպքում համագործակցում է Հաշվեքննիչ պալատի հետ:

Հոդված 58. Միջազգային համագործակցությունն ու ստանդարտները

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննությանն առնչվող մեթոդաբանությունների ու ուղեցույցների մշակմանը և հաշվեքննությունների իրականացմանը վերաբերող հարցերում համագործակցում է այլ երկրների բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների և դրանց միջազգային ու տարածաշրջանային կազմակերպությունների հետ:

2. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննություններին առնչվող մեթոդաբանություններ և ուղեցույցներ մշակելիս հիմք է ընդունում Բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների միջազգային կազմակերպության (INTOSAI) սկզբունքները, ստանդարտներն ու ուղեցույցները:

3. Հաշվեքննիչ պալատը բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների և դրանց միջազգային ու տարածաշրջանային կազմակերպությունների հետ կարող է իր իրավասության շրջանակներում կնքել միջազգային պայմանագիր չհանդիսացող համագործակցության պայմանագրեր, համաձայնագրեր, հուշագրեր և այլ փաստաթղթեր՝ այդ մասին նախապես ծանուցելով Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի բնագավառում լիազորված մարմին: Սույն մասով նախատեսված փաստաթղթերը ստորագրում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը կամ նրա կողմից լիազորված այլ անձը:

4. Հաշվեքննիչ պալատը Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված լիազորությունների շրջանակներում և կարգով ինքնուրույն կամ այլ բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների հետ համատեղ իրականացնում է այդ պայմանագրերով ստանձնված պարտավորություններ:

Գ Լ ՈՒ Խ 8

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ ԵՎ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 59. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-5-րդ մասերով սահմանված դեպքերի:
2. Սույն օրենքով սահմանված Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումները, ինչպես նաև սույն օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին մասը, ուժի մեջ են մտնում սույն օրենքի պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից 6 ամիս անց, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով նախատեսված դեպքերի: Մինչև սույն մասում նշված վեցամսյա ժամկետի լրանալը, Հաշվեքննիչ պալատում շարունակում է իրականացվել քաղաքացիական ծառայություն՝ մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» օրենքի կարգավորումներին համապատասխան:
3. Հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնավարող ծառայողներին վերաբերող աուդիտորի որակավորման վերաբերյալ դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2028 թվականի հունվարի 1-ից:
4. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության առաջատար պաշտոններ զբաղեցնող անձանց համար սահմանված որակավորման քննությունների պահանջն ուժի մեջ է մտնում 2027 թվականի հունվարի 1-ից, իսկ կրտսեր պաշտոններ զբաղեցնող անձանց համար՝ 2026 թվականի հունվարի 1-ից:
5. Սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով սահմանված դրույթները չեն տարածվում Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահին Հաշվեքննիչ պալատում չպաշտոնավարող անձանց վրա:
6. Սույն օրենքի 36-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված դրույթներն ուժի մեջ են մտնում սույն օրենքի պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից 24 ամիս անց:

Հոդված 60. Հաշվեքննիչ պալատի հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումների ծառայողների իրավական վիճակի առանձնահատկությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահին, Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների այն քաղաքացիական ծառայողները, որոնք բավարարում են սույն հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված որակավորման քննության պահանջին կամ ունեն աուդիտորի որակավորում, առանց մրցույթի շարունակում են պաշտոնավարել որպես Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներ՝ սույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով սահմանված համարժեք պաշտոններում: Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահից դադարում (դադարեցվում) է Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների՝ աուդիտորի որակավորում չունեցող այն քաղաքացիական ծառայողների պաշտոնավարումը, որոնք չեն բավարարում սույն հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված որակավորման քննության պահանջին:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի իմաստով, հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումներում (բացառությամբ մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մասնագիտացված հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման) քաղաքացիական ծառայության պաշտոններին համարժեք Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոններն են՝

1) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման ավագ կառավարիչի պաշտոնին.

2) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի տեղակալի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման կառավարիչի պաշտոնին.

3) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման գլխավոր մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 3-րդ դասի ավագ հաշվեքննողի պաշտոնին.

4) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման առաջատար մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 1-ին դասի կրտսեր հաշվեքննողի պաշտոնին.

5) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 3-րդ դասի կրտսեր հաշվեքննողի պաշտոնին:

3. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մասնագիտացված հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման դեպքում քաղաքացիական ծառայության պաշտոններին համարժեք Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոններն են՝

1) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի (քաղաքացիական ծառայողի) պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի (Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի) պաշտոնին.

2) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի տեղակալի (քաղաքացիական ծառայողի) պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի տեղակալի (Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի) պաշտոնին.

3) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման գլխավոր մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 3-րդ դասի ավագ հաշվեքննողի պաշտոնին.

4) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման առաջատար մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 1-ին դասի կրտսեր հաշվեքննողի պաշտոնին.

5) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 3-րդ դասի կրտսեր հաշվեքննողի պաշտոնին:

4. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահին հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների գործունեությունը դադարում է, բացառությամբ մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մասնագիտացված հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման:

5. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված՝ համարժեք պաշտոններում պաշտոնավարման շարունակությունը տեղի է ունենում նոր ձևավորված՝ սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո մասնագիտացված հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումում: Մինչև սույն մասում նշված ստորաբաժանման վարչության պետի և վարչության պետի տեղակալի պաշտոնների՝ մրցութային կարգով համալրումը, վարչության պետի և վարչության պետի տեղակալի պարտականությունները կատարում են Հաշվեքննիչ պալատում ղեկավար պաշտոններում պաշտոնավարման ավելի երկար ստաժ ունեցող ավագ կառավարիչն ու կառավարիչը, համապատասխանաբար:

6. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահին Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոններում պաշտոնավարումը շարունակող Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների հետ վերջնահաշվարկ չի կատարվում, ինչպես նաև պահպանվում են նրանց ամենամյա արձակուրդի չօգտագործված օրերը:

7. Սույն օրենքի 59-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետից հետո՝ տվյալ պաշտոնի համար սահմանված աուդիտորի որակավորման պահանջին չհամապատասխանելու և սույն օրենքի 59-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ժամկետներից հետո՝ տվյալ պաշտոնի համար սահմանված որակավորման քննությունների պահանջներին չհամապատասխանելու կամ Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելուց հետո յուրաքանչյուր հաջորդ 18 ամսվա ընթացքում աուդիտորի որակավորման՝ տվյալ պաշտոնի համար սահմանված և դեռևս չհանձնած քննություններից առնվազն 2 քննության անցողիկ շեմը չհաղթահարելու դեպքում, Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների պաշտոնավարումը դադարում (դադարեցվում) է:

8. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելուց հետո հաշվեքննության գործընթացին առնչվող գործառույթ իրականացնող ստորաբաժանումների ծառայողների համար Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված պայմաններին բավարարող քաղաքացիական ծառայողները, առանց մրցույթի, վերանշանակվում են որպես Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներ՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված համարժեք պաշտոններում:

9. Հաշվեքննիչ պալատում աշխատանքային ստաժի ժամանակահատվածն ընդգրկում է նաև մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը Հայաստանի

Հանրապետության Հաշվեքննիչ պալատում և Վերահսկիչ պալատում աշխատելու ժամանակահատվածը:

10. Մինչև սույն օրենքով սահմանված աուդիտորի որակավորման և աուդիտորի որակավորման քննությունների, իսկ սույն հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքում՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված պահանջներին բավարարելը, Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների հիմնական աշխատավարձը շարունակում է հաշվարկվել մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող կարգավորումներին համապատասխան:

11. Սույն հոդվածի 1-ին մասի իմաստով, որակավորման քննության պահանջ է համարվում «Աուդիտորական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված որակավորման քննությունների ծրագրով սահմանված առաջին առարկայի («Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ») կամ դրան համարժեք համարվող՝ Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության Որակավորված երդվյալ հաշվապահների ասոցացիայի (ACCA) քննության («Ֆինանսական հաշվառում»)՝ անցողիկ միավորով հանձնումը:

Հոդված 61. Գործառույթների իրականացման առանձնահատկությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատի 2023 և 2024 թվականների գործունեության ծրագրերով նախատեսված հաշվեքննությունների արդյունքում կազմված ընթացիկ եզրակացությունների, 2023 և 2024 թվականների պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունների, ինչպես նաև մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը ներգրավված փորձագետների ու մասնագետների նկատմամբ կիրառվում են մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող կարգավորումները:

2. Սույն օրենքով սահմանված՝ Հաշվեքննիչ պալատի աուդիտի, էթիկայի, որակի հսկողության և գործադիր կոմիտեներին վերաբերող կարգավորումները, 11-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերը, 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետն ուժի մեջ են մտնում 2025 թվականի հունվարի 1-ից՝ տարածվելով Հաշվեքննիչ պալատի 2025 թվականի և հաջորդող տարիների գործունեության ծրագրերի կատարման վրա: Հաշվեքննիչ պալատի 2023 և 2024 թվականների գործունեության ծրագրերով նախատեսված հաշվեքննությունների խմբերի համակարգումները շարունակում են իրականացվել հաշվեքննության առաջադրանքներում նշված Հաշվեքննիչ պալատի անդամների կողմից:

Հոդված 62. Սույն օրենքից բխող իրավական ակտերն ընդունելը

1. Սույն օրենքից բխող իրավական ակտերն ընդունել սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ տասնութ ամսվա ընթացքում:

2. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելն ընդունված Հաշվեքննիչ պալատի որոշումները համապատասխանեցնել սույն օրենքին՝ սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ տասնութ ամսվա ընթացքում:

Հոդված 63. Իրավահաջորդությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի իրավահաջորդը:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

«ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Հանրային ծառայության մասին» 2018 թվականի մարտի 23-ի ՀՕ-206-Ն օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ մասը «դիվանագիտական ծառայությունը» բառերից հետո լրացնել «Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությունը» բառերով:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱՆՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. 1985 թվականի դեկտեմբերի 6-ի Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգիրքը (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 182.3-րդ հոդվածով.

«Հոդված 182.3. Հաշվեքննիչ պալատի կամ հաշվեքննողի գործունեությանը խոչընդոտելը

1. Հաշվեքննության շրջանակում Հաշվեքննիչ պալատին կամ հաշվեքննողին էլեկտրոնային շտեմարաններին հասանելիություն չապահովելը, պահանջվող նյութերը, փաստաթղթերը, տեղեկությունները, պարզաբանումները, ինչպես նաև հետհսկողության ընթացքում միջոցառումների պլանը և դրա կատարման ընթացքի վերաբերյալ պահանջված տեղեկությունները Հաշվեքննիչ պալատի մասին օրենքով սահմանված ժամկետներում և կարգով չտրամադրելը կամ ոչ լիարժեք տրամադրելը կամ աշխատելու համար բավարար պայմաններով ապահովված աշխատանքային տարածք հաշվեքննողներին չհատկացնելը կամ հաշվեքննության ընթացակարգերի կատարմանը խոչընդոտելը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրիսունապատիկի չափով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված արարքը՝ վարչական տույժ նշանակելու օրվանից հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հինգհարյուրապատիկի չափով:

Հոդված 2. Օրենսգրքի 223-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5.2-րդ կետով.

«5.2) սույն օրենսգրքի 182.3-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի հայցադիմումով.»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«ՆԵՐՔԻՆ ԱՌԻԴԻՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Ներքին առողիտի մասին» 2010 թվականի դեկտեմբերի 22-ի ՀՕ-17-Ն օրենքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասում «բանկի» բառից հետո լրացնել «և Հաշվեքննիչ պալատի» բառերով:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳԱՂՏՆԻՔԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Բանկային գաղտնիքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1996 թվականի հոկտեմբերի 7-ի ՀՕ-80 օրենքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 13.5-րդ հոդվածով.

«Հոդված 13.5. Բանկային գաղտնիքի տրամադրումը Հաշվեքննիչ պալատին

1. «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» օրենքով սահմանված դեպքերում վարկային տեղեկատվության կամ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունների տրամադրումը Հաշվեքննիչ պալատին բանկային գաղտնիքի հրապարակում չի համարվում:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ»
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1996 թվականի հունիսի 30-ի ՀՕ-69 օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ նախադասությունը հանել:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Պետական պաշտոններ և պետական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2013 թվականի դեկտեմբերի 12-ի ՀՕ-157-Ն օրենքը (այսուհետ՝ Օրենք) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 14.5-րդ հոդվածով.

«Հոդված 14.5. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների վարձատրությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների վարձատրությունը սահմանում է Հաշվեքննիչ պալատը՝ հիմք ընդունելով «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգավորումները»:

Հոդված 2. Օրենքի 1-ին հավելվածում «Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ 15.00» և «Հաշվեքննիչ պալատի անդամ 10.00» տողերն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումների գործելու պահից, բացառությամբ սույն օրենքի 4-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքի:

Հոդված 4. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո, մինչև Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի և անդամի կողմից տվյալ պաշտոնի համար «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված որակավորման պահանջին բավարարելը, շարունակում են գործել մինչև սույն օրենքի ընդունումը Օրենքի 1-ին հավելվածի «Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ 15.00» և «Հաշվեքննիչ պալատի անդամ 10.00» տողերերում նշված գործակիցները:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ»
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1996 թվականի մարտի 4-ի ՀՕ-42 օրենքի 11-րդ հոդվածի 5-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 13-րդ կետով՝

«13) Հաշվեքննիչ պալատին՝ հաշվեքննություն (ստուգում) իրականացնելիս:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ
ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2019 թվականի դեկտեմբերի 4-ի ՀՕ-284-Ն օրենքի 28-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 4-րդ մասով՝

«4. Սույն օրենքով նախատեսված արտաքին գնահատման պահանջը կիրառելի չէ Հաշվեքննիչ պալատի, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի, Հաշվեքննիչ պալատի անդամների և հաշվեքննողների նկատմամբ:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՆՑ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ, ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ
ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Պաշտոնատար անձանց գործունեության ապահովման, սպասարկման և սոցիալական երաշխիքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2014 թվականի փետրվարի 4-ի ՀՕ-1-Ն օրենքի 9-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 17-րդ կետով՝

«17. Սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով նախատեսված երաշխիքը պաշտոնաթող Ազգային ժողովի վերահսկիչ պալատի և Վերահսկիչ պալատի նախագահների նկատմամբ կիրառվում է՝ օգտագործելով 2022 թվականի դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ «Պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված N 1-ով Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի համար նախատեսված գործակիցը»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

«ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Քաղաքացիական ծառայության մասին» 2018 թվականի մարտի 23-ի ՀՕ-205-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 5-րդ հոդվածի(ը)՝

1) 5-րդ մասը «քարտուղարը» բառից հետո լրացնել «(բացառությամբ Հաշվեքննիչ պալատի գլխավոր քարտուղարի)» բառերով,

2) 6-րդ մասը «անձնագիրը» բառից հետո լրացնել «բացառությամբ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատվող պաշտոնի անձնագրերի:» բառերով,

3) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 6.1-րդ մասով.

«6.1. Հաշվեքննիչ պալատի գլխավոր քարտուղարը Հաշվեքննիչ պալատի քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկը և պաշտոնների անձնագրերը քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ ներկայացնում է Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատվելուց հետո՝ ի գիտություն:»:

Հոդված 2. Օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասը «համաձայնությամբ» և «հետո» բառերից հետո լրացնել «(բացառությամբ Հաշվեքննիչ պալատի)» բառերով:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 3. Հանրային ծառայությունը, հանրային ծառայության պաշտոնը, հանրային ծառայողը

1. Հանրային ծառայությունը հանրային իշխանության մարմիններին Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքներով վերապահված լիազորությունների իրականացումն է, որն ընդգրկում է պետական ծառայությունը, համայնքային ծառայությունը և հանրային պաշտոնները:

2. Պետական ծառայությունը մասնագիտական գործունեություն է, որն ուղղված է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ պետական մարմիններին վերապահված լիազորությունների իրականացմանը:

3. Պետական ծառայությունն ընդգրկում է դատական ծառայությունը, քաղաքացիական ծառայությունը, դիվանագիտական ծառայությունը, Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությունը, մաքսային ծառայությունը, հարկային ծառայությունը, փրկարար ծառայությունը, զինվորական ծառայությունը (բացառությամբ օրենքով սահմանված պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչի միջոցով իրականացվող շարքային կազմի պարտադիր զինվորական ծառայության), ազգային անվտանգության մարմիններում ծառայությունը, ոստիկանությունում ծառայությունը, քրեակատարողական ծառայությունը, դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայությունը, դատական կարգադրիչների ծառայությունը:

4. Համայնքային ծառայությունը մասնագիտական գործունեություն է, որն ուղղված է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և համապատասխան ավագանու որոշումներով տեղական ինքնակառավարման մարմիններին վերապահված լիազորությունների իրականացմանը:

5. Հանրային ծառայության պաշտոնն արժանիքահեն, կարիերային առաջընթացով բնութագրվող, քաղաքական չեզոքություն և մասնագիտական գործունեություն պահանջող հաստիքային միավոր է, որը նախատեսված է պետական ծառայության առանձին տեսակների համար նախատեսված պաշտոնների անվանացանկով կամ համայնքային ծառայության պաշտոնների անվանացանկով:

6. Հանրային ծառայության պաշտոն զբաղեցնող կամ օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով պետական կամ համայնքային ծառայության կադրերի համապատասխան ռեզերվում գտնվող անձը համարվում է հանրային ծառայող:

7. Հանրային ծառայության յուրաքանչյուր պաշտոն ունի անվանում, որը հնարավորին չափ ճշգրիտ արտացոլում է տվյալ պաշտոնի հիմնական գործառույթները և չի կրում ընդհանրական բնույթ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ

Հոդված 182.2. Սննդամթերքի և կերի անվտանգության, բուսասանիտարիայի և անասնաբուժության ոլորտներում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի պաշտոնատար անձանց հանձնարարականները չկատարելը կամ ստուգումների, աուդիտների, դիտարկումների, անասնահամաճարակային մշտադիտարկումների, բուսասանիտարական մշտադիտարկումների, ստուգայցերի և (կամ) վարչական վարույթների իրականացումը խոչընդոտելը
(վերնագիրը խմբ. 09.02.22 ՀՕ-30-Ն)

1. Սննդամթերքի և կերի անվտանգության, բուսասանիտարիայի և անասնաբուժության ոլորտներում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի պաշտոնատար անձանց հանձնարարականները չկատարելը կամ ստուգումների, աուդիտների, դիտարկումների, անասնահամաճարակային մշտադիտարկումների, բուսասանիտարական մշտադիտարկումների, ստուգայցերի և (կամ) այլ վարչական վարույթների իրականացումը խոչընդոտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում քաղաքացիների նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի տասնհինգապատիկից մինչև երեսնապատիկի չափով, իսկ պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ ութսունապատիկից մինչև հարյուրհինգապատիկի չափով:

2. Նույն արարքը, եթե կատարվել է կրկին կամ յուրաքանչյուր հաջորդ անգամ, վարչական տույժի միջոցներ կիրառելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում քաղաքացիների նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսնապատիկից մինչև քառասնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ հարյուրապատիկից մինչև երկուհարյուրապատիկի չափով:

(182.2 -րդ հոդվածը լրաց. 07.02.12 ՀՕ-17-Ն, խմբ. 09.02.22 ՀՕ-30-Ն)

Հոդված 182.3. Հաշվեքննիչ պալատի կամ հաշվեքննողի գործունեությանը խոչընդոտելը

1. Հաշվեքննության շրջանակում Հաշվեքննիչ պալատին կամ հաշվեքննողին էլեկտրոնային շտեմարաններին հասանելիություն չապահովելը, պահանջվող նյութերը, փաստաթղթերը, տեղեկությունները, պարզաբանումները, ինչպես նաև

հետհսկողության ընթացքում միջոցառումների պլանը և դրա կատարման ընթացքի վերաբերյալ պահանջված տեղեկությունները Հաշվեքննիչ պալատի մասին օրենքով սահմանված ժամկետներում և կարգով չտրամադրելը կամ ոչ լիարժեք տրամադրելը կամ աշխատելու համար բավարար պայմաններով ապահովված աշխատանքային տարածք հաշվեքննողներին չհատկացնելը կամ հաշվեքննության ընթացակարգերի կատարմանը խոչընդոտելը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրհիսունապատիկի չափով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված արարքը՝ վարչական տույժ նշանակելու օրվանից հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հինգհարյուրապատիկի չափով:

Հոդված 223. Վարչական դատարանները (վերնագիրը փոփ. 07.02.12 ՀՕ-2-Ն)

Վարչական դատարանները քննում են՝

1) սույն օրենսգրքի 41.5, 97², 97³, 147, 166¹, 172.3 հոդվածներով, 180¹, 182, 183¹, 183.2, 189²-189⁶, 189.9-189.10, 189.25, 189.26-189.28 հոդվածներով, 198² հոդվածի չորրորդ մասով և 206⁵, 206¹⁰, 206¹¹, 206¹², 206¹³, 206.16, 206.14 հոդվածներով նախատեսված դեպքերում՝ վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրություն կազմելու իրավասություն ունեցող պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների (պաշտոնատար անձանց) հայցադիմումով.

2) սույն օրենսգրքի 170⁵, 189⁷, 189¹⁸ հոդվածներով և 198² հոդվածի հինգերորդ մասով նախատեսված դեպքերում՝ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց հայցադիմումով.

3) **(կետն ուժը կորցրել է 09.06.22 ՀՕ-155-Ն)**

4) սույն օրենսգրքի 206⁸ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ մարդու իրավունքների պաշտպանի հայցադիմումով.

5) սույն օրենսգրքի 206.15-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմի ղեկավարի հայցադիմումով.

5.1) սույն օրենսգրքի 206.17-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ Բարձրագույն դատական խորհրդի աշխատակազմի ղեկավարի (Դատական դեպարտամենտի ղեկավարի) հայցադիմումով.

5.2) սույն օրենսգրքի 182.3-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի հայցադիմումով.

6) սույն օրենսգրքի 40.1-40.4 և 40.6-40.16 հոդվածներով նախատեսված դեպքերում վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրություն կազմելու իրավասություն ունեցող պետական մարմինների (պաշտոնատար անձանց) կամ համապատասխան ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների,

կուսակցությունների դաշինքների, համայնքի ղեկավարի կամ ավագանու անդամի թեկնածուների կամ այդ ընտրությունների ժամանակ դիտորդական առաքելություն իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների, ինչպես նաև հանրաքվեի ժամանակ քարոզչության կողմերի հայցադիմումով:

 (223-րդ հոդվածը փոփ 01.07.91, 11.05.92, 02.09.93 ՀՕ-79, 19.05.95 ՀՕ-137, 04.11.96 ՀՕ-85, 03.12.96 ՀՕ-102, 02.12.97 ՀՕ-162, 19.03.99 ՀՕ-287, 10.10.00 ՀՕ-96, 11.09.01 ՀՕ-215, 01.12.03 ՀՕ-47-Ն, 24.03.05 ՀՕ-78-Ն, լրաց. 01.06.06 ՀՕ-115-Ն, 21.02.07 ՀՕ-73-Ն, փոփ. 22.12.10 ՀՕ-10-Ն, խմբ. 08.02.11 ՀՕ-48-Ն, փոփ. 26.05.11 ՀՕ-165-Ն, լրաց. 19.03.12 ՀՕ-34-Ն, փոփ. 07.02.12 ՀՕ-2-Ն, լրաց. 17.05.16 ՀՕ-51-Ն, փոփ., լրաց. 16.12.16 ՀՕ-8-Ն, փոփ. 01.03.17 ՀՕ-45-Ն, լրաց. 09.06.17 ՀՕ-106-Ն, 17.01.18 ՀՕ-49-Ն, 09.06.17 ՀՕ-106-Ն, 13.12.17 ՀՕ-324-Ն, փոփ., լրաց. 07.09.18 ՀՕ-376-Ն, լրաց. 08.05.19 ՀՕ-30-Ն, 25.03.20 ՀՕ-206-Ն, փոփ. 07.05.21 ՀՕ-205-Ն, լրաց. 03.03.21 ՀՕ-120-Ն, 30.06.21 ՀՕ-303-Ն, 23.03.22 ՀՕ-73-Ն, փոփ. 09.06.22 ՀՕ-155-Ն)

(հոդվածը տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին վերաբերելի մասով 07.05.21 ՀՕ-205-Ն օրենքի փոփոխությամբ ուժի մեջ են մտնում նույն օրենքի պաշտոնական հրապարակման պահից՝ 30 օր հետո, համաձայն նույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

ՆԵՐՔԻՆ ԱՌԻԴԻՏԻ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 14. Եզրափակիչ դրույթներ

1. Սույն օրենքը չի կարգավորում Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի և Հաշվերնիչ պալատի ներքին աուդիտի հետ կապված հարաբերությունները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳԱՂՏՆԻՔԻ ՄԱՍԻՆ

**Հոդված 13.4. Բանկային գաղտնիքի տրամադրումը Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովին
(վերնագիրը խմբ. 09.06.17 ՀՕ-113-Ն)**

1. «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքով սահմանված դեպքերում վարկային տեղեկատվության կամ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունների տրամադրումը Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովին բանկային գաղտնիքի հրապարակում չի համարվում:

(13.4-րդ հոդվածը լրաց. 09.06.17 ՀՕ-109-Ն, խմբ. 09.06.17 ՀՕ-113-Ն, 25.03.20 ՀՕ-202-Ն)

Հոդված 13.5. Բանկային գաղտնիքի տրամադրումը Հաշվեքննիչ պալատին

1. «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» օրենքով սահմանված դեպքերում վարկային տեղեկատվության կամ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունների տրամադրումը Հաշվեքննիչ պալատին բանկային գաղտնիքի հրապարակում չի համարվում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 16. Արտաքին աուդիտը

Կենտրոնական բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արտաքին աուդիտի՝ մասնագիտացված, այդ թվում՝ աուդիտորական ընկերությունների վարկանշմամբ զբաղվող միջազգային ճանաչում ունեցող ինտերնետային կայքերում գրանցված կամ վարկանշված, համընդհանուր միջազգային ճանաչում ունեցող 10 խոշորագույն (բիզ թեն) անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Սույն հոդվածում նշված աուդիտի իրականացումից բացի, այլ անձանց և մարմինների կողմից Կենտրոնական բանկի գործունեության վերաբերյալ աուդիտ (հաշվեքննություն) չի իրականացվում: Արտաքին աուդիտորական կազմակերպությունն ընտրվում է Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից մինչև երեք տարի ժամկետով:

(16-րդ հոդվածը փոփ. 03.03.04 ՀՕ-45-Ն, լրաց. 25.12.06 ՀՕ-7-Ն, փոփ. 30.04.09 ՀՕ-114-Ն, խմբ. 13.12.17 ՀՕ-313-Ն)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 14.4. Հակակոռուպցիոն կոմիտեում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարձատրությունը

1. Հակակոռուպցիոն կոմիտեում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց պաշտոնային դրույքաչափերի հաշվարկման գործակիցները սահմանվում են սույն օրենքի 1-ին հավելվածով:

2. Հակակոռուպցիոն կոմիտեում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձին վճարվում է հավելավճար՝ հակակոռուպցիոն կոմիտեում, քննչական կոմիտեում և (կամ) հատուկ քննչական ծառայությունում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնելու (այդ թվում՝ այդ պաշտոնը որպես պետական հատուկ ծառայող զբաղեցնելու), դատախազի, դատախազության քննիչի կամ քննիչի պաշտոնում աշխատած յուրաքանչյուր տարվա համար՝ երկու տոկոսի չափով:

3. Հակակոռուպցիոն կոմիտեում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձը դասային աստիճանի համար ստանում է հավելավճար:

4. Հակակոռուպցիոն կոմիտեում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձին վճարվող հավելավճարի ընդհանուր չափը չի կարող գերազանցել սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված չափը:

5. Հակակոռուպցիոն կոմիտեում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձին, որպես առանձնակի դիսկային և մասնագիտացում պահանջող պաշտոն զբաղեցնող անձ, սույն օրենքով սահմանված կարգով տրվում է հավելում՝ պաշտոնային դրույքաչափի հարյուր տոկոսի չափով:

(14.4-րդ հոդվածը լրաց. 24.03.21 ՀՕ-152-Ն)

Հոդված 14.5. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների վարձատրությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների վարձատրությունը սահմանում է Հաշվեքննիչ պալատը՝ հիմք ընդունելով «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգավորումները:

**«Պետական պաշտոններ և պետական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող
անձանց վարձատրության մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքի
(գլխագիրը փոփ. 23.03.18 ՀՕ-209-Ն, 13.09.19 ՀՕ-182-Ն)**

**ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆ ԵՎ ԱՅԼ ՊԱՇՏՈՆ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՊԱՇՏՈՆԱՅԻՆ
ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԸ
(վերնագիրը փոփ. 11.06.14 ՀՕ-57-Ն, խմբ. 23.03.18 ՀՕ-209-Ն)**

Պաշտոնի անվանումը	Գործակիցը
1	2
Հանրապետության նախագահ	20.00
Վարչապետ	19.00
Ազգային ժողովի նախագահ	18.00
Սահմանադրական դատարանի նախագահ	16.00
Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահ	16.00
(տողը հանվել է 08.05.19 ՀՕ-32-Ն)	
Փոխվարչապետ	15.50
Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար	15.50
Մարդու իրավունքների պաշտպան	15.00
Վճռաբեկ դատարանի նախագահ	15.00
Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ	15.00
Գլխավոր դատախազ	15.00
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահ	14.50
Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալ	14.00
Ինքնավար մարմնի նախագահ	14.00
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի տեղակալ	14.00
Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ	14.00
Գլխավոր դատախազի՝ ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառնությունների ոլորտը համակարգող տեղակալ	12.50
Վճռաբեկ դատարանի պալատի նախագահ	12.00
Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովի նախագահ	12.00
Նախարար	12.00
Ազգային անվտանգության ծառայության տնօրեն	12.00
Ոստիկանության պետ	12.00
Պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահ	12.00

Պետական վերահսկողության ծառայության ղեկավար	12.00
ԶՈՒ գլխավոր շտաբի պետ	12.00
(տողն ուժը կորցրել է 13.09.19 ՀՕ-182-Ն)	
Սահմանադրական դատարանի դատավոր	12.00
Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամ	12.00
(տողը հանվել է 24.03.21 ՀՕ-152-Ն)	
Քննչական կոմիտեի նախագահ	12.00
Ինքնավար մարմնի անդամ	12.00
Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ	12.00
Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար	12.00
Վերաքննիչ դատարանի նախագահ	11.50
Վճռաբեկ դատարանի դատավոր	11.50
Վարչական դատարանի նախագահ	11.00
Առաջին ատյանի դատարանի նախագահ	11.00
Վերաքննիչ դատարանի դատավոր	11.00
Գլխավոր դատախազի տեղակալ	11.00
Գլխավոր ռազմական տեսուչ	10.50
Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ	10.50
Հատուկ հանձնարարություններով դեսպան	10.50
Սփյուռքի գործերի գլխավոր հանձնակատար	10.50
Միջազգային իրավական հարցերով ներկայացուցիչ	11.50
Պետական պահպանության ծառայության պետ	10.00
Քրեակատարողական ծառայության պետ	10.00
Փրկարար ծառայության տնօրեն	10.00
Դատական ակտերի գլխավոր հարկադիր կատարող	10.00
Ազգային ժողովի պատգամավոր	10.00
Դատական դեպարտամենտի ղեկավար	10.00
Անկախ պետական մարմնի նախագահ	10.00
Մարզպետ	10.00
~~Հաշվեքննիչ պալատի անդամ~~	~~10.00~~
Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամ	10.00
Նախարարի առաջին տեղակալ	10.00
Կառավարությանն ենթակա մարմնի ղեկավար	10.00
Ազգային անվտանգության ծառայության տնօրենի առաջին տեղակալ	10.00
Ոստիկանության պետի առաջին տեղակալ	10.00

Պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի առաջին տեղակալ	10.00
ԶՈՒ գլխավոր շտաբի պետի առաջին տեղակալ	10.00
Վարչական դատարանի դատավոր	10.00
Առաջին աստիճանի դատարանի դատավոր	10.00
(տողն ուժը կորցրել է 13.09.19 ՀՕ-182-Ն)	
Նախարարությանը ենթակա մարմնի ղեկավար	9.00
Երևան քաղաքի դատախազ	9.00
Նախարարի տեղակալ	8.50
Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի ղեկարտամենտի ղեկավար	8.50
(տողը հանվել է 24.03.21 ՀՕ-152-Ն)	
Քննչական կոմիտեի նախագահի տեղակալ, զինվորական քննչական գլխավոր վարչության պետ	8.50
Ազգային անվտանգության ծառայության տնօրենի տեղակալ	8.50
Ոստիկանության պետի տեղակալ	8.50
Պետական պահպանության ծառայության պետի առաջին տեղակալ	8.50
Պետական վերահսկողության ծառայության ղեկավարի տեղակալ	8.50
Պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի տեղակալ	8.50
ԶՈՒ գլխավոր շտաբի պետի տեղակալ	8.50
Գլխավոր ռազմական տեսուչի առաջին տեղակալ	8.50
Քրեակատարողական ծառայության պետի առաջին տեղակալ	8.50
Անկախ պետական մարմնի նախագահի տեղակալ	8.00
(պարբերությունը հանվել է 14.07.22 ՀՕ-313-Ն)	
Վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ-վիճակագրական կոմիտեի նախագահի տեղակալ	8.00
Կառավարությանը ենթակա մարմնի ղեկավարի առաջին տեղակալ	8.00
Մարզպետի տեղակալ	8.00
Մարզի դատախազ	8.00
Կայազորի զինվորական դատախազ	8.00
Պետական պահպանության ծառայության պետի տեղակալ	7.50
Քրեակատարողական ծառայության պետի տեղակալ	7.50
Փրկարար ծառայության տնօրենի տեղակալ	7.50
Գլխավոր ռազմական տեսուչի տեղակալ	7.50
Գլխավոր հարկադիր կատարողի տեղակալ	7.50
Անկախ պետական մարմնի անդամ	7.50
Կառավարությանը ենթակա մարմնի ղեկավարի տեղակալ	7.50

Վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ	7.50
Վարչապետի աշխատակազմ	
Վարչապետի աշխատակազմի ղեկավար	12.00
Վարչապետի գլխավոր խորհրդական	11.00
Վարչապետի աշխատակազմի ղեկավարի առաջին տեղակալ	10.00
Վարչապետի խորհրդական	10.00
Ազգային անվտանգության խորհրդի գրասենյակի ղեկավար	10.00
Փոխվարչապետի գրասենյակի ղեկավար	10.00
Քաղաքացիական ծառայության գրասենյակի ղեկավար	10.00
Տեսչական մարմինների գրասենյակի ղեկավար	10.00
Սիյուռքի գործերի գլխավոր հանձնակատարի գրասենյակի ղեկավար	10.00
Միջազգային իրավական հարցերով ներկայացուցչի գրասենյակի ղեկավար	10.00
Վարչապետի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ	9.50
Վարչապետի արարողակարգի պատասխանատու	9.00
Վարչապետի մամուլի քարտուղար	9.00
Վարչապետի օգնական	9.00
Փոխվարչապետի խորհրդական	9.00
Վարչապետի ռեֆերենտների խմբի ղեկավար	8.50
Փոխվարչապետի օգնական	7.50
Փոխվարչապետի մամուլի քարտուղար	7.50
Վարչապետի ռեֆերենտ	7.00
Փոխվարչապետի արարողակարգի պատասխանատու	6.50
Փոխվարչապետի ռեֆերենտ	5.50
Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղարի խորհրդական	7.00
Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղարի օգնական	6.00
Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղարի մամուլի քարտուղար	6.00
Վարչապետի աշխատակազմի ղեկավարի օգնական	4.50
Ազգային ժողովի աշխատակազմ	
Ազգային ժողովի աշխատակազմի ղեկավար	12.00
Ազգային ժողովի աշխատակազմի ղեկավարի առաջին տեղակալ	10.00
Ազգային ժողովի նախագահի խորհրդական	9.50
Ազգային ժողովի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ	8.50
Ազգային ժողովի նախագահի օգնական	8.00
Ազգային ժողովի նախագահի մամուլի քարտուղար	8.00

Ազգային ժողովի նախագահի ռեֆերենտ	6.00
Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալի խորհրդական	5.50
Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալի օգնական	5.00
Ազգային ժողովի աշխատակազմի ղեկավարի օգնական	4.50
Ազգային ժողովի խմբակցության փորձագետ	4.50
Ազգային ժողովի պատգամավորի վճարովի հիմունքներով օգնական	3.00
Հանրապետության նախագահի աշխատակազմ	
Հանրապետության նախագահի աշխատակազմի ղեկավար	11.00
Հանրապետության նախագահի խորհրդական	9.50
Հանրապետության նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ	8.50
Հանրապետության նախագահի մամուլի քարտուղար	8.00
Հանրապետության նախագահի օգնական	8.00
Հանրապետության նախագահի ռեֆերենտ	6.00
Հանրապետության նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի օգնական	4.50
Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմ	
Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմի ղեկավար	10.00
Սահմանադրական դատարանի նախագահի խորհրդական	9.00
Սահմանադրական դատարանի նախագահի օգնական	7.50
Սահմանադրական դատարանի մամուլի քարտուղար	7.50
Դատախազություն	
Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող վարչության պետ	10.00
Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող վարչության պետի տեղակալ	9.50
Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող վարչության ավագ դատախազ	9.25
Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող վարչության դատախազ	9.00
Գլխավոր դատախազության վարչության պետ, գլխավորական դատախազի տեղակալ	9.00
Երևան քաղաքի վարչական շրջանի դատախազ	8.00
Գլխավոր դատախազության բաժնի պետ	7.50
Գլխավոր դատախազության վարչության պետի տեղակալ, գլխավոր դատախազության ավագ դատախազ, Երևան քաղաքի դատախազի տեղակալ	7.25

Գլխավոր դատախազության վարչության, ինչպես նաև բաժնի ավագ դատախազ, մարզի, Երևան քաղաքի վարչական շրջանների և կայազորների զինվորական դատախազի տեղակալ, զինվորական կենտրոնական դատախազության բաժնի պետ	7.00
Գլխավոր դատախազության դատախազ, գլխավոր դատախազության վարչության, ինչպես նաև բաժնի դատախազ, զինվորական կենտրոնական դատախազության ավագ դատախազ	6.75
Երևան քաղաքի դատախազության ավագ դատախազ, զինվորական կենտրոնական դատախազության բաժնի ավագ դատախազ	6.50
Երևան քաղաքի դատախազության դատախազ, մարզի, Երևան քաղաքի վարչական շրջանների և կայազորների զինվորական դատախազությունների ավագ դատախազներ, զինվորական կենտրոնական դատախազության դատախազ, զինվորական կենտրոնական դատախազության բաժնի դատախազ	6.25
Մարզի, Երևան քաղաքի տարածքների, կայազորի զինվորական դատախազության դատախազ	6.00
Գլխավոր դատախազի խորհրդական	5.50
Գլխավոր դատախազի օգնական	4.50
Գլխավոր դատախազի մամուլի քարտուղար	4.50
Գլխավոր դատախազի տեղակալի օգնական	4.00
Դատական դեպարտամենտ	
Դատավորի (այդ թվում՝ Սահմանադրական դատարանի դատավորի) օգնական	3.88
Հակակոռուպցիոն կոմիտե	
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի վարչության, այդ թվում՝ տարածքային վարչության պետ	8.00
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի վարչության, այդ թվում՝ տարածքային վարչության պետի տեղակալ, Հակակոռուպցիոն կոմիտեի հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչ	7.75
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի հատկապես կարևոր գործերով քննիչ, Հակակոռուպցիոն կոմիտեի բաժնի պետ	7.50
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի բաժնի պետի տեղակալ, Հակակոռուպցիոն կոմիտեի ավագ քննիչ	7.25
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի քննիչ	7.00
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի ավագ օպերիվազոր	5.00
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի օպերիվազոր	4.50
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի խորհրդական	5.00
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի մամուլի քարտուղար	5.00

Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի օգնական	4.50
Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի տեղակալի օգնական	3.50
<i>(տողը հանվել է 24.03.21 ՀՕ-152-Ն)</i>	
<i>(տողը հանվել է 24.03.21 ՀՕ-152-Ն)</i>	
<i>(տողը հանվել է 24.03.21 ՀՕ-152-Ն)</i>	
<i>(տողը հանվել է 24.03.21 ՀՕ-152-Ն)</i>	
<i>(տողը հանվել է 24.03.21 ՀՕ-152-Ն)</i>	
Քննչական կոմիտե	
Քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի գլխավոր վարչության պետ, զինվորական քննչական գլխավոր վարչության պետի տեղակալ, Երևան քաղաքի քննչական վարչության պետ	8.00
Քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի գլխավոր վարչության վարչության պետ, քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի վարչության պետ, քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի գլխավոր վարչության պետի տեղակալ, զինվորական քննչական գլխավոր վարչության վարչության պետ, Երևան քաղաքի քննչական վարչության պետի տեղակալ, մարզային քննչական վարչության պետ	7.00
Քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի բաժնի պետ, քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի վարչության պետի տեղակալ, քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի գլխավոր վարչության պետի տեղակալ (հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչ), զինվորական քննչական գլխավոր վարչության վարչության պետի տեղակալ (հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչ), զինվորական քննչական գլխավոր վարչության կայազորային քննչական բաժնի պետ, Երևան քաղաքի քննչական վարչության բաժնի պետ, Երևան քաղաքի վարչական շրջանի քննչական բաժնի պետ, մարզային քննչական վարչության պետի տեղակալ, քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի գլխավոր վարչության վարչության հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչ, զինվորական քննչական գլխավոր վարչության վարչության հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչ	6.75
Քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի բաժնի պետի տեղակալ, Երևան քաղաքի քննչական վարչության բաժնի պետի տեղակալ (հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչ), Երևան քաղաքի վարչական շրջանի քննչական բաժնի պետի տեղակալ, մարզային քննչական վարչության քննչական բաժնի պետ, զինվորական քննչական գլխավոր վարչության կայազորային քննչական բաժնի պետի տեղակալ, քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի գլխավոր վարչության վարչության հատկապես կարևոր գործերով քննիչ, քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի վարչության հատկապես կարևոր գործերով	6.50

ավագ քննիչ, զինվորական քննչական գլխավոր վարչության վարչության հատկապես կարևոր գործերով քննիչ, Երևան քաղաքի քննչական վարչության բաժնի հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչ, մարզային քննչական վարչության հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչ	
Քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի վարչության հատկապես կարևոր գործերով քննիչ, քննչական կոմիտեի կենտրոնական մարմնի բաժնի հատկապես կարևոր գործերով քննիչ, Երևան քաղաքի քննչական վարչության բաժնի հատկապես կարևոր գործերով քննիչ	6.25
Զինվորական քննչական գլխավոր վարչության կայազորային քննչական բաժնի հատկապես կարևոր գործերով քննիչ, Երևան քաղաքի վարչական շրջանի քննչական բաժնի հատկապես կարևոր գործերով քննիչ, մարզային քննչական վարչության հատկապես կարևոր գործերով քննիչ, մարզային քննչական վարչության բաժնի պետի տեղակալ	6.00
Զինվորական քննչական գլխավոր վարչության կայազորային քննչական բաժնի ավագ քննիչ, Երևան քաղաքի վարչական շրջանի քննչական բաժնի ավագ քննիչ, մարզային քննչական վարչության ավագ քննիչ	5.50
Զինվորական քննչական գլխավոր վարչության կայազորային քննչական բաժնի քննիչ, Երևան քաղաքի վարչական շրջանի քննչական բաժնի քննիչ, մարզային քննչական վարչության քննիչ	5.00
Մարզային քննչական վարչության քննչական բաժնի ավագ քննիչ	4.50
Մարզային քննչական վարչության քննչական բաժնի քննիչ	4.25
Քննչական կոմիտեի նախագահի խորհրդական	4.75
Քննչական կոմիտեի նախագահի օգնական	4.50
Քննչական կոմիտեի նախագահի մամուլի քարտուղար	4.50
Քննչական կոմիտեի նախագահի տեղակալի օգնական	3.50
Պետական եկամուտների կոմիտեի քննչական վարչություն	
Պետական եկամուտների կոմիտեի քննչական վարչության պետ	8.00
Պետական եկամուտների կոմիտեի քննչական վարչության պետի տեղակալ, քննչական վարչության բաժնի պետ	6.75
Պետական եկամուտների կոմիտեի քննչական վարչության հատկապես կարևոր գործերով քննիչ	6.50
Պետական եկամուտների կոմիտեի քննչական վարչության ավագ քննիչ	6.00
Պետական եկամուտների կոմիտեի քննչական վարչության քննիչ	5.50
Նախարարություններ	
Նախարարի խորհրդական	5.50
Նախարարի առաջին տեղակալի օգնական	4.50
Նախարարի օգնական	4.50

Նախարարի մամուլի քարտուղար	4.50
Նախարարի տեղակալի օգնական	4.00
Ինքնավար մարմիններ, անկախ պետական մարմիններ	
Ինքնավար մարմնի, անկախ պետական մարմնի նախագահի խորհրդական	4.75
Ինքնավար մարմնի, անկախ պետական մարմնի նախագահի օգնական	4.50
Ինքնավար մարմնի, անկախ պետական մարմնի նախագահի տեղակալի օգնական	3.50
Ինքնավար մարմնի, անկախ պետական մարմնի անդամի օգնական	3.00
Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ	
Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի կանխարգելման ազգային մեխանիզմի իրականացման համակարգող	6.00
Մարդու իրավունքների պաշտպանի խորհրդական	5.5
Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի մարզային ստորաբաժանման ղեկավար	4.55
Մարդու իրավունքների պաշտպանի օգնական	4.50
Մարդու իրավունքների պաշտպանի մամուլի քարտուղար	4.50
Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով	
Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վերահսկիչ - վերստուգիչ ծառայության պետ	6.00
Կառավարությանը և վարչապետին ենթակա մարմիններ	
Կառավարությանը և վարչապետին ենթակա մարմնի ղեկավարի խորհրդական	4.75
Կառավարությանը և վարչապետին ենթակա մարմնի ղեկավարի օգնական	4.50
Կառավարությանը և վարչապետին ենթակա մարմնի ղեկավարի տեղակալի օգնական	3.00
Մարզպետարաններ	
Մարզպետի խորհրդական	4.75
Մարզպետի օգնական	4.50
Մարզպետի տեղակալի օգնական	3.00
Նախարարությանը ենթակա մարմին, տեսչական մարմիններ	
Նախարարությանը ենթակա մարմնի ղեկավարի առաջին տեղակալ	7.00
Նախարարությանը ենթակա մարմնի ղեկավարի տեղակալ	6.00
Նախարարությանը ենթակա մարմնի, ինչպես նաև տեսչական մարմնի ղեկավարի օգնական	4.50

Նախարարությանը ենթակա մարմնի, ինչպես նաև տեսչական մարմնի ղեկավարի տեղակալի օգնական	3.00
Նախարարության ոլորտում ծրագրեր իրականացնող գրասենյակներ	
Տնօրեն	7.50
Տնօրենի տեղակալ	5.50
Բաժնի պետ	4.48
Գլխավոր մասնագետ	3.36
Առաջատար մասնագետ	3.03
Առաջին կարգի մասնագետ	2.50
Տնօրենի խորհրդական, տնօրենի օգնական	2.00

(հավելվածը փոփ., լրաց. 11.06.14 ՀՕ-57-Ն, փոփ. 24.11.15 ՀՕ-145-Ն, լրաց. 19.10.16 ՀՕ-168-Ն, 16.12.16 ՀՕ-6-Ն, փոփ., խմբ. 31.05.17 ՀՕ-84-Ն, լրաց. 17.01.18 ՀՕ-80-Ն, փոփ. 16.01.18 ՀՕ-63-Ն, լրաց., փոփ. 17.01.18 ՀՕ-44-Ն, փոփ., խմբ. 23.03.18 ՀՕ-209-Ն, փոփ., լրաց. 08.05.19 ՀՕ-32-Ն, լրաց. 10.07.19 ՀՕ-143-Ն, փոփ., լրաց. 13.09.19 ՀՕ-182-Ն, լրաց. 21.01.20 ՀՕ-20-Ն, 16.04.20 ՀՕ-247-Ն, 25.06.20 ՀՕ-342-Ն, 01.07.21 ՀՕ-292-Ն, փոփ., լրաց. 24.03.21 ՀՕ-152-Ն, փոփ. 16.12.21 ՀՕ-415-Ն, լրաց., փոփ. 14.07.22 ՀՕ-313-Ն)

(21.01.20 ՀՕ-20-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)

(հավելվածը 09.06.22 ՀՕ-244-Ն օրենքի փոփոխությամբ ուժի մեջ կմտնի 2023 թվականի հունվարի 1-ից)

☐(հավելվածում 09.06.17 ՀՕ-104-Ն օրենքի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ հոդվածների փոփոխությունները հնարավոր չէ իրականացնել, քանի որ հավելվածն ամբողջովին խմբագրվել է 23.03.18 ՀՕ-209-Ն-ով, որպեսզի բացակայում են փոփոխման ենթակա տողերն ու բառերը:)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«ԲՆԱԿԶՈՒԹՅԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 11. Բժշկական գաղտնիքը և դրա մշակմանը ներկայացվող պահանջները

1. Բժշկական գաղտնիք չեն համարվում ապանձնավորված տվյալները, որոնց միջոցով հնարավոր չի լինի ուղղակի կամ անուղղակի կերպով նույնականացնել անձի ինքնությունը: Ապանձնավորված տվյալները կարող են օգտագործել գիտական և գիտատեխնիկական գործունեություն իրականացնողները:

2. Բժշկական գաղտնիք համարվող տվյալների փոխանցում է հանդիսանում այդ տվյալները որոշակի կամ անորոշ շրջանակի անձանց փոխանցելուն կամ դրանց հետ ծանոթացնելուն ուղղված որևէ գործողություն (անգործություն), այդ թվում՝ զանգվածային լրատվության միջոցներով գաղտնիք համարվող տվյալները հրապարակելը, տեղեկատվական հաղորդակցման ցանցերում տեղադրելը կամ այլ եղանակով այլ անձի մատչելի դարձնելը:

3. Բժշկական գաղտնիք համարվող տվյալները կարող են փոխանցվել պացիենտի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի համաձայնությամբ, բացառությամբ օրենքով ուղղակիորեն նախատեսված դեպքերի: Բժշկական գաղտնիք համարվող տվյալների փոխանցման վերաբերյալ պացիենտի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի համաձայնության ձևը սահմանում է լիազոր մարմինը:

4. Բժշկական գաղտնիք համարվող տվյալների տիրապետող անձը պարտավոր է պահպանել (չփոխանցել) բժշկական գաղտնիքը, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի: Օրենքի խախտմամբ բժշկական գաղտնիքի փոխանցում համարվող գործողություն կատարելը առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

5. Բժշկական գաղտնիք համարվող տվյալները, առանց պացիենտի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի համաձայնության, Կառավարության սահմանած կարգով կարող են փոխանցվել միայն՝

1) բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողներին՝ պացիենտին բժշկական օգնություն և սպասարկում տրամադրելու նպատակով, եթե առանց այդ տվյալների հնարավոր չէ պացիենտին տրամադրել բժշկական օգնություն և սպասարկում:

2) լիազոր մարմնին՝

ա. ներառյալ՝ բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման և հանրային առողջության բնագավառում գործունեություն իրականացնող պետական կազմակերպություններին՝ վարակիչ, ինչպես նաև

քիմիական, ճառագայթային, կենսաբանական գործոններով պայմանավորված հիվանդացության դեպքերում, և լիազոր մարմնի սահմանած առանձին ոչ վարակիչ հիվանդությունների կամ զանգվածային թունավորումների կամ դրանց սպառնալիքի դեպքերում,

բ. լիազոր մարմնին, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի համաձայն՝ պետության կողմից երաշխավորված անվճար և արտոնյալ պայմաններով բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայությունների մատուցման մասին կնքված պայմանագրերով նախատեսված աշխատանքների կատարման ընթացքի և որակի ստուգման աշխատանքներ իրականացնելիս.

3) օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով.

4) ռազմաբժշկական փորձաքննություն անցկացնելու նպատակով զինվորական կոմիսարիատների կամ բժշկական կամ ռազմաբժշկական հանձնաժողովների հարցման դեպքում.

5) բժշկասոցիալական փորձաքննություն իրականացնող պետական իրավասու մարմնին՝ բժշկասոցիալական փորձաքննություն և վերափորձաքննություն իրականացնելու նպատակով.

6) անգիտակից պացիենտի կոնտակտային անձին կամ ընտանիքի չափահաս անդամներին: Սույն կետի իմաստով՝ ընտանիքի անդամ են համարվում հայրը, մայրը, օրինական ներկայացուցիչը, ամուսինը, ամուսնու ծնողները, որդեգրողը, տատը, պապը, քույրը, եղբայրը, երեխաները, այդ թվում՝ որդեգրվածը.

7) սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում գիտական կամ գիտատեխնիկական գործունեության իրականացնողներին.

8) ոստիկանությանը՝ բժշկական հաստատություն տեղափոխված այն պացիենտի (ինչպես նաև մահացած անձի) մասին, որի վերաբերյալ առկա են կասկածներ, որ առողջության վատթարացումը կամ մահը հետևանք է բռնի, ներառյալ՝ հակաօրինական գործողությունների.

9) քննիչին, դատախազին, դատարանին՝ իրենց վարույթային պարտականությունները կատարելիս, ինչպես նաև Մարդու իրավունքների պաշտպանին՝ օրենքով սահմանված կարգով ներկայացված հարցումների հիման վրա.

10) արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկին, արդարադատության նախարարության քրեակատարողական և պրոբացիայի ծառայություններին՝ օրենքով նախատեսված դեպքերում.

11) լիազոր մարմնին (ներառյալ՝ բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման և հանրային առողջության բնագավառում գործունեություն իրականացնող պետական կազմակերպություններին) և բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողներին՝ սույն օրենքով նախատեսված՝ առողջապահության բնագավառի տվյալների բազաների վարման նպատակով.

12) Կառավարության լիազորած՝ առողջապահության բնագավառի վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնին՝ առողջապահության,

աշխատողների առողջության պահպանման նորմերի կիրառման նկատմամբ պետական վերահսկողություն իրականացնելիս:

13) Հաշվեքննիչ պալատին՝ հաշվեքննություն (ստուգում) իրականացնելիս:

6. Բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնողները բժշկական գաղտնիք համարվող տվյալները (այդ թվում՝ էլեկտրոնային փաստաթղթերը) պահպանում են Կառավարության սահմանած պահպանության ժամկետների նշումով արխիվային փաստաթղթերի օրինակելի ցանկով սահմանված՝ առողջապահության ոլորտի փաստաթղթերի պահպանության համար սահմանված ժամկետներով:

(11-րդ հոդվածը փոփ. 09.06.22 ՀՕ-208-Ն)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 28. Մասնագիտացված կառույցի անդամների գործունեության գնահատումը

1. Մասնագիտացված կառույցի անդամ հանդիսացող աուդիտորական կազմակերպության և աուդիտորի կողմից մատուցվող աուդիտորական ծառայությունների որակի հսկողության պահանջների պահպանման նկատմամբ իրականացվում է արտաքին գնահատում՝ սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետում նշված արտաքին գնահատման ընթացակարգերի համաձայն: Արտաքին գնահատման արդյունքներով տրվում է «1», «2», «3», «4», «5» կամ «6» գնահատական:

2. Մասնագիտացված կառույցի անդամ հանդիսացող փորձագետ հաշվապահի և աուդիտորական կազմակերպությունում չաշխատող աուդիտորի կողմից սույն օրենքի, «Հաշվապահական հաշվառման մասին» և «Աուդիտորական գործունեության մասին» օրենքների պահանջների պահպանման նկատմամբ իրականացվում է արտաքին գնահատում՝ սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետում նշված արտաքին գնահատման ընթացակարգերի համաձայն: Արտաքին գնահատման արդյունքներով տրվում է «1», «2», «4», «5» կամ «6» գնահատական:

3. Սույն հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի համաձայն՝ արտաքին գնահատման արդյունքներով տրված «1» գնահատականի դեպքում կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ չեն կիրառվում:

4. Սույն օրենքով նախատեսված արտաքին գնահատման պահանջը կիրառելի չէ Հաշվերնիչ պալատի, Հաշվերնիչ պալատի նախագահի, Հաշվերնիչ պալատի անդամների և հաշվերնողների նկատմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՆՑ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ, ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 9. Անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մինչև 2014 թվականի հուլիսի 1-ը, պաշտոնատար անձին (պաշտոնատար անձի ընտանիքի անդամին) նշանակված կենսաթոշակները հաշվարկվում են սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո սահմանված կարգով: Եթե հաշվարկված կենսաթոշակի չափը ցածր է մինչև 2014 թվականի հուլիսի 1-ը նշանակված (հաշվարկված) կենսաթոշակի չափից, ապա կենսաթոշակը շարունակվում է վճարվել նախկին չափով:

2. 1999 թվականի հոկտեմբերի 27-ին Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի շենքում տեղի ունեցած ոճրագործության հետևանքով զոհվածների այրիներին և ծնողներին նշանակված կենսաթոշակը շարունակվում է վճարվել՝ անկախ նրանց տարիքից և Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված այլ պետական կենսաթոշակ ստանալու իրավունք ունենալու հանգամանքից: Կենսաթոշակի իրենց բաժնեմասն առանձնացնելիս զոհվածների այրիներին վճարվում է նշանակված կենսաթոշակի 70 տոկոսը:

Սույն մասում նշված՝ կենսաթոշակն ստացող անձի մահվան դեպքում կենսաթոշակը շարունակվում է վճարվել զոհվածի ընտանիքի՝ «Պետական կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կերակրողին կորցնելու դեպքում կենսաթոշակի իրավունք ունեցող մյուս անդամին՝ նրա դիմումի հիման վրա՝ հաշվի առնելով սույն հոդվածի 1-ին մասի դրույթները: Ընդ որում, այս դեպքում զոհվածի այրուն և ծնողին կենսաթոշակը շարունակվում է վճարվել՝ անկախ նրանց տարիքից և Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված այլ պետական կենսաթոշակ ստանալու իրավունք ունենալու հանգամանքից:

3. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)
4. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)
5. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)
6. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)
7. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)
8. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)
9. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)
10. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)
11. (մասն ուժը կորցրել է 23.03.22 ՀՕ-78-Ն)

12. «Հայաստանի Հանրապետության քննչական կոմիտեի մասին» օրենքի 56-րդ հոդվածի 4-րդ մասով կենսաթոշակի իրավունք ձեռք բերած անձին նշանակված կենսաթոշակը համարվում է սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝

1) 11-րդ կետով նշանակված կենսաթոշակ, եթե նշանակման օրվա դրությամբ անձի մասնագիտական ստաժը կազմել է առնվազն 20 օրացուցային տարի,

2) 13-րդ կետով նշանակված կենսաթոշակ, եթե նշանակման օրվա դրությամբ անձի մասնագիտական ստաժը կազմել է 20 օրացուցային տարվանից պակաս:

13. Սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 8-12-րդ կետերում նշված պաշտոնները զբաղեցրած անձանց՝ մինչև 2022 թվականի մայիսի 1-ը նշանակված կենսաթոշակները համարվում են սույն օրենքով նշանակված կենսաթոշակներ և հաշվարկվում են սույն օրենքի 5-րդ հոդվածով սահմանված կարգով՝ հիմք ընդունելով ազատվելու (լիազորությունները դադարելու կամ դադարեցվելու) օրվա դրությամբ պաշտոնային դրույքաչափը և հավելավճարի չափը: Այս դեպքում, եթե հաշվարկված կենսաթոշակի չափը ցածր է նախկին չափից, ապա կենսաթոշակը վճարվում է նախկին չափով: Սույն մասի համաձայն՝ կենսաթոշակները հաշվարկվում են՝

1) կենսաթոշակի գործում պաշտոնից ազատվելու (լիազորությունները դադարելու կամ դադարեցվելու) օրվա դրությամբ պաշտոնային դրույքաչափի և հավելավճարի չափի մասին փաստաթղթի առկայության դեպքում՝ անկախ կենսաթոշակառուի գրավոր դիմում ներկայացնելու հանգամանքից՝ 2022 թվականի հունիսի 1-ից,

2) կենսաթոշակի գործում պաշտոնից ազատվելու (լիազորությունները դադարելու կամ դադարեցվելու) օրվա դրությամբ պաշտոնային դրույքաչափի և հավելավճարի չափի մասին փաստաթղթի բացակայության դեպքում՝ գրավոր դիմումը և անհրաժեշտ փաստաթղթերը մինչև 2022 թվականի դեկտեմբերի 29-ը ներկայացնելու դեպքում՝ 2022 թվականի հունիսի 1-ից, նշված ժամկետից հետո ներկայացնելու դեպքում՝ դիմելու ամսվան հաջորդող ամսվա 1-ից:

14. Դատախազի, հակակոռուպցիոն կոմիտեում ինքնավար պաշտոն, պետական եկամուտների կոմիտեի քննչական մարմնում ինքնավար պաշտոն զբաղեցրած, մինչև 1974 թվականի հունվարի 1-ը ծնված անձինք, որոնք 2017 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ ունեն առնվազն 20 օրացուցային տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ և չունեն սույն օրենքով կենսաթոշակ ստանալու իրավունք, հաշվառվելու համար պարտավոր են մինչև 2022 թվականի դեկտեմբերի 29-ը գրավոր դիմել կենսաթոշակ նշանակող մարմին՝ ներկայացնելով անհրաժեշտ փաստաթղթեր: Սույն մասում նշված՝ մասնագիտական աշխատանքային ստաժը հաշվարկվելու կարգը (մասնագիտական աշխատանքային ստաժում հաշվառվող ժամանակահատվածները) և անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը սահմանում է Կառավարությունը: Սահմանային տարիքը լրանալու կամ անձնական դիմումի հիման վրա զբաղեցրած պաշտոնից ազատվելու դեպքում սույն մասում նշված անձանց կենսաթոշակը հաշվարկվում է ազատվելու օրվա դրությամբ ունեցած մասնագիտական աշխատանքային ստաժով՝ Կառավարության սահմանած կարգով: Այս դեպքում, եթե սույն մասի համաձայն հաշվարկված կենսաթոշակի չափը ցածր է

սույն օրենքի 5-րդ հոդվածով սահմանված կարգով հաշվարկված չափից, ապա կենսաթոշակը վճարվում է սույն օրենքի 5-րդ հոդվածով սահմանված կարգով հաշվարկված չափով:

15. Մինչև 2022 թվականի դեկտեմբերի 29-ը հաշվառվելու համար կենսաթոշակ նշանակող մարմին չդիմելու և չհաշվառվելու դեպքում սույն հոդվածի 14-րդ մասում նշված անձանց կենսաթոշակը հաշվարկվում է սույն օրենքի 5-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

16. Եթե 2022 թվականի մայիսի 1-ի դրությամբ անձն ունի սույն օրենքով կենսաթոշակ ստանալու իրավունք, ապա 2022 թվականի մայիսի 1-ից հետո նրա կենսաթոշակ ստանալու իրավունքը դադարելու դեպքում կենսաթոշակ ստանալու իրավունքը վերականգնվում է կենսաթոշակառուի դիմումի հիման վրա՝ սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն:

17. Սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով նախատեսված երաշխիքը պաշտոնաթող Ազգային ժողովի վերահսկիչ պալատի և Վերահսկիչ պալատի նախագահների նկատմամբ կիրառվում է՝ օգտագործելով 2022 թվականի դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ «Պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված N 1-ով Հաշվերնիչ պալատի նախագահի համար նախատեսված գործակիցը:

 (9-րդ հոդվածը խմբ. 19.05.14 ՀՕ-29-Ն, լրաց. 10.06.14 ՀՕ-55-Ն, փոփ., լրաց. 01.12.14 ՀՕ-198-Ն, փոփ. 04.03.15 ՀՕ-14-Ն, փոփ., լրաց. 31.05.17 ՀՕ-91-Ն, 07.03.18 ՀՕ-143-Ն, փոփ., խմբ., լրաց. 21.06.18 ՀՕ-341-Ն, 01.07.19 ՀՕ-101-Ն, փոփ., լրաց. 21.01.20 ՀՕ-68-Ն, 23.03.22 ՀՕ-78-Ն, փոփ. 09.06.22 ՀՕ-265-Ն)

(21.01.20 ՀՕ-68-Ն օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետի փոփոխությունը հնարավոր չէ կատարել, քանի որ նույն հոդվածի 1-ին ենթակետով 2-րդ կետում նշված բառերն արդեն իսկ փոխարինվել են:)

(հոդվածի 12.02.19 ՍԴՈ-1443 որոշմամբ ճանաչված Սահմանադրությանը հակասող դրույթը համապատասխանեցվել է Սահմանադրությանը 01.07.19 ՀՕ-101-Ն օրենքի 2-րդ հոդվածի փոփոխությամբ)

(հոդվածի 18.06.19 ՍԴՈ-1463 որոշմամբ ճանաչված Սահմանադրությանը հակասող դրույթները համապատասխանեցվել են Սահմանադրությանը 23.03.22 ՀՕ-78-Ն օրենքի 2-րդ հոդվածի փոփոխությամբ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 5. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնի անձնագիրը (աշխատատեղի նկարագիրը) և անվանացանկը հաստատելը (փոփոխելը)

1. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնի անձնագիրը (աշխատատեղի նկարագիրը) սահմանվում է՝ ելնելով համապատասխան մարմնի իրավասությունը սահմանող իրավական ակտերով նրա առջև դրված խնդիրներով պայմանավորված կառավարչական տվյալ մակարդակին ներկայացվող մասնագիտական պահանջներից: Քաղաքացիական ծառայության յուրաքանչյուր պաշտոն ունի անվանում, որը հնարավորին չափ ճշգրիտ արտացոլում է քաղաքացիական ծառայության պաշտոնի հիմնական գործառույթները և չի կրում ընդհանրական բնույթ:

2. Համապատասխան մարմիններում քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անձնագրերը հաստատում է տվյալ մարմնի գլխավոր քարտուղարը, իսկ Հաշվեքննիչ պալատում՝ Հաշվեքննիչ պալատը:

3. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնի անձնագրի փոփոխությունը քաղաքացիական ծառայության պաշտոնից ազատման կամ ծառայությունը դադարեցնելու հիմք չէ, բացառությամբ սույն օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի:

4. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկը քաղաքացիական ծառայության տեղեկատվական հարթակում վարում են համապատասխան մարմինները: Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկը հրապարակային է ծանոթացման համար:

5. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու իրավական հիմքի առաջացման պահից մեկ ամսվա ընթացքում համապատասխան մարմնի գլխավոր քարտուղարը (բացառությամբ Հաշվեքննիչ պալատի գլխավոր քարտուղարի) հաստատված մեթոդաբանությանը համապատասխան կազմված և փաստաթղթերով հիմնավորված առաջարկությունը քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անձնագրերի նախագծերի հետ ներկայացնում է քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ:

6. Պաշտոնը քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկում ներառելու (հանելու)՝ քաղաքացիական ծառայության գրասենյակի համաձայնությունն ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, պաշտոնը ներառվում (հանվում) է քաղաքացիական ծառայության տեղեկատվական հարթակ, և

հաստատվում է պաշտոնի անձնագիրը, քացառությամբ Հաշվերենիչ պալատի կողմից հաստատվող պաշտոնի անձնագրերի:

6.1. Հաշվերենիչ պալատի գլխավոր քարտուղարը Հաշվերենիչ պալատի քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկը և պաշտոնների անձնագրերը քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ ներկայացնում է Հաշվերենիչ պալատի կողմից հաստատվելուց հետո՝ ի գիտություն:

7. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնի գնահատման, դասակարգման, անվանումների, քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անձնագրերի կազմման, պաշտոնների ընդհանուր համակարգում տեղակայման, իրավունքների և պարտականությունների, անվանացանկի վարման, ինչպես նաև տվյալ քաղաքացիական ծառայության պաշտոնը զբաղեցնելու համար քաղաքացիական ծառայողին մասնագիտական գիտելիքների ու կոմպետենցիաների տիրապետման տեսանկյունից ներկայացվող պահանջներ սահմանելու մեթոդաբանությունը հաստատում է համակարգող փոխվարչապետը:

Հոդված 7. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնի անձնագրի՝ կրթության և աշխատանքային ստաժի չափանիշները

1. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնելու համար Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին պետք է ունենա բարձրագույն կրթություն, քացառությամբ քաղաքացիական ծառայության մասնագիտական պաշտոնների 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ ենթախմբերի պաշտոնների, որոնք զբաղեցնելու համար Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին պետք է ունենա առնվազն միջնակարգ կրթություն:

2. Քաղաքացիական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնելու համար անհրաժեշտ է աշխատանքային ստաժի և փորձի առնվազն հետևյալ չափանիշները.

1) քաղաքացիական ծառայության ղեկավար պաշտոնների 1-ին և 2-րդ ենթախմբերի պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն չորս տարվա ստաժ կամ հինգ տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի անձնագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ.

2) քաղաքացիական ծառայության ղեկավար պաշտոնների 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ ենթախմբերի պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն երեք տարվա ստաժ կամ չորս տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի անձնագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ չորս տարվա աշխատանքային ստաժ.

3) քաղաքացիական ծառայության մասնագիտական պաշտոնների 1-ին և 2-րդ ենթախմբերի պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն երկու տարվա ստաժ կամ երեք տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի

անձնագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ երեք տարվա աշխատանքային ստաժ.

4) քաղաքացիական ծառայության մասնագիտական պաշտոնների 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ ենթախմբերի պաշտոնների համար՝ հանրային ծառայության առնվազն մեկ տարվա ստաժ կամ մեկ տարվա մասնագիտական աշխատանքային ստաժ կամ պաշտոնի անձնագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում՝ մեկ տարվա աշխատանքային ստաժ:

3. Քաղաքացիական ծառայության մասնագիտական պաշտոնների 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ ենթախմբերի պաշտոնների համար աշխատանքային ստաժ չի պահանջվում:

4. Հաշվի առնելով քաղաքացիական ծառայության պաշտոնի և (կամ) պաշտոնի ենթախմբերի առանձնահատկությունները, քաղաքացիական ծառայության գրասենյակի համաձայնությամբ (բացառությամբ Հաշվերնիչ պալատի), քաղաքացիական ծառայության պաշտոնի և (կամ) պաշտոնի ենթախմբերի համար կարող են սահմանվել կրթության և (կամ) աշխատանքային ստաժի և (կամ) աշխատանքի բնագավառի այլ չափանիշներ, ինչպես նաև քաղաքացիական ծառայության առանձին պաշտոնների համար՝ որակավորման չափանիշներ, այդ թվում՝ միջազգայնորեն ընդունված հավաստագրման համակարգեր: Այդ չափանիշները քաղաքացիական ծառայության գրասենյակի համաձայնությունը ստանալուց հետո (բացառությամբ Հաշվերնիչ պալատի) ամրագրվում են քաղաքացիական ծառայության համապատասխան պաշտոնների անձնագրերում մինչև սույն օրենքով սահմանված կարգով այդ պաշտոններն զբաղեցնելը:

(7-րդ հոդվածը խմբ. 21.01.20 ՀՕ-12-Ն)

Տեղեկանք

«ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Հաշվերնիչ պալատի մասին» 2018 թվականի հունվարի 16-ինի ՀՕ-58-Ն-
օրենքը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ
Գ Լ ՈՒ Խ 1.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է Հաշվերնիչ պալատի իրավական կարգավիճակը, գործունեության նպատակն ու երաշխիքները, Հաշվերնիչ պալատի գործունեության կազմակերպման, հաշվերնության իրականացման, ինչպես նաև Հաշվերնիչ պալատում ծառայության հետ կապված հարաբերությունները:

Հոդված 2. Հաշվերնիչ պալատը

1. Հաշվերնիչ պալատն արտաքին պետական հաշվերնություն (այսուհետ՝ հաշվերնություն) իրականացնող անկախ պետական մարմինն է:
2. Հաշվերնիչ պալատ պետական մարմինը ներառում է Հաշվերնիչ պալատը և Հաշվերնիչ պալատ պետական հիմնարկը: Սույն օրենքի իմաստով Հաշվերնիչ պալատ է համարվում Հաշվերնիչ պալատ պետական հիմնարկը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված կոլեգիալ մարմինն վերապահված լիազորություններին և իրավասություններին վերաբերող կարգավորումների:

Style Definition: Normal (Web)

Style Definition: msonormal

Formatted: Header distance from edge: 1.25 cm,
Footer distance from edge: 1.25 cm

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern:
Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto,
Armenian

Formatted: Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto,
Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto,
Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Italic, Font color: Auto,
Armenian

Formatted: Footer

3. Հաշվերենից պալատը կազմված է յոթ անդամից՝ Հաշվերենից պալատի նախագահից և վեց անդամից:
4. Հաշվերենից պալատ պետական հիմնարկի նպատակը Հաշվերենից պալատ պետական մարմնի գործունեության ապահովումն է:
5. Հաշվերենից պալատը մշակում, հաստատում և իրականացնում է արտաքին պետական հաշվերենության ոլորտում քաղաքականությունը:
6. Հաշվերենից պալատի նստավայրը երկան քաղաքն է:

Հոդված 3. Հաշվերենից պալատի գործունեության նպատակը
Հոդված 1. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear
 Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

1. Հաշվերենից պալատի գործունեության նպատակը հաշվերենությունների իրականացմամբ հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում օրինականության և արդյունավետության պահպանման վերաբերյալ հանրությանն ու վճռալից ժողովին ժամանակին, մասնագիտական ու անկողմնակալ տեղեկատվություն ներկայացնելն է:

Հոդված 4. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները սույն օրենքի իմաստով ունեն հետևյալ նշանակությունը՝
  - 1) արտաքին-պետական հաշվերենություն (այսուհետ՝ հաշվերենություն)՝ հաշվերենության առարկան կարգավորող իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով և (կամ) Հաշվերենից պալատի կողմից սահմանված այլ չափանիշների եղև պահանջների պահպանման գնահատում: Գնահատումն իրականացվում է հաշվերենության առարկայի իրականացման համար իրավական ակտերով կամ և հաշվերենության արդյունքում ներկայացված առաջարկությունների կատարման հետևակողություն: Սույն օրենքում հաշվերենությանը վերաբերող կարգավորումները տարածվում են ինչպես հաշվերենությունների, այնպես էլ՝ ստուգումների վրա, իսկ ստուգման կարգավորումները՝ քաղաքացի ստուգումների:
  - 2) հաշվերենության շրջանակ՝ հանրային սեփականության կառավարում:
  - 3) հանրային սեփականություն՝ պետական և համայնքային սեփականություն, այդ թվում՝ պետական և համայնքային բյուջեների միջոցներ (մուտքեր ու ելքեր), Կենտրոնական բանկի վարչական ծախսեր և կապիտալ ներդրումներ:
  - 4) հաշվերենության առարկա՝ հաշվերենության շրջանակի գնահատվող մաս:
  - 5) հաշվերենության (ստուգման) օբյեկտ՝ սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին (2-րդ) մասով սահմանված սուբյեկտ:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear
 Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Font: 12 pt, Not Bold, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
 Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

6) հաշվեքննող՝ հաշվեքննություն իրականացնող պաշտոնատար անձ.

7) փորձագետ՝ պայմանագրային հիմունքներով հաշվեքննության աշխատանքներում ներգրավվող՝ համապատասխան բնագավառի հատուկ գիտելիքներ ունեցող ֆիզիկական անձ.

8) անհամապատասխանություն՝ հաշվեքննության առարկան կարգավորող իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված ժամանակաշրջանի՝ կամ փուլի ավարտից հետո պահանջների չպահպանման դեպք.

2) հաշվեքննության առարկա՝ հաշվեքննության օբյեկտի կողմից իրականացվող ֆինանսատնտեսական գործունեություն.

3) հաշվեքննության օբյեկտ՝ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված մարմիններ և հիմնարկներ.

4) ֆինանսատնտեսական գործունեություն՝ հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում պետական և համայնքային-քաղաքացիական միջոցների, ստացված փոխառությունների և վարկերի պետական և համայնքային սեփականության օգտագործում.

5) ծրագրային կետ՝ հաշվեքննիչ պալատի գործունեության ծրագրի (այսուհետ՝ գործունեության ծրագիր) 1-ին և 2-րդ մասերի միավոր. որում նշվում են հաշվեքննության օբյեկտը, առարկան.

6) հաշվեքննության առաջադրանք՝ հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատվող փաստաթուղթ. որում նշվում են ծրագրային կետում ներառված հաշվեքննության օբյեկտը, առարկան, կատարման ժամկետը, հաշվեքննությունը ընդգրկող ժամանակաշրջանը, հաշվեքննության տեսակը, ընթացակարգը. հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումը, պաշտոնատար անձինք, այդ թվում՝ հաշվեքննողները, փորձագետները և մասնագետները.

7) հաշվեքննության տեսակներ՝ ֆինանսական, համապատասխանության, կատարողական.

8) հաշվեքննության ընթացակարգեր՝ գնում, դիտարկում, հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերահաշվարկ և վերակատարում.

9) ստուգում՝ ստուգման առարկան կարգավորող իրավական ակտերով կամ քաղաքացիական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված չափանիշների և պահանջների պահպանման գնահատում. հնաիատումն իրականացվում է ստուգման առարկայի իրականացման համար իրավական ակտերով կամ քաղաքացիական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված ժամանակաշրջանի կամ փուլի ավարտից հետո. ստուգումը կատարվում է հաշվեքննության օբյեկտին առնչվող իրավաբանական անձանց մոտ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված դեպքերում, հաշվեքննության տեսակներով ու գնման, դիտարկման, հարցման, արտաքին հաստատման, վերահաշվարկի և վերակատարման ընթացակարգերով.

10) ստուգման առարկա՝ ստուգման օբյեկտի կողմից իրականացվող ֆինանսատնտեսական գործունեություն.

11) ստուգման օբյեկտ՝ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված իրավաբանական անձ.

12) ստուգման առաջադրանք՝ հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատվող փաստաթուղթ. որում նշվում են ծրագրային կետում ներառված հաշվեքննության օբյեկտին առնչվող ստուգման օբյեկտը, առարկան, կատարման ժամկետը, ստուգումն ընդգրկող ժամանակաշրջանը.

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

հաշվեքննության տեսակը, ընթացակարգը, ստուգումն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումը, պաշտոնատար անձինք, այդ թվում՝ հաշվեքննողները, փորձագետները և մասնագետները:

13) **հաշվեքննող**՝ հաշվեքննություն, ստուգում իրականացնող հաշվեքննիչ-պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանման քաղաքացիական ծառայող:

14) **մասնագետ**՝ պայմանագրային կարգով հաշվեքննության, ստուգման գործընթացում ներգրավվող՝ համապատասխան բնագավառի հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ ունեցող ֆիզիկական անձ:

15) **փորձագետ**՝ պայմանագրային կարգով հաշվեքննության, ստուգման գործընթացում ներգրավվող՝ հաշվեքննության և ստուգման վերաբերյալ հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ ունեցող ֆիզիկական անձ:

16) **ընթացիկ եզրակացություն**՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով իրականացված հաշվեքննության արդյունքում կազմված և հաշվեքննիչ-պալատի կողմից հաստատված փաստաթուղթ:

17) **հաշվեքննության արձանագրություն**՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով հաշվեքննողի կողմից հաշվեքննության արդյունքների վերաբերյալ կազմված և իր ստորագրությամբ հաստատված փաստաթուղթ:

(1-ին հոդվածը լրացւում է փոփոխություններով 21.01.20 ՀՕ-31-Ն, լրացւում է 18.01.22 ՀՕ-1-Ն)

Հոդված 2. Հաշվեքննիչ-պալատի կարգավիճակը

1. Հաշվեքննիչ-պալատն արտաքին պետական հաշվեքննություն իրականացնող անկախ պետական մարմին է:

29) **խեղաթյուրում**՝ ֆինանսական հաշվետվությունում գումարի, դասակարգման, ներկայացման կամ բացահայտման ու դրանց համար ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման կիրառելի հիմունքներով սահմանված պահանջների միջև տարբերություն:

10) **ֆինանսական հաշվետվություն**՝ «Հաշվեքննիչ-պալատի նստավայրը Երևան քաղաքն է:

Հոդված 3. Հաշվեքննիչ-պալատի գործունեության նպատակը

1. **Հաշվեքննիչ-պալատի գործունեության նպատակը**՝ հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում պետական և համայնքային բյուջեների միջոցների, ստացած վիճակագրությունների և վարկերի, պետական և համայնքային սեփականության օգտագործման օրինականության և արդյունավետության վերաբերյալ մեզային ժողովին և հանրությանը ժամանակին, մասնագիտական և անկողմնակա տեղեկատվություն ներկայացնելն է:

Հոդված 4. Հաշվեքննիչ-պալատի գործառույթները

1. Սույն օրենքով սահմանված հաշվեքննիչ-պալատի գործունեության նպատակի ապահովման համար հաշվեքննիչ-պալատն իրականացնում է հետևյալ գործառույթները:

1) հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում հաշվեքննության իրականացում պետական բյուջեի և համայնքային բյուջեների միջոցների, ստացված փոխառությունների ու

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Footer

վարկերի, պետական և համայնքային սեփականության օգտագործման օրինականության և արդյունավետության նկատմամբ:

2) սույն մասի 1-ին կետում նշված հաշվեքննության շրջանակներում սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերում ստուգման կատարում:

Հոդված 5. Հաշվեքննիչ պալատի փազրորությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննություն է իրականացնում պետական, քույրերի և համայնքային քույրերի միջոցներից ֆինանսավորվող պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և հիմնարկներում: Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննություն չի իրականացնում պետական և համայնքային քույրերի միջոցներից ֆինանսավորվող պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և հիմնարկներում:

2. Հաշվեքննիչ պալատն ստուգում չի իրականացնում այն իրավաբանական անձանց մոտ, որոնց վերապահված են պետական կամ տեղական ինքնակառավարման գործառնություններ, և դրանց իրականացումը չի ֆինանսավորվում պետական կամ համայնքային քույրերից: Հաշվեքննիչ պալատը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված հաշվեքննության շրջանակում ստուգում է իրականացնում իրավաբանական անձի մոտ, եթե՝

1) ոչ առևտրային իրավաբանական անձը հիմնադրվել է Հայաստանի

Հանրապետության կամ համայնքի կողմից:

2) առևտրային իրավաբանական անձի կառնադրական կապիտալի 50-ից ավելի տոկոսը պետական կամ համայնքային մասնակցությամբ է:

3) իրավաբանական անձին իրավական ակտով և պայմանագրով վերապահվել է պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի գործառնությունների իրականացում պետական կամ համայնքային քույրերի միջոցների հաշվին՝ միայն սույն կետով նախատեսված իրավական ակտի և պայմանագրի պահանջներին կատարումն ստուգելու համար, եթե դրանցով նախատեսված է նման ստուգման հնարավորություն:

4) իրավաբանական անձը պայմանագրով ստացել է պետական քույրերից վարկեր, ինչպես նաև քույրերային համակարգի մասին՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական երաշխիքով ապահովված վարկեր կամ այլ ֆինանսական միջոցներ, միայն այդ միջոցների օգտագործման հետ կապված՝ սույն կետով նախատեսված պայմանագրի պահանջների կատարումն ստուգելու համար, եթե այդ պայմանագրով նախատեսված է նման ստուգման հնարավորություն:

5) իրավաբանական անձը պայմանագրով պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հիմնարկների կողմից ստացել է դրամաշնորհներ կամ տրանսֆերտներ, միայն այդ միջոցների օգտագործման հետ կապված՝ սույն կետով նախատեսված պայմանագրի պահանջների կատարումն ստուգելու համար, եթե այդ պայմանագրով նախատեսված է նման ստուգման հնարավորություն:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով 2-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով սահմանված դեպքերում հաշվեքննիչ պալատն իրավասու է համապատասխանաբար հաշվեքննություն, ստուգում (այսուհետ՝ նաև հաշվեքննություն) իրականացնելու ինչպես հաշվեքննության օբյեկտում, այնպես էլ հաշվեքննիչ պալատի աշխատավայրում: Սույն հոդվածի 2-րդ մասի 3-5-րդ կետերով սահմանված դեպքերում հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննություն իրականացնում է իր աշխատավայրում՝ համապատասխան փաստաթղթերի հիման վրա: Սույն հոդվածի 2-րդ մասի 3-5-րդ կետերով նախատեսված իրավաբանական անձանցից հաշվեքննիչ պալատն իրավասու է

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Footer

վիստայությունը կամ տեղեկատվություն պահանջելու միայն այն դեպքում, երբ գրանք հասանելի չեն դառնում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջոցով:

4. Հաշվեքննիչ պալատը՝

1) Ազգային ժողով է ներկայացնում՝

ա. տարեկան հազորդում իր գործունեության վերաբերյալ:

բ. եզրակացություն պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ:

գ. սույն օրենքով սահմանված դեպքերում՝ ընթացիկ եզրակացություններ:

2) իրավասու է ուսումնասիրելու իր կողմից հաշվեքննվող մարմինների ներքին ամփոփում

համակարգի արդյունավետությունը:

5. Եթե հաշվեքննության ընթացքում հաշվեքննիչ պալատը գալիս է հետևության, որ կատարված արարքը պարունակում է առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ, ապա համապատասխան նյութերը հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ անհապաղ բայց ոչ ուշ, քան եռօրյա ժամկետում ուղարկվում են Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազություն: Այդ մասով հաշվեքննիչ պալատը կարող է դադարեցնել հաշվեքննությունը: Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազությունը տրամադրված նյութերի հիման վրա կայացված որոշումների վերաբերյալ գրավոր տեղեկացնում է հաշվեքննիչ պալատին:

6. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննության ընթացքում կամ արդյունքում կարող է հաշվեքննության օբյեկտի գեկավարին, ինչպես նաև վերադաս-ունենալու դեպքում՝ վերադասին, առաջարկել օրենքով սահմանված կարգով պատասխանատվության ենթարկել հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց, եթե վերջիններս չեն կատարում սույն օրենքի և հաշվեքննություն իրականացնող անձանց սույն օրենքից բխող օրինական պահանջները:

**Հոդված 6. Միջազգային համագործակցությունը և ստանդարտները
(վերնագիրը խմբ. 18.01.22 ՀՕ-1-Ն)**

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննության մեթոդաբանության և դրա իրականացման առաջավոր փորձի փոխանակման նպատակով համագործակցում է արտաքին պետական հաշվեքննություն իրականացնող բարձրագույն առողիտորական մարմինների և դրանց միջազգային օրենքով նախատեսված բյուջեների կատարման հաշվետվություն, «Հանրային հատվածի կազմակերպությունների հետ:

2. Հաշվեքննիչ պալատը կարող է մշակել ուղեցույցներ, մեթոդաբանություն՝ առաջնորդվելով Առողիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային կազմակերպության (INTOSAI) ստանդարտներով:

(6-րդ հոդվածը խմբ. 18.01.22 ՀՕ-1-Ն)

ԳԼՈՒԽ 2

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հոդված 7. Հաշվեքննիչ պալատի գործառության անկախության սկզբունքը՝ «հաշվապահական հաշվառման մասին» և «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով նախատեսված:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

1. Հաշվեքննիչ պալատն իր փազրորություններն իրականացնելիս անկախ է հաշվեքննության ենթակա մարմիններից և կազմակերպություններից:

Հոդված 8. Հաշվեքննիչ պալատի ֆինանսական անկախության սկզբունքը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծախսերը հանդիսանում են պետական բյուջեի ծախսերի բաղկացուցիչ մաս:

2. Հաշվեքննիչ պալատի ֆինանսավորումը պետք է ապահովի հաշվեքննիչ պալատին վերապահված գործառնությունների իրականացումը:

Հոդված 9. Օրինականության և գաղտնիության սկզբունքները

(վերնագիրը խմբ. 18.01.22 ՀՕ-1-Լ)

1. Հաշվեքննիչ պալատի անդամները և հաշվեքննողները՝

1) գործում են միայն օրենքով իրենց վերապահված փազրորությունների շրջանակում:

2) չեն կարող տարածել իրենց հասանելի օրենքով գաղտնիք համարվող

տեղեկատվությունը:

(9-րդ հոդվածը խմբ. 18.01.22 ՀՕ-1-Լ)

Հոդված 10. Մասնագիտական կարողությունների ապահովման և շարունակական զարգացման սկզբունքը

(հոդվածն ուժը կորցրել է 18.01.22 ՀՕ-1-Լ)

Հոդված 11. Կոեզիաության սկզբունքը

1. Հաշվեքննիչ պալատը կոեզիալ մարմին է:

Հոդված 12. Օբյեկտիվության սկզբունքը

1. Հաշվեքննիչ պալատի կողմից իրականացվող հաշվեքննության ողջ գործընթացն իրականացվում է օբյեկտիվ՝ փաստերի հետազոտման, վերլուծության ու եզրահանգման միջոցով:

Հոդված 13. Քաղաքական չեզոքության սկզբունքը

1. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը չի կարող լինել որևէ կուսակցության անդամ կամ զբաղվել քաղաքական գործունեությամբ:

2. Հաշվեքննիչ պալատը քաղաքական իրադարձություններին և նպատակներին որակում չի տալիս: Հաշվեքննիչ պալատն իր կողմից քաղաքական անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների վերաբերյալ որակում չի տալիս և դրանց հետևանքների վերաբերյալ կանխատեսումներ չի անում:

3. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը հրապարակային ելույթներում ցուցաբերում է քաղաքական զսպվածություն:

Հոդված 14. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության հրապարակայնության և թափանցիկության սկզբունքը

1. Սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 1-7-րդ, 9-14-րդ և 16-17-րդ կետերով սահմանված՝ որոշումները, բացառությամբ անհատական իրավական ակտերի, հաշվեքննիչ պալատի **Ֆինանսական** հաշվետվությունները, տարեկան՝ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ արտաքին աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունները ենթակա են հրապարակման, բացառությամբ օրենքով գաղտնիք համարվող տեղեկատվության հաշվետվություն:

11) **հետսկողություն**՝ հաշվեքննության արդյունքում ներկայացված առաջարկություններից բխող միջոցառումների կատարման վերաբերյալ տեղեկատվության ստացում (ներառյալ՝ հաշվեքննության օբյեկտից), վերլուծություն և ամփոփում:

12) **ֆինանսական հաշվեքննություն**՝ հաշվեքննության առարկայի վերաբերյալ կազմված ֆինանսական հաշվետվությունների գնահատում՝ իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված այլ գործարքներով սահմանված չափանիշների և պահանջների համեմատությամբ:

13) **համապատասխանության հաշվեքննություն**՝ հաշվեքննության առարկայի՝ իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված այլ գործարքներով սահմանված չափանիշներին և պահանջներին համապատասխանության գնահատում:

14) **կատարողական հաշվեքննություն**՝ հաշվեքննության առարկայի՝ տնտեսող և (կամ) ռեսուրսային և (կամ) նպատակային արդյունավետ լինելու գնահատում:

15) **տնտեսում (economy)**՝ սկզբունք, որով գնահատվում են ձեռք բերված ռեսուրսներին ուղղված ծախսերը՝ դրանց հնարավոր լավագույն գնի համեմատությամբ:

16) **ռեսուրսային արդյունավետություն (efficiency)**՝ սկզբունք, որով գնահատվում է հանրային սեփականության օգտագործման դիմաց առավելագույն չափերի արդյունքների ստացումը:

17) **նպատակային արդյունավետություն (effectiveness)**՝ սկզբունք, որով գնահատվում են սահմանված նպատակներին հասնելու ապահովման ու ակնկալվող արդյունքների ստացման չափը:

18) **զննում**՝ հաշվեքննողի կողմից հաշվեքննության առարկային վերաբերող փաստացի միճակի ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացում:

19) **դիտարկում**՝ հաշվեքննության առարկային վերաբերող գործընթացի կամ ընթացակարգի կատարմանը ականատես լինելը (ներառյալ՝ հաշվեքննության օբյեկտում):

20) **հարցում**՝ հաշվեքննության օբյեկտի պատասխանատու անձանց գրավոր կամ բանավոր կարգով տեղեկատվության տրամադրման պահանջի ներկայացում:

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

- 21) արտաքին հաստատում՝ հաշվեքննության օբյեկտից բացի այլ մարմնին, հիմնարկին կամ օրենքով սահմանված կարգով պետական գործառնություն օժտված իրավաբանական անձին տեղեկատվության տրամադրման պահանջի ներկայացում:
- 22) վերլուծական ընթացակարգ՝ հաշվեքննության առարկան ընթացորդող ցուցանիշների գնահատում՝ դրանց հետ փոխկապակցված այլ տվյալների հետ համեմատման և համադրման միջոցով:
- 23) վերահաշվարկ՝ ելակետային տվյալների հիման վրա հաշվարկի ճշտության գնահատում:
- 24) վերակատարում՝ հաշվեքննության օբյեկտի ներքին հսկողության ընթացակարգերի վերարտադրում հաշվեքննողի կողմից:
- 25) հաշվեքննության հաշվետվություն՝ փաստաթուղթ, որտեղ ամփոփվում են թեմատիկ հաշվեքննության հիմնական արդյունքները և որի հաստատմամբ ավարտվում է հաշվեքննությունը:
- 26) ընթացիկ եզրակացություն՝ պետական բյուջեի տարեկան կատարման ֆինանսական հաշվեքննության ընթացքում կազմվող փաստաթուղթ, որտեղ ամփոփվում են հաշվեքննության միջանկյալ արդյունքները:
- 27) Հաշվեքննիչ պալատում ծառայություն՝ պետական ծառայության տեսակ, որի առանձնահատկությունները սահմանվում են սույն օրենքով:
- 28) Հաշվեքննիչ պալատի ծառայող՝ Հաշվեքննիչ պալատում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձ, հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավար, աշխատող:
- 29) Միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպություն՝ աուդիտորական կազմակերպությունների վարկանշմամբ զբաղվող միջազգային ճանաչում ունեցող համացանցային կայքերում գրանցված կամ վարկանշված, համընդհանուր միջազգային ճանաչում ունեցող 10 խոշորագույն անկախ աուդիտորական կազմակերպություններից մեկը:

Գ Լ ՈՒ Խ 2

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԵՎ ՄՅՈՒՄ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԱԴԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ԱՆՀԱՄԱՏԵԴԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

Հոդված 5. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) ընտրությունը

1, 2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված փաստաթղթերը իրապարակվում են ընդունվելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական և Հայաստանի Հանրապետության իրապարակային ծանուցումների www.azdara.am պաշտոնական ինտերնետային կայքերում:

ԳԼՈՒԽ 3

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Footer

Հաշվեքննիչ
ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ԿԱԶՄԸ, ՆԻՍՏԵՐԸ, ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ԱՆԿԱՄԸ ԵՎ
ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ, ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ
ՊԱԼԱՏԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ, ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ
ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ
(վերնագիրը՝ փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 15. Հաշվեքննիչ պալատի կազմը

1. Հաշվեքննիչ պալատը կազմված է չորս անդամից՝ հաշվեքննիչ պալատի նախագահից և վեց անդամից:

Հոդված 16. Հաշվեքննիչ պալատի նիստերը

1. Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեությունը կազմակերպում է հերթական և արտահերթ նիստերի (այսուհետ՝ նիստ) միջոցով: Հերթական նիստերը հրավիրվում են ամիսը մեկ՝ հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կողմից: Արտահերթ նիստ հրավիրվում է հաշվեքննիչ պալատի նախագահից երեք անդամի նախաձեռնությամբ:

2. Նիստերի օրակարգը նիստի անցկացումից առնվազն երկու աշխատանքային օր առաջ ուղարկվում է հաշվեքննիչ պալատի անդամներին, նիստին հրավիրված անձանց: Ազգային ժողով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն:

3. Նիստերը նախագահում է հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

4. Նիստն իրավագոր է՝ եթե նիստին մասնակցում է հաշվեքննիչ պալատի առնվազն չորս անդամ:

5. Նիստում որոշումներն ընդունվում են քվեարկությամբ՝ առնվազն չորս կողմ ձայնի առկայության դեպքում:

6. Հաշվեքննիչ պալատի յուրաքանչյուր անդամ քվեարկում է անձամբ, ունի մեկ ձայն և քվեարկում է կողմ կամ դեմ:

7. Հաշվեքննիչ պալատի որոշումներն ստորագրում է նիստը նախագահողը: Որոշման վերաբերյալ հաշվեքննիչ պալատի անդամի կողմից հատուկ կարծիքի առկայության դեպքում կարծիքը կցվում է որոշմանը:

8. Նիստերն արձանագրվում են հաշվեքննիչ պալատի առեմնական կարգով: Արձանագրություններն ստորագրում է նիստը նախագահողը: Յուրաքանչյուր նիստի ավարտից հետո հաշվեքննիչ պալատն իր պաշտոնական կայքում տեղադրում է տեղեկատվություն նիստում քննարկված հարցերի և ընդունված որոշումների վերաբերյալ:

9. Հաշվեքննիչ պալատն իր նիստում քննարկում և հաստատում է՝

1) հաշվեքննիչ պալատի գործունեության ծրագիրը (այսուհետ՝ գործունեության ծրագիր):
2) գործունեության ծրագրի կազմման համար հիմք հանդիսացող ռիսկերի վրա հիմնված մեթոդաբանությունը:

3) գործունեության ծրագրում փոփոխությունը և (կամ) լրացումը:

4) պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը:

5) ընթացիկ եզրակացությունները:

6) հաշվեքննիչ պալատի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումը:

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

7) հաշվեքննիչ պալատի բյուջետային հայտը, ծախսերի նախահաշիվը և վերջինիս կատարողականը, սույն օրենքի 20-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերով նշված ֆոնդերից ծախսերի կատարման վերաբերյալ որոշումները:

8) հաշվեքննության առաջադրանքը:

9) հաշվեքննիչ պալատի ներքին իրավական ակտերը և դրանցում փոփոխությունները և լրացումները:

10) հաշվեքննիչ պալատի կանոնակարգը:

11) հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությունը:

12) հաշվեքննության իրականացման մեթոդաբանությունը և ուղեցույցները, հաշվեքննիչ պալատի անդամների գործունեությանն առնչվող միջազգային իրավական պրակտիկայով պայմանավորված ուղենշային չափանիշները, հաշվեքննողների համար ներքին ծառայողական հարաբերությունների շրջանակում կիրառվող էթիկայի կանոնները և որակի կառավարման համակարգի գործառնությունները իրականացման մեթոդաբանությունը:

13) հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումների քաղաքացիական ծառայողների՝ սույն օրենքի և այլ իրավական ակտերի համապատասխան պաշտոնի անձնագրերը:

14) հաշվեքննիչ պալատի աշխատանքներում մասնագետների և փորձագետների ներգրավման կարգը:

15) (կերն-ուժը կորցրել է 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

16) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև աշխատանքների պարբերական վերաբաշխումը:

17) հաշվեքննիչ պալատի անդամների միջև աշխատանքների պարբերական վերաբաշխումը:

18) հաշվեքննիչ պալատի անդամից հանդես եկող անձի լիազորությունների շրջանակը, տալիս լիազորագիր:

19) օրենքով սահմանված իր լիազորությունների շրջանակում հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումների քաղաքացիական ծառայողների նկատմամբ կիրառվող է օրենքով նախատեսված կարգապահական տույժեր և խրախուսանքներ, ինչպես նաև լսում է հաշվեքննողների գործողությունների կամ անգործության դեմ բերված բողոքները և բավարար հիմքերի առկայության դեպքում ձեռնարկում միջոցներ պատասխանատվություն կիրառելու համար:

20) հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող և հաշվեքննության գործընթացին առնչվող գործառնություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների քաղաքացիական ծառայողների հաջորդ տարվա մասնագիտական կարողությունների շարունակական զարգացման ծրագիրը, որն իրականացվում է ինչպես ներքին կարողությունների օգտագործմամբ, այնպես էլ այլ կառույցներում վերապատրաստման միջոցով:

21) հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումներում աշխատանքի ընդունվողների համար չափորոշիչները:

(16-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն, լրաց. 18.01.22 ՀՕ-1-Ն)

Հոդված 17. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը

1. Հաշվեքննիչ պալատի անդամ՝ ներառյալ պալատի նախագահ (անդամ) կարող է ընտրվել Ազգային ժողովի պատգամավորին ներկայացվող պահանջներին համապատասխանող, բարձրագույն կրթություն ունեցող և «Առողջոտրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ օրենքով

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto

Formatted: Footer

սահմանված կարգով աուդիտորի որակավորում ունեցող այն բաղաբաժին, որն (այսուհետ՝ աուդիտորի որակավորում) ունեցող յուրաքանչյուր որ, ով ունի աուդիտորի նվազագույնը հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ, որից առնվազն մեկերը տարին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով աուդիտորական ծառայություններ մատուցելու իրավունք ունեցող իրավաբանական անձի ղեկավար պաշտոնի աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտի անցկացման համար պատասխանատու աուդիտորի աշխատանքային ստաժ կամ հաշվեքննիչ պալատում ղեկավար Հաշվեքննիչ պալատում նվազագույնը հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ, որից առնվազն երեք տարին սույն օրենքի 39-րդ հոդվածի 4-րդ և (կամ) 5-րդ մասերում նշված պաշտոններում նվազագույնը հինգ տարվա աշխատանքային պաշտոնավարման ստաժ կամ հաշվեքննիչ պալատի անդամի նվազագույնը երեք տարվա աշխատանքային ստաժ կամ ըստ պաշտոնի անձնագրերի հանրային հատվածում ֆինանսների ոլորտում կատարվարման նվազագույնը տասը 10 տարվա աշխատանքային ստաժ, որից առնվազն հինգ տարին՝ ղեկավարի պաշտոնում:

2. Հաշվեքննիչ պալատի անդամի պաշտոնավարման ժամկետը լրանալուց 100 օր առաջ հաշվեքննիչ պալատի նախագահն այդ մասին տեղեկացնում է նախագահին (անդամին) Ազգային ժողովին: Ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի առաջարկությամբ ընտրում է Ազգային ժողովը՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի ծայրերի առնվազն երեք հինգերորդով, վեց տարի ժամկետով: Նույն անձը չի կարող ավելի քան երկու անգամ անընդմեջ ընտրվել Հաշվեքննիչ պալատի անդամի վաղաժամկետ բաժնի օնկ առաջանալու դեպքում հաշվեքննիչ պալատի նախագահն այդ մասին հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնում անդամ, ներառյալ՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ:

3. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն (անդամն) իր պաշտոնը ստանձնում է Ազգային ժողովին: Այս դեպքում հաշվեքննիչ ժողովի կողմից ընտրվելուց անմիջապես հետո Ազգային ժողովում պատգամավորների ներկայությամբ տված հետևյալ երդմամբ.

«Ստանձնելով Հաշվեքննիչ պալատի նոր անդամն ընտրվում է նախկին անդամի՝ պաշտոնավարման չլրացած ժամկետով: Նախագահի (անդամի) պաշտոնը՝ երդվում եմ, հավատարիմ լինելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանն ու օրենքներին՝ նպաստել հանրային հարստության կառավարման օրինականությանն ու արդյունավետությանը՝ հանուն համազգային նպատակների իրականացման և հայրենիքի հզորացման ու բարգավաճման: Երդվում եմ, որ լիազորություններս կկատարեմ անկախ ու անաչառ, առավելագույն բարեխղճությամբ ու քննադատությամբ»:

3. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը և մյուս անդամներն ընտրվում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և 4. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն (անդամն) իր պարտականությունների կատարմանն անցնում է Ազգային ժողովում իր երդման արարողությունից հետո՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախորդ նախագահի (անդամի) պաշտոնավարման ժամկետի ավարտման հաջորդ օրը: Եթե Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) ընտրվելու պահին Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) պաշտոնը թափուր է, ապա Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն (անդամն)

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Afrikaans

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Afrikaans

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Afrikaans

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

իր պարտականությունների կատարմանն անցնում է Ազգային ժողովում երգման արարողությանը հաջորդող օրվանից:

5. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) ընտրություններն անցկացվում են՝ «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքով սահմանված կարգով նախատեսված ժամկետներում:

4.

Հոդված 6. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունները դադարելու և դադարեցնելու

1. անդամ, ներառյալ՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ, չի կարող ընտրվել այն անձը, որը նախագահի (անդամի) լիազորությունները դադարում են՝

1) լիազորությունների ժամկետն ավարտվելու դեպքում,

2) Հայաստանի Հանրապետության բաղադրացիությունը կորցնելու կամ այլ պետության բաղադրացիություն ձեռք բերելու դեպքում,

3) նրա նկատմամբ կայացված մեղադրական դատավճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու դեպքում,

4) նրան անգործունակ, անհայտ բացակայող կամ մահացած ճանաչելու վերաբերյալ՝ դատարանի՝ վճիռն օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչված է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակությունները դեպքում,

2) ենթարկվել է քրեական պատասխանատվության, և դատավճռությունը օրենքով սահմանված կարգով մարված կամ վերացված չէ:

3) օրենքով սահմանված կարգով զրկված է որոշակի 5) նրա լիազորությունների կատարման անհնար դարձնող ֆիզիկական արատ կամ հիվանդություն ձեռք բերելու դեպքում: Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունների կատարման անհնար դարձնող ֆիզիկական արատների կամ հիվանդությունների ցանկը սահմանվում է Կառավարության կողմից:

6) դատական կարգով հանրային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքից՝ զրկվելու դեպքում,

5. Հաշվեքննիչ պալատի անդամները, ներառյալ՝ պալատի նախագահը, չեն 7) նրա մահվան դեպքում,

8) նրա հրաժարականի դեպքում:

2. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին (անդամն) իր հրաժարականի դիմումը ներկայացնում է Ազգային ժողովի նախագահին, որի մասին Ազգային ժողովի նախագահը տեղեկացնում է Հաշվեքննիչ պալատին: Այդ տեղեկությունը տեղադրվում է Հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական կայքում: Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունների դադարման՝ հրաժարականից բացի այլ հիմքերի հայտ գալու դեպքում, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին այդ հիմքերն ի հայտ գալու վերաբերյալ տեղեկատվությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում է Ազգային ժողովի նախագահին:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Armenian

Formatted: Footer

3. Սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի պայմաններից որևէ մեկը խախտելու դեպքում, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) լիազորությունները դադարեցնում է Ազգային ժողովը՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով:

Հոդված 7. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) պաշտոնավարման անհամատեղելիության պահանջները

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը (անդամը) չի կարող զբաղեցնել իրենցիկ՝ կարգավիճակով չպայմանավորված պաշտոն պետական կամ տեղական ինքնակառավարման այլ մարմիններում, որևէ պաշտոն՝ առևտրային կազմակերպությունում, զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ, կատարել վճարովի այլ աշխատանք, բացի գիտական, կրթական և ստեղծագործական աշխատանքից:

6. Հաշվեքննիչ պալատի անդամի՝ այդ թվում՝ նախագահի լիազորությունները դադարեցնում է Ազգային ժողովը՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով՝ սույն հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված անհամատեղելիության պահանջի խախտման կամ հաշվեքննիչ պալատի անդամի՝ 2. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին (անդամին) իր լիազորությունների իրականացման ժամանակահատվածում չի կարող լինել որևէ կուսակցության անդամ փոխդաշինակում որևէ այլ կերպ զբաղվել քաղաքական գործունեությամբ՝ զբաղվելու, հրապարակային, Հրապարակային ելույթներում քաղաքական զսպվածություն չցուցաբերելու դեպքերում:

7. Հաշվեքննիչ պալատի անդամի լիազորությունները դադարում են՝ նախագահը (անդամը)՝ պետք է ցուցաբերի քաղաքական զսպվածություն:

1) պաշտոնավարման ժամկետը լրանալու դեպքում:

2) հաշվեքննիչ պալատի անդամի՝ հանցագործության կատարման համար դատապարտվելու կամ անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ՝ անհայտ բացակայող կամ մահացած ճանաչվելու մասին դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռի (վճռի) հիման վրա:

3) եթե ի հայտ է եկել հաշվեքննիչ պալատի անդամի պաշտոնում նշանակմանը խոչընդոտող ֆիզիկական արատ կամ հիվանդություն, որը ներառված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ հաստատված՝ դատավորի պաշտոնում նշանակմանը խոչընդոտող ֆիզիկական արատների և հիվանդությունների ցանկում:

4) հաշվեքննիչ պալատի անդամի՝ հրաժարականի դեպքում:

5) հաշվեքննիչ պալատի անդամի՝

Գ Լ ՈՒ Խ 3

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԵՎ ՄՅՈՒՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 8. Հաշվեքննիչ պալատի լիազորությունները

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

1. Հաշվերնիչ պալատը հաշվերնություն է իրականացնում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու հիմնարկների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության կողմից հիմնադրված պետական գործառույթներով օժտված այլ անձանց նկատմամբ՝ անկախ դրանց գործունեությունն արտահայտող ֆինանսական գործառնությունների՝ պետական և համայնքային բյուջեներում արտացոլված լինելու հանգամանքից կամ եղանակից:

2. Հաշվերնիչ պալատը ստուգում է իրականացնում իրավաբանական անձի մոտ, եթե՝

1) ոչ առևտրային իրավաբանական անձը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը դադարելու կամ օտարերկրյա քաղաքացիություն ձեռք բերելու դեպքում (կամ) համայնքի կողմից,

2) առևտրային իրավաբանական անձի կանոնադրական կապիտալի 50 տոկոսից ավելին պետական և (կամ) համայնքային մասնակցությամբ է,

3) իրավաբանական անձը հիմնադրվել է սույն մասի 1-ին և (կամ) 2-րդ և (կամ) 10-րդ կետերում նշված իրավաբանական անձանց կողմից,

4) պետությունը կամ համայնքն իրավաբանական անձի հետ կնքված պայմանագրին համապատասխան կամ այլ՝ օրենքով չարգելված ձևով հնարավորություն ունի կանխորոշելու այդ իրավաբանական անձի որոշումները,

5) իրավաբանական անձին իրավական ակտով կամ պայմանագրով վերապահվել է պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի գործառույթների իրականացում՝ միայն այդ իրավական ակտի կամ պայմանագրի պահանջների կատարումը ստուգելու համար,

6) իրավաբանական անձն իրավական ակտով կամ պայմանագրով պետական կամ համայնքային աջակցության որևէ եղանակով (ներառյալ՝ բյուջետային վարկերը, փոխառությունները, երաշխիքները, հարկային արտոնություններն ու այլ ֆինանսական և ոչ ֆինանսական գործիքները) ստացել է միջոցներ՝ միայն այդ իրավական ակտի կամ պայմանագրի պահանջների կատարումը ստուգելու համար,

7) իրավաբանական անձը պայմանագրով պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հիմնարկների կողմից ստացել է դրամաշնորհներ կամ սուբսիդիաներ՝ միայն այդ պայմանագրի պահանջների կատարումը ստուգելու համար,

8) իրավաբանական անձը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան իրականացնում է ընդերքօգտագործում,

9) իրավաբանական անձն իրավական ակտով կամ հավատարմագրային կառավարման կամ կոնցեսիոն համաձայնությամբ (այդ թվում՝ պայմանագրով, համաձայնագրով կամ թույլտվությամբ) պետական և (կամ) համայնքային սեփականության (գույրի) հավատարմագրային կառավարիչ կամ կոնցեսիոներ է՝ միայն հավատարմագրային կառավարման կամ կոնցեսիայի հետ կապված իրավական ակտերի կամ համաձայնության (այդ թվում՝ պայմանագրի, համաձայնագրի կամ թույլտվության) պահանջների կատարումը ստուգելու համար:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

10) իրավաբանական անձը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության կամ համայնքի կողմից և օժտված է պետական կամ տեղական ինքնակառավարման գործառնություններով և (կամ) լիազորություններով:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասի 5-9-րդ կետերով սահմանված դեպքերում Հաշվեքննիչ պալատը ստուգումն իրականացնում է ստուգման օբյեկտում միայն այն դեպքում, երբ ստուգման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը կամ տեղեկատվությունը հասանելի չեն դառնում պետական և (կամ) տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջոցով:

4. Հաշվեքննության իրականացման ժամկետում հաշվեքննության շրջանակի վերաբերյալ առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ չի հայտ գալու դեպքում Հաշվեքննիչ պալատն ընդունում է որոշում առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ պարունակող նյութերը Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազություն ուղարկելու վերաբերյալ: Այդ մասով Հաշվեքննիչ պալատը կարող է զստարեցնել հաշվեքննությունը:

Հոդված 9. Հաշվեքննիչ պալատի նիստերը

1. Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեությունը կազմակերպում է նիստերի միջոցով:

2. Հաշվեքննիչ պալատի նիստերը, որպես կանոն, իրավիքով են ամիսը մեկ անգամ:

3. Հաշվեքննիչ պալատի նիստը իրավիքով է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կողմից: Հաշվեքննիչ պալատի անդամները կարող են ներկայացնել Հաշվեքննիչ պալատի նիստի օրակարգում ընդգրկվող հարցերի առաջարկություններ: Հաշվեքննիչ պալատի նիստի օրակարգը Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի ներկայացմամբ հաստատում է Հաշվեքննիչ պալատը:

4. Նիստն իրավագոր է. եթե նիստին մասնակցում է Հաշվեքննիչ պալատի առնվազն չորս անդամ:

5. Նիստում որոշումներն ընդունվում են քվեարկությամբ՝ առնվազն չորս կողմ ձայնի առկայության դեպքում:

6. Հաշվեքննիչ պալատի յուրաքանչյուր անդամ քվեարկում է կողմ կամ դեմ:

7. Հրապարակման ենթակա որոշման վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատի անդամի կողմից հատուկ կարծիք ներկայացվելու դեպքում, հատուկ կարծիքը, ինչպես նաև, ըստ անհրաժեշտության, դրա վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատի նիստի արձանագրությունից բաղկածը, կցվում է որոշմանն ու հրապարակվում:

8. Նիստերն արձանագրվում են: Նիստերը կազմակերպվում, անցկացվում են և դրանց ընթացքում ընդունված որոշումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնադրվում է Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով:

Հոդված 10. Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատվող հարցերի շրջանակը

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաստատում է՝

- 1) Հաշվերենի պալատի ռազմավարական զարգացման ծրագիրը,
- 2) Հաշվերենի պալատի գործունեության ծրագիրը (այսուհետ՝ գործունեության ծրագիր),
- 3) պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը,
- 4) հաշվերենության հաշվետվությունները,
- 5) ընթացիկ եզրակացությունները,
- 6) հետհսկողության հաշվետվությունները,
- 7) Հաշվերենի պալատի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումը (այսուհետ՝ տարեկան հաղորդում),
- 8) Հաշվերենի պալատի բյուջետային հայտը և Հաշվերենի պալատի բյուջեի կատարման հաշվետվությունը, սույն օրենքի 35-րդ հոդվածի 6-րդ մասում նշված ֆոնդից ծախսերի կատարման վերաբերյալ որոշումները,
- 9) հաշվերենության առաջադրանքը,
- 10) հաշվերենության կասեցման կամ դադարեցման վերաբերյալ որոշումները,
- 11) Հաշվերենի պալատի ներքին իրավական ակտերը և դրանցում փոփոխություններն ու լրացումները,
- 12) Հաշվերենի պալատի կանոնադրությունը,
- 13) Հաշվերենի պալատի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կանոնադրությունը և գործունեության տարեկան ծրագիրը,
- 14) հաշվերենության գործառույթին առնչվող մեթոդաբանություններն ու ուղեցույցները,
- 15) Հաշվերենի պալատի անդամների և հաշվերենողների՝ հաշվերենության էթիկայի կանոնները, Հաշվերենի պալատի ներքին կարգապահական կանոնները,
- 16) փորձագետների ներգրավման կարգը,
- 17) Հաշվերենի պալատի անդամներին և հաշվերենողներին խրախուսման վերաբերյալ Հաշվերենի պալատի իրավասու պաշտոնատար անձին ուղղված միջնորդությունները,
- 18) հաշվերենության էթիկայի կանոնների խախտման կամ հաշվերենողների գործողությունների կամ անգործության դեմ բերված բողոքներում բավարար հիմքերի աուդիտային ղեկավարում հաշվերենողների նկատմամբ կարգապահական տույժեր կիրառելու վերաբերյալ Հաշվերենի պալատի իրավասու պաշտոնատար անձին ուղղված միջնորդությունները,
- 19) մասնագիտական կարողությունների շարունակական զարգացման ծրագրերը,
- 20) հաշվերենողներին աշխատանքի ընդունման չափորոշիչները,
- 21) Հաշվերենի պալատում ծառայության և Հաշվերենի պալատի քաղաքացիական ծառայության պաշտոնների անվանացանկերը, հաստիքացուցակն ու պաշտոնների անձնագրերը,
- 22) արտաքին պետական հաշվերենության օրենսդրության կատարելագործմանն ուղղված հայեցակարգերն ու առաջարկություններ պարունակող այլ փաստաթղթերը,

23) սույն օրենքի 35-րդ հոդվածի 7-րդ մասին համապատասխան Հաշվեքննիչ պալատի անդամների և այլ աշխատողների աշխատանքի վարձատրությունը;

24) օրենքով նախատեսված այլ հարցեր:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-8-րդ, 10-16-րդ և 19-22-րդ կետերով սահմանված որոշումները հրապարակվում են Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-7-րդ կետերով սահմանված որոշումները Հաշվեքննիչ պալատի ներքին իրավական ակտերով սահմանված ժամկետներում ներկայացվում են Ազգային ժողով և Կառավարություն, եթե օրենքով այլ ժամկետներ սահմանված չեն:

Հոդված 11. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի լիազորությունները

1. 6) նրա մահվան դեպքում:

8. Հաշվեքննիչ պալատի անդամի հրաժարականի մասին դիմումը ներկայացվում է Ազգային ժողովի նախագահին, որի մասին տեղեկացվում է հաշվեքննիչ պալատը: Այդ տեղեկությունը տեղադրվում է հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական ինտերնետային կայքում: Սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված հաշվեքննիչ պալատի անդամի լիազորությունների դադարման այլ հիմքեր չկան: Կայտ գալու պարագայում հաշվեքննիչ պալատի նախագահն այդ հիմքերն է հայտ գալու վերաբերյալ տեղեկատվությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնում է Ազգային ժողով:

(17-րդ հոդվածը. փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն, խմբ. 03.03.21 ՀՕ-81-Ն, փոփ. 09.06.22 ՀՕ-216-Ն)

Հոդված 18. Հաշվեքննիչ պալատի անդամի լիազորությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատի անդամը, այդ թվում՝ հաշվեքննիչ պալատի նախագահը՝

1) համակարգում է հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումներից մեկի կամ մի քանիսի աշխատանքները:

2) ապահովում է իր համակարգման ենթակա կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջոցով հաշվեքննության իրականացումն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգին համապատասխան:

3) սույն օրենքով սահմանված լիազորությունների շրջանակներում որոշում է իր համակարգման ներքո գտնվող հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների աշխատանքի կազմակերպման հարցերը և այդ կառուցվածքային ստորաբաժանումների գործունեության արդյունքների համար հաշվեքննիչ պալատի առջև կրում է պատասխանատվություն:

4) իր համակարգման ներքո գտնվող կառուցվածքային ստորաբաժանումներում ձևավորում է հաշվեքննություն իրականացնող հաշվեքննողների աշխատանքային խմբեր:

5) վավերացնում և հաշվեքննիչ պալատի հաստատման է ներկայացնում իր համակարգման ներքո հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների հաշվեքննության առաջադրանքների և ընթացիկ եզրակացությունների նախագծերը:

6) կատարում է հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ սահմանված հանձնարարություններ:

7) ներկայացնում է հաշվեքննիչ պալատը՝ պալատի որոշմամբ սահմանված իր լիազորությունների շրջանակում:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Footer

Հոդված 19. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը՝

1) ապահովում է հաշվեքննիչ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին ապահովում է Հաշվեքննիչ պալատի բնականոն գործունեությունը;

2) օրենքով սահմանված կարգով իր լիազորությունների շրջանակներում պաշտոնի է նշանակում և պաշտոնից ազատում համապատասխան քաղաքացիական ծառայողներին:

3) իր լիազորությունների շրջանակներում արձակում է հրամաններ:

42. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը՝

1) հրավիրում և նախագահում է Հաշվեքննիչ պալատի նիստերը, ստորագրում է Հաշվեքննիչ պալատի որոշումները և Հաշվեքննիչ պալատի նիստերի արձանագրությունները:

2) ներկայացնում է հաշվեքննիչ Հաշվեքննիչ պալատը Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա, այլ պետություններում և միջազգային կազմակերպություններում:

5) հաշվեքննիչ 3) հաստատում է Հաշվեքննիչ պալատի անդամների միջև աշխատանքների բաշխումը, Հաշվեքննիչ պալատի առուղիտ, էթիկայի և որակի հսկողության կոմիտեներից յուրաքանչյուրի կազմը:

4) հաստատում է Հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումների աշխատանքների համակարգման բաշխումը:

5) հաստատում է Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկի կառուցվածքը և սահմանված կարգով կատարում կառուցվածքային փոփոխություններ, ինչպես նաև հաստատում է կառուցվածքային ստորաբաժանումների (բացառությամբ ներքին առուղիտի ստորաբաժանման) կանոնադրությունները, ծախսերի նախահաշիվը:

6) օրենքով նախատեսված դեպքերում նշանակում և ազատում է Հաշվեքննիչ պալատի համապատասխան աշխատողներին, այդ թվում՝ Հաշվեքննիչ պալատի գլխավոր քարտուղարին, նրանց նկատմամբ կիրառում է խրախուսման միջոցներ և նշանակում կարգապահական տույժեր:

7) սահմանում է Հաշվեքննիչ պալատի անունից հանդես եկող անձի լիազորությունների շրջանակը, տալիս լիազորագիր:

8) Հաշվեքննիչ պալատի անդամներից մեկին նախապես վերապահում է իր բացակայության ժամանակ իրեն փոխարինելու պարտականությունների կատարումը: Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին փոխարինողի բացակայության դեպքում Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին փոխարինում է Հաշվեքննիչ պալատի անդամի առավել երկար ստաժ ունեցող անդամը:

9) Հաշվեքննիչ պալատի անդամի պաշտոնը թափուր լինելու, լիազորությունների իրականացման անհնարնության, ինչպես նաև բացակայության դեպքերում հաշվեքննիչ Հաշվեքննիչ պալատի անդամի պարտականությունների կատարումը դնում վերապահում է հաշվեքննիչ Հաշվեքննիչ պալատի մեկ այլ անդամի վրա:

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

10) Հաշվերենիչ պալատի անդամի պաշտոնավարման ժամկետը լրանալուց ոչ ուշ քան 100 օր առաջ այդ մասին տեղեկացնում է Ազգային ժողովին: Հաշվերենիչ պալատի անդամի վաղաժամկետ թափուր տեղ առաջանալու դեպքում այդ մասին հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնում է Ազգային ժողովին:

11) իրականացնում է Հաշվերենիչ պալատի բնականոն գործունեությանն ուղղված այլ լիազորություններ:

12) «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» Հայաստանի* Հանրապետության օրենսգրքի 182.3-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում հայցադիմում է ներկայացնում վարչական դատարան:

3. Հաշվերենիչ պալատի նախագահը Հաշվերենիչ պալատի անդամների միջև աշխատանքները բաշխելիս նախատեսում է՝

1) օրինականության սկզբունքին առնչվող հաշվերենությունները (ֆինանսական և համապատասխանության տեսակների) համակարգող Հաշվերենիչ պալատի մեկ անդամի:

2) արդյունավետության սկզբունքին առնչվող հաշվերենությունները (կատարողականի տեսակի) համակարգող Հաշվերենիչ պալատի մեկ անդամի:

3) գործադիր իրավասություններից անկախ Հաշվերենիչ պալատի չորս անդամի:

4. Հաշվերենիչ պալատի յուրաքանչյուր անդամի համար սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված աշխատանքների բաշխումը պահպանվում է առնվազն 2 տարի ժամկետով:

5. Հաշվերենիչ պալատի նախագահն իր լիազորությունների իրականացման համար ընդունում է անհատական և ներքին իրավական ակտեր (իրամաններ):

Հոդված 12. Հաշվերենիչ պալատի անդամի լիազորությունները

1. Հաշվերենիչ պալատի անդամը՝

1) սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերի շրջանակներում՝

ա. համակարգում է հաշվերենության խմբերի աշխատանքները:

բ. ապահովում է հաշվերենության խմբի միջոցով հաշվերենության իրականացումն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգին համապատասխան:

գ. Հաշվերենիչ պալատի հաստատմանն է ներկայացնում հաշվերենության առաջադրանքների, պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացության, ընթացիկ եզրակացությունների, հաշվերենության հաշվետվությունների և իր կողմից համակարգվող հաշվերենությանը վերաբերող այլ նախագծերը:

2) սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի շրջանակներում՝

ա. 2. Հաշվերենիչ պալատի նախագահը հաշվերենիչ պալատի անդամներից մեկի վրա նախապես դնում է իր բացակայության ժամանակ իրեն փոխարինելու պարտականությունը: Հաշվերենիչ պալատի նախագահին փոխարինողի բացակայության դեպքում հաշվերենիչ պալատի նախագահին փոխարինում է հաշվերենիչ պալատի անդամի առավել երկար ստաժ ունեցող անդամը:

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

(19-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 20. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության երաշխիքները

1. Հաշվեքննիչ պալատը, «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով առաջիկա տարվա բյուջետային գործընթացն սկսելու մասին Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշմամբ սահմանված ժամկետում և հաշվեքննիչ պալատի կանոնակարգին համապատասխան, յուրաքանչյուր տարի կազմում ու Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն է ներկայացնում առաջիկա տարվա իր բյուջետային ֆինանսավորման հայտը (հաշվեքննիչ պալատի ծախսերի նախահաշվի նախագիծը)՝ առաջիկա տարվա պետական բյուջեի նախագծում ներառելու համար:

2. Հաշվեքննիչ պալատի բյուջետային հայտը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից ընդունվելու դեպքում անվիտիտիս, իսկ առարկության դեպքում՝ փոփոխված, ընդգրկվում է պետական բյուջեի նախագծում: Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը հաշվեքննիչ պալատի՝ սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կարգով ներկայացված բյուջետային հայտը պետական բյուջեի նախագծի հետ միասին ներկայացնում է Ազգային ժողովի անդիսանում է Հաշվեքննիչ պալատի աուդիտի և (կամ) էթիկայի և (կամ) որակի հսկողության կոմիտեների անդամ՝ ապահովելով դրանց իրավասությունների իրականացումը:

բ. սույն կետի «ա» ենթակետում նշված իրավասությունների իրականացման նպատակով Հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարներից կարող է իրեն հետաքրքրող հարցերի վերաբերյալ ստանալ պարզաբանումներ՝ անհրաժեշտության դեպքում հրավիրելով խորհրդակցություններ:

Հոդված 13. Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկի կառուցվածքային ստորաբաժանումները և Հաշվեքննիչ պալատում հաստիքների առավելագույն քանակը

1. Հաշվեքննիչ պալատում հաշվեքննություններն իրականացվում են մասնագիտացված կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից: Մասնագիտացված է համարվում հաշվեքննություն իրականացնող այն կառուցվածքային ստորաբաժանումը, որի անվանումը պարունակում է հղում հաշվեքննության մեկ կամ երկու տեսակի, մասնավորապես՝

- 1) ֆինանսական և հումապատասխանության կամ
- 2) կատարողականի:

2. Հաշվեքննիչ պալատի գործառույթներն ապահովելու նպատակով Հաշվեքննիչ պալատում սահմանվում են հաշվեքննությանն առնչվող, ինչպես նաև աջակցող մասնագիտական ստորաբաժանումներ և ներքին աուդիտի ստորաբաժանում: Աջակցող մասնագիտական ստորաբաժանումներից բացի, մնացած կառուցվածքային ստորաբաժանումները համարվում են հիմնական:

3. Հաշվեքննիչ պալատի աուդիտի, էթիկայի և որակի հսկողության կոմիտեների գործունեության ապահովման համար Հաշվեքննիչ պալատում սահմանվում է հաշվեքննությանն առնչվող մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանում: 4. Հաշվեքննիչ պալատի աջակցող մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներում աշխատողները քաղաքացիական ծառայողներ են: 5. Հաշվեքննիչ պալատում հասցիքների առավելագույն քանակը որոշվում է «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 15-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն:

Հոդված 14. Հաշվեքննիչ պալատի ներքին աուդիտը

1. Ներքին աուդիտը Հաշվեքննիչ պալատի ներքին հսկողության և Հաշվեքննիչ պալատի կառավարման արդյունավետության վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատին անկախ և անաչառ գնահատական տրամադրող գործառույթ է: 2. Հաշվեքննիչ պալատում ներքին աուդիտի գործառույթն անկախ է Հաշվեքննիչ պալատի այլ գործառույթներից: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը հաշվետու է Հաշվեքննիչ պալատին: 3. Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարին նշանակում և ազատում է Հաշվեքննիչ պալատը: 4. Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումն իր գործունեությունն իրականացնում է սույն օրենքի և իր կանոնադրության համաձայն և առաջնորդվում է Ներքին աուդիտորների ինստիտուտի հրապարակած ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության միջազգային ստանդարտներով և էթիկայի կանոններով:

Հոդված 15. Հաշվեքննիչ պալատի արտաքին աուդիտը

3. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը Ազգային ժողով և հաշվեքննիչ պալատ է ներկայացնում բյուջետային-հայտի վերաբերյալ իր փոփոխությունների-իմնավորումը: 4. Պետական-բյուջեով հաշվեքննիչ պալատի գծով նախատեսված տարեկան ծախսերի նախահաշիվները ներառում են հաշվեքննիչ պալատի անդամների և քաղաքացիական ծառայողների-խրախուսման և համակարգի զարգացման նպատակային-ֆոնդը- որը չի կարող գերազանցել- Պետական-պաշտոններ և պետական-ծառայության-պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության-մասին- Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված չափը: 5. Հաշվեքննիչ պալատի-բնականոն գործունեության-ապահովման համար-նախատեսված ծախսերի-ֆինանսավորման-նպատակով-նախատեսվում է հաշվեքննիչ-պալատի-պահուստային ֆոնդ- որը ներկայացվում է պետական-բյուջեի-առանձին տողով: Պահուստային-ֆոնդի մեծությունը հավասար է սվլյալ-տարվա-պետական-բյուջեի-մասին-օրենքով հաշվեքննիչ պալատի-համար-նախատեսված ծախսերի (առանց-աշխատակիցների-խրախուսման և համակարգի-զարգացման-նպատակային-ֆոնդի-գծով-ծախսերի)- ընդհանուր գումարի-երկու տոկոսին:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Footer

6. Առաջիկայի օրակալվորում-ունեցող հաշվեքննիչ պալատի անդամները և քաղաքացիական ծառայողները սույն հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերում նշված ֆունկցիոնալ միջոցների հաշվին ստանում են դրամական պարգևներ՝ օրենքով սահմանված կարգով:

(20-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Լ)

Հոդված 21. Հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումները
(վերնագիրը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Լ)

1. (մասն ուժը կորցրել է 21.01.20 ՀՕ-31-Լ)

2. Հաշվեքննիչ պալատ պետական մարմնում գործում են հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումներ, հաշվեքննության գործընթացին առնչվող գործառնություն իրականացնող մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ, ինչպես նաև աշակերտական գործառնություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումներ: Հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումները և հաշվեքննության գործընթացին առնչվող գործառնություն իրականացնող մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումները համարվում են հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ:

3. (մասն ուժը կորցրել է 21.01.20 ՀՕ-31-Լ)

4. Հաշվեքննիչ պալատի գլխավոր քարտուղարին պաշտոնի է նշանակում և պաշտոնից ազատում հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

(21-րդ հոդվածը փոփ. լրաց. 21.01.20 ՀՕ-31-Լ)

Հոդված 22. Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող քաղաքացիական ծառայողներին ներկայացվող պահանջները
(վերնագիրը փոփ. լրաց. 21.01.20 ՀՕ-31-Լ)

1. Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող քաղաքացիական ծառայողների պաշտոնների անձնագրերում պետք է ներառվեն նաև առնվազն հետևյալ պահանջները:

1) հաշվեքննություն իրականացնող քաղաքացիական կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավար՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստացված առաջիկայի օրակալվորում և առաջիկայի կամ հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող քաղաքացիական և դրանց հավասարեցված ստորաբաժանման ղեկավար պաշտոնների խմբում նվազագույնը հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ:

2) հաշվեքննություն իրականացնող քաղաքացիական կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարի տեղակալ՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստացված առաջիկայի օրակալվորում և առաջիկայի կամ հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող քաղաքացիական և դրանց հավասարեցված ստորաբաժանման ղեկավար պաշտոնների խմբում նվազագույնը չորս տարվա աշխատանքային ստաժ:

3. Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննությունները և հաշվեքննության գործընթացին առնչվող գործառնություն իրականացնող մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումների քաղաքացիական ծառայողներն առնվազն երեք տարին մեկ անցնում են վերապատրաստում՝ հաշվեքննիչ պալատում մասնագիտական կարողությունների շարունակական զարգացման ծրագրով սահմանված կարգով:

(22-րդ հոդվածը փոփ. լրաց. 21.01.20 ՀՕ-31-Լ)

Հոդված 23. Հաշվեքննիչ պալատի որակի կառավարման համակարգը և արտաքին աուդիտը

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննությունն իրականացնում է օրինականության և տնտեսման, նպատակային ու ծախսային արդյունավետության սկզբունքների համաձայն:
2. Հաշվեքննիչ պալատի ֆինանսական, հսկողության և կառավարչական գործընթացների հետ կապված ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով հաշվեքննիչ պալատ պետական մարմնում ստեղծվում է որակի կառավարման համակարգ:
3. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները ենթակա են՝ ամենամյա արտաքին աուդիտի՝ մրցութային հիմունքներով ընտրված աուդիտի միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպության կողմից՝ աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան:
2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված գնման ընթացակարգը չկայացած հայտարարվելու դեպքում, նոր մրցույթում գնման գործընթացին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետությունում գործող աուդիտորական բոլոր կազմակերպությունները:
3. Միևնույն արտաքին աուդիտորական կազմակերպությունը չի կարող ավելի քան երեք տարի անընդմեջ իրականացնել Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների ամենամյա արտաքին աուդիտը:
4. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների արտաքին աուդիտ իրականացնող աուդիտորական կազմակերպության մրցույթը կազմակերպում է Ազգային ժողովի աշխատակազմը՝ «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան:

(23-րդ հոդվածը փոփոխվում է 2010.01.20 ՀՀ ԺՀ 31-Ն)

Հոդված 24. Հաշվեքննիչ պալատի կանոնակարգը և հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությունը

(վերնագիրը փոփոխվում է 2010.01.20 ՀՀ ԺՀ 31-Ն)

5. Յուրաքանչյուր տարի Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից հրապարակվում է դրանց վերաբերյալ աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունը:

Հոդված 16. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության աուդիտի կոմիտեն

1. Աուդիտի կոմիտեն գործադիր իրավասություններից անկախ մարմին է, որը հսկողություն է իրականացնում Հաշվեքննիչ պալատի ներքին ընթացակարգեր, աուդիտի գործառույթի նկատմամբ, Հաշվեքննիչ պալատի արտաքին աուդիտի ընթացքում համագործակցում է Հաշվեքննիչ պալատի արտաքին աուդիտորի հետ, նպաստում է վերջինիս և Հաշվեքննիչ պալատ պետական հիմնարկի միջև արդյունավետ

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

փոխգործակցությանը, դիտարկում է արտաքին աուդիտի աշխատանքի արդյունքները, ինչպես նաև իրականացնում է Հաշվերենիչ պալատի կանոնադրությամբ աուդիտի կոմիտեին վերապահված այլ գործառույթներ:

2. Աուդիտի կոմիտեն բաղկացած է Հաշվերենիչ պալատի երեք անդամից: Աուդիտի կոմիտեի անդամները չեն վարձատրվում իրենց կատարած աշխատանքի համար: Այդ աշխատանքը նրանք կատարում են որպես Հաշվերենիչ պալատի անդամ:

3. Աուդիտի կոմիտեի անդամ չեն կարող լինել Հաշվերենիչ պալատի նախագահը և հաշվերենություններ համակարգող Հաշվերենիչ պալատի անդամները:

4. Աուդիտի կոմիտեի քննարկումներին և աշխատանքներին չեն կարող մասնակցել աուդիտի կոմիտեի անդամ չհանդիսացող Հաշվերենիչ պալատի անդամները:

5. Աուդիտի կոմիտեն հաշվետու է Հաշվերենիչ պալատին:

6. Աուդիտի կոմիտեի իրավասությունների իրականացման կարգը սահմանվում է Հաշվերենիչ պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 17. Հաշվերենիչ պալատի էթիկայի կոմիտեն

1. Էթիկայի կոմիտեն գործադիր իրավասություններից անկախ մարմին է, որը հսկողություն է իրականացնում Հաշվերենիչ պալատի կողմից հաստատված **հաշվերենության** էթիկայի կանոնների պահպանման նկատմամբ, դիտարկում է հաշվերենողների գործողությունների կամ անգործության դեմ բերված բողոքները, ունումնասիրում է հաշվերենողների ու հաշվերենության խմբի ղեկավարի կամ հաշվերենության խմբի ղեկավարի ու հաշվերենությունը համակարգող Հաշվերենիչ պալատի անդամի միջև մասնագիտական դատողությունների էական տարբերության դեպքերը, որանց հիման վրա Հաշվերենիչ պալատին է ներկայացնում մասնագիտական եզրակացություններ, ինչպես նաև իրականացնում է Հաշվերենիչ պալատի կանոնադրությամբ էթիկայի կոմիտեին վերապահված այլ գործառույթներ:

2. Էթիկայի կոմիտեն բաղկացած է Հաշվերենիչ պալատի երեք անդամից: Էթիկայի կոմիտեի անդամները չեն վարձատրվում իրենց կատարած աշխատանքի համար: Այդ աշխատանքը նրանք կատարում են որպես Հաշվերենիչ պալատի անդամ:

3. Էթիկայի կոմիտեի անդամ չեն կարող լինել Հաշվերենիչ պալատի նախագահը և հաշվերենություններ համակարգող Հաշվերենիչ պալատի անդամները:

4. Էթիկայի կոմիտեի քննարկումներին և աշխատանքներին չեն կարող մասնակցել էթիկայի կոմիտեի անդամ չհանդիսացող Հաշվերենիչ պալատի անդամները:

5. Էթիկայի կոմիտեն հաշվետու է Հաշվերենիչ պալատին:

6. Էթիկայի կոմիտեի իրավասությունների իրականացման կարգը սահմանվում է Հաշվերենիչ պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 18. Հաշվերենիչ պալատի որակի հսկողության կոմիտեն

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

1. Որակի հսկողության կոմիտեն գործադիր իրավասություններից անկախ մարմին է, որը որակի հսկողության անկախ վերանայում է իրականացնում հաշվեքննության առանձին փուլերի արդյունքների նկատմամբ և դրանց հիման վրա Հաշվեքննիչ պալատին է ներկայացնում մասնագիտական եզրակացություններ, զննահատում է հաշվեքննության խմբերի կատարողականը և Հաշվեքննիչ պալատին է ներկայացնում եզրակացություն նրանց խրախուսման վերաբերյալ, ինչպես նաև իրականացնում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ որակի հսկողության կոմիտեին վերապահված այլ գործառույթներ:

2. Որակի հսկողության կոմիտեն բաղկացած է Հաշվեքննիչ պալատի երեք անդամից: Որակի հսկողության կոմիտեի անդամները չեն վարձառնվում իրենց կատարած աշխատանքի համար: Այդ աշխատանքը նրանք կատարում են որպես Հաշվեքննիչ պալատի անդամ:

3. Որակի հսկողության կոմիտեի անդամ չեն կարող լինել Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը և հաշվեքննություններ համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները:

4. Որակի հսկողության կոմիտեի քննարկումներին և աշխատանքներին չեն կարող մասնակցել որակի հսկողության կոմիտեի անդամ չհանդիսացող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները:

5. Որակի հսկողության կոմիտեն հաշվետու է Հաշվեքննիչ պալատին:

6. Որակի հսկողության կոմիտեի իրավասությունների իրականացման կարգը սահմանվում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 19. Հաշվեքննիչ պալատի գործադիր կոմիտեն

1. Հաշվեքննիչ պալատի գործադիր կոմիտեն կազմված է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահից և հաշվեքննություններ համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամներից:

2. Հաշվեքննիչ պալատի գործադիր կոմիտեն՝

1) քննարկում և Հաշվեքննիչ պալատին է ներկայացնում կարծիք Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ընդունման ենթակա իրավական ակտերի վերաբերյալ,

2) Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի դիմումի հիման վրա քննարկում և Հաշվեքննիչ պալատի նախագահին է ներկայացնում կարծիք Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կողմից ընդունման ենթակա իրավական ակտերի վերաբերյալ,

3) քննարկումներ է կազմակերպում և կարծիք է ներկայացնում Հաշվեքննիչ պալատի իրավասությանը վերաբերող հարցերի վերաբերյալ:

3. Հաշվեքննություններ չհամակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամները չեն կարող մասնակցել Հաշվեքննիչ պալատի գործադիր կոմիտեի քննարկումներին և աշխատանքներին:

4. Գործադիր կոմիտեի իրավասությունների իրականացման կարգը սահմանվում է Հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 20. Հաշվերենիչ պալատի կանոնադրությունը

1. Հաշվերենիչ պալատը հաստատում է իր կանոնադրությունը՝ սույն օրենքով սահմանված իր գործունեության ապահովման համար:

Գ Լ ՈՒ Խ 4

ՀԱՇՎԵՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 21. Գործունեության ծրագիրը կազմակերպման և իրականացման ներքին ընթացակարգերը ինչպես նաև

1. Հաշվերենիչ պալատն իր գործունեության ծրագրի՝ արտաքին պետական հաշվերենիչ պալատի տարեկան ծրագիրը հաստատում է բյուջետային տարին սկսելուց առնվազն 30 օր առաջ:

2. Գործունեության ծրագիրը ներառում է սույն օրենքով սահմանված՝ Հաշվերենիչ պալատի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդման պատկերի իրագործման համար անհրաժեշտ՝ Հաշվերենիչ պալատի հաստատված կարգով նախատեսված ծրագրային համապատասխան դրույթներ:

3. Գործունեության ծրագրում ներառված թեմատիկ հաշվերենիչ պալատի կատարումը տվյալ տարում չավարտվելու կամ մեկ տարուց ավելի կատարման ժամկետով պլանավորված լինելու դեպքերում, այդ թեմաները ներառվում են իաջորդ տարվա գործունեության ծրագրում:

Հոդված 22. Հաշվերենիչ պալատի գործընթացը

1. Հաշվերենիչ պալատի գործընթացը բաղկացած է հաշվերենիչ պալատի իրականացման (այդ թվում պլանավորման, կատարման և հաշվետվության) ու հետհսկողության փուլերից:

2. Հաշվերենիչ պալատի գործընթացը պետք է կազմակերպվի օրինականության, տնտեսման, ռեսուրսային ու նպատակային արդյունավետության սկզբունքների համաձայն:

3. Հաշվերենիչ պալատն իր կողմից բացահայտված անհամապատասխանությունների և խեղությունների վերաբերյալ իրավական որակում չի տալիս և դրանց իրավական հետևանքների վերաբերյալ կանխատեսումներ չի անում:

4. Հաշվերենիչ պալատի առաջադրանքի, պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացության և ընթացիկ եզրակացության՝ ձևանմուշները սահմանվում են հաշվերենիչ պալատի կանոնակարգով: Կանոնակարգով մասնավորապես սահմանվում է հաշվերենիչ պալատի անդամների, ինչպես նաև հաշվերենիչ պալատի, ընթացիկ եզրակացության և

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

հաշվեքննության հաշվետվության նախագծերի կազմման, վավերացման և Հաշվեքննիչ պալատի հաստատմանը ներկայացման կարգը, դրանց կառուցվածքին և բովանդակությանը ներկայացվող պահանջները, ինչպես նաև հաշվեքննության կազմակերպման և իրականացման այլ ներքին ընթացակարգերը սահմանվում են Հաշվեքննիչ պալատի կողմից:

Հոդված 23. Հաշվեքննության իրականացումը

1. Հաշվեքննություններն իրականացվում են ֆինանսական և (կամ) համապատասխանության և (կամ) կատարողականի հաշվեքննության տեսակներով:
2. Հաշվեքննության իրականացման ընթացքում կարող են կիրառվել հարցման, արտաքին հաստատման, գնման, դիտարկման, վերահաշվարկի, վերակատարման և (կամ) վերլուծական ընթացակարգերը:
3. Հաշվեքննությունն իրականացվում է հաշվեքննության առարկայի համար իրավական ակտերով և (կամ) քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված ժամանակաշրջանի կամ փուլի ավարտից հետո:
4. Յուրաքանչյուր հաշվեքննության իրականացման համար հաստատվում է հաշվեքննության առաջադրանք, որը ներառում է հաշվեքննության օբյեկտը, առարկան, տեսակը, իրականացման ժամկետը, հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը, **իրականացնող** կառուցվածքային՝ ստորաբաժանումների միջև աշխատանքի պարբերական վերաբաշխման սկզբունքը՝ խմբի կազմը՝ խմբի ղեկավարը, այլ հաշվեքննողները և փորձագետները, ինչպես նաև, ըստ անհրաժեշտության, հաշվեքննության չափանիշներն ու Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած այլ տեղեկություններ: Հաշվեքննության առանձնահատկությունից ելնելով՝ հաշվեքննությունն իրականացնող խմբի կազմում կարող է ընդգրկվել նաև այլ հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման հաշվեքննող:
  - 1) հաշվեքննիչ պալատի անդամը վեց տարվա ընթացքում առավելագույնը երկու տարի կարող է համակարգել հաշվեքննություն իրականացնող նույն կառուցվածքային ստորաբաժանման աշխատանքները, բացառությամբ սույն մասի 4-րդ ենթակետով սահմանված դեպքի:
  - 2) հաշվեքննիչ պալատի անդամը վեց տարվա ընթացքում առավելագույնը երկու տարի կարող է համակարգել միևնույն պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինն վերապահված գործունեության ոլորտում հաշվեքննություն իրականացնող որևէ կառուցվածքային ստորաբաժանման աշխատանքները, բացառությամբ սույն մասի 4-րդ ենթակետով սահմանված դեպքի:
  - 3) հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող նույն կառուցվածքային ստորաբաժանումը վեց տարվա ընթացքում առավելագույնը երկու տարի կարող է միևնույն պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինն վերապահված գործունեության ոլորտում հաշվեքննություն իրականացնել, բացառությամբ սույն մասի 4-րդ ենթակետով սահմանված դեպքի:

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

4) հաշվեքննությունը հաջորդ տարում շարունակվելու դեպքում հաշվեքննությունն իրականացնում են այն սկսած հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումը և հաշվեքննիչ պալատի անդամը:

25. Հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքը, կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև պարտականությունների բաշխումը, կազմակերպման և իրականացման կարգը հաստատվում են հաշվեքննիչ պալատի կանոնադրությամբ:

(24-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕՅԼ-ն)

ԳԼՈՒԽ 4

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ, ԸՆԹԱՑԻ ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄԸ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 25. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության ծրագիրը

1. Յուրաքանչյուր տարի հաշվեքննիչ պալատը հաստատում է գործունեության ծրագիրը մեկ տարվա համար՝ հաշվեքննիչ պալատի նախորդ գործունեության ծրագրի ավարտման ժամկետից առնվազն մեկ ամիս առաջ:

2. Գործունեության ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ մասերից.

1) պետական բյուջեի երեք, վեց, ինն ամիսների և տարեկան կատարման հաշվեքննություն:

2) հաշվեքննություն՝ ըստ ոլիսների վրա հիմնված մեթոդաբանությամբ կազմված

հաշվեքննության առարկայի, հաշվեքննվող օբյեկտի, հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման:

3) հաշվեքննիչ պալատի ներքին գործընթացների ծրագիր՝ հաշվեքննիչ պալատում մասնագիտական կարողությունների շարունակական զարգացման, որակի կառավարման համակարգի, անձնակազմի կառավարման և վերապատրաստմանը, միջազգային համագործակցությանը և սույն օրենքով հաշվեքննիչ պալատին վերապահված այլ հարցեր:

3. Հաշվեքննիչ պալատն իրավասու է գործունեության ծրագրի 2-րդ մասում իրականացնելու հիմնավորված փոփոխություն և (կամ) լրացում՝ գործունեության ծրագրի կազմման համար հիմք հանդիսացող ոլիսների վրա հիմնված մեթոդաբանությամբ: Դրա վերաբերյալ տեղեկատվությունը իրականացման ժամկետի սկզբից առնվազն երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակվում է սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով:

4. Գործունեության ծրագրի 1-ին և 2-րդ մասերով նախատեսված ծրագրային կետի կատարումը տվյալ տարում չավարտվելու դեպքում տեղափոխվում է հաջորդ տարի:

Հոդված 26. Հաշվեքննիչ պալատի ընթացիկ եզրակացությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարը հաշվեքննության ավարտից հետո ընթացիկ եզրակացության նախագիծը ներկայացնում է տվյալ կառուցվածքային ստորաբաժանման գործունեությունը համակարգող հաշվեքննիչ պալատի անդամին՝ վավերացման:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

2. Ընթացիկ եզրակացության նախագիծը հաշվեքննիչ պալատի անդամի կողմից վավերացվելուց հետո ներկայացվում է հաշվեքննիչ պալատի հաստատմանը: Ընթացիկ եզրակացության նախագիծը հետ պալատ են ներկայացվում նաև վերջինիս կազմման համար հիմք հանդիսացող հաշվեքննության արձանագրությունները ու դրանց վերաբերյալ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարի կամ նրան փոխարինող անձի առարկությունները և բացատրությունները:

3. Ընթացիկ եզրակացության վերաբերյալ հաշվեքննիչ պալատը որոշում է կայացնում դրա նախագիծն ստանալուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում:

4. Հաշվեքննիչ պալատը պետական քույշեի երեք, վեց և ինն ամիսների կատարման վերաբերյալ ընթացիկ եզրակացությունները համապատասխանաբար այդ ժամանակահատվածների ավարտման օրվանից հետո՝ չորս ամսվա ընթացքում, ներկայացնում է Ազգային ժողով:

5. Գործունեության ծրագրի երկրորդ մասում ընդգրկված ծրագրային կետի՝

1) կատարման արդյունքում կազմված առաջ՝

ա) կատարողականի հաշվեքննության ընթացիկ եզրակացությունը ներառում է հաշվետվություն հաշվեքննության առարկայի տնտեսման և (կամ) նպատակային արդյունավետության և (կամ) ծախսային արդյունավետության վերաբերյալ:

բ) ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննությունների ընթացիկ եզրակացությունները ներառում են սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի տեղեկատվությունը և 2-րդ կետի «ա» կամ «բ» կամ «գ» կամ «դ» ենթակետով նախատեսված կարծիքը:

2) կատարման արդյունքում կազմված ընթացիկ եզրակացությունը, ըստ անհրաժեշտության, ներառում է՝

ա) գրառում՝ անհամապատասխանություն կամ խեղաթյուրում չհայտնաբերելու մասին:

բ) գրառում՝ անհամապատասխանություն կամ խեղաթյուրման վերաբերյալ:

գ) առաջարկություններ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարությանը և այլ շահագրգիռ կողմերին,

դ) հաշվեքննության արձանագրությունների վերաբերյալ հաշվեքննության օբյեկտների ղեկավարների ներկայացրած առարկությունները և բացատրությունները:

ե) եզրակացություններ,

զ) այլ տեղեկատվություն:

6. Հաշվեքննիչ պալատը գործունեության ծրագրի 2-րդ մասում ընդգրկված ծրագրային կետի՝ հաշվեքննության արդյունքում կազմված ընթացիկ եզրակացությունը հաստատվելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուղարկում է ծրագրային կետում նշված **հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին**, որն ընթացիկ եզրակացությունն ստանալուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, հաշվեքննիչ պալատին --- տրամադրում է --- ընթացիկ եզրակացությունում --- ամրագրված անհամապատասխանության, խեղաթյուրման վերացման, առաջարկությունների իրականացման և ընթացիկ եզրակացությանը վերաբերող այլ գրավոր տեղեկատվություն է ուղարկում հաշվեքննության առաջադրանքը:

6. Հաշվեքննության իրականացումն ավարտվում է հաշվեքննության հաշվետվության կամ պետական քույշեի կատարման վերաբերյալ եզրակացության հաստատմամբ կամ հաշվեքննությունը դադարեցնելու մասին որոշմամբ:

7. Հաշվեքննիչ պալատը սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված տեղեկատվությունն ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, այն կցում է համապատասխան ընթացիկ

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

եզրակացությանը և ներկայացնում Ազգային ժողով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն:

8. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված տեղեկատվության տրամադրման պահանջի խախտման դեպքում հաշվեքննիչ պալատը նախատեսված ժամկետի ավարտից հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, դրա վերաբերյալ տեղեկատվությունը կցում է ընթացիկ եզրակացությանը և ուղարկում է Ազգային ժողով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն:

(26-րդ հոդվածը խմբ. 03.10.18 ՀՕ-396-Ն)

Հոդված 27. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը

1. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը կազմվում է հաշվետու տարվա պետական բյուջեի ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննության միջոցով՝ օգտագործելով նույն տարվա պետական բյուջեի երեք, վեց և փնջամիսների կատարման նկատմամբ ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննությունների ընթացիկ եզրակացությունները:

2. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը բաղկացած է հետևյալ մասերից.

1) հայտնաբերված անհամապատասխանությունների, խեղաթյուրումների, ինչպես նաև առաջարկությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

2) պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ կարծիք, որը՝ ըստ անհրաժեշտության, ներառում է՝

ա. դրական եզրահանգում, եթե ստացվել է բավարար տեղեկատվություն հաշվեքննություն իրականացնելու համար, և էական խեղաթյուրումներ չեն հայտնաբերվել:

բ. ոչ փաթեց եզրահանգում, եթե հայտնաբերվել են էական խեղաթյուրումներ, դրանց հետևանքները համատարած չեն, և հաշվետվություններն էականորեն խեղաթյուրված են, կամ հայտնաբերվել են էական խեղաթյուրումներ, դրանց հետևանքները համատարած չեն, և անհնար է ստանալ բավարար տեղեկատվություն հաշվեքննություն իրականացնելու համար:

գ. բացասական եզրահանգում, եթե հայտնաբերվել են էական խեղաթյուրումներ, դրանց հետևանքները համատարած են, և հաշվետվություններն էականորեն խեղաթյուրված են,

դ. հրաժարում եզրահանգում ներկայացնելուց, եթե հայտնաբերվել են էական խեղաթյուրումներ, դրանց հետևանքները համատարած են, և անհնար է ստանալ բավարար տեղեկատվություն հաշվեքննություն իրականացնելու համար:

3. Հաշվեքննիչ պալատը պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացնում կառավարության կողմից պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունն Ազգային ժողով ներկայացնելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում:

Հոդված 28. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումը

1. **Տարեկան հաղորդումը** բաղկացած է երեք մասից՝

1) պետական բյուջեի կատարողականի հաշվեքննության հետ կապված՝ նախորդ տարվա ընթացքում իրականացված աշխատանքների մասին ամփոփ տեղեկատվություն:

2) գործունեության ծրագրի 2-րդ մասում ընդգրկված ծրագրային կետերի կատարման վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվություն:

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

3) նախորդ տարվա ընթացքում գործունեության ծրագրի 3-րդ մասի իրականացման վերաբերյալ հաշվեքննիչ պալատի տեղեկատվությունը և արտաքին առաքիտորական կազմակերպության կողմից տրված եզրակացությունը:

2.- Տարեկան հաղորդման 2-րդ մասում ներառվում է միայն այն ծրագրային կետերի կատարման վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվությունը, որոնց մասով ընթացիկ եզրակացությունը սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 7-րդ կամ 8-րդ մասով սահմանված կարգով ներկայացվել է Ազգային ժողով մինչև տվյալ տարվա ապրիլի 1-ը:

3.- Հաշվեքննիչ պալատը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև հունիսի 1-ը, Ազգային ժողով է ներկայացնում նախորդ տարվա իր գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումը:
(28-րդ հոդվածը փոփ. 03.10.18 ՀՕ-396-Ն)

Հոդված 29. Հաշվեքննությունների վերլուծությունների արդյունքների հրապարակայնացումը

1.- Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննության արդյունքների վերլուծության հիման վրա ընկարկում է անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների պատճառները, որի արդյունքում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ կարող է ներկայացնել առաջարկություններ, այդ թվում՝ Հայաստանի Հանրապետության իրավական ակտերի փոփոխման և (կամ) լրացման վերաբերյալ:

2.- Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննության արդյունքների վերլուծության հիման վրա կարող է առաջարկություններ ներկայացնել նաև՝ բյուջետային ծրագրերում նկարագրված ոչ ֆինանսական չափորոշիչների բարելավման վերաբերյալ:

3.- Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննությունների վերլուծության արդյունքում պարզում է հաճախ հանդիպող անհամապատասխանություններն ու խեղաթյուրումները և դրանց վերաբերյալ տեղեկատվությունը տեղադրում է հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական ինտերնետային կայքում, ինչպես նաև ընկարկում է իրականացնում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ՝ հետազայում այդ անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների կանխարգելման և բացառման համար:

4.- Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննությունների վերլուծության արդյունքում պարզում է օրինական և արդյունավետ կառավարման դրսևորումները և դրանց վերաբերյալ տեղեկատվությունը տեղադրում է հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական ինտերնետային կայքում, ինչպես նաև ընկարկում է իրականացնում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ՝ դրանց հաղորդակցման և քարոզչության համար:

Հոդված 30. Հաշվեքննիչ պալատի կողմից տեղեկատվության տրամադրման կարգը

1.- Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեության ծրագիրը, ընթացիկ եզրակացությունները, պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը և գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումը հաստատելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, ներկայացնում է Ազգային ժողով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն, միաժամանակ դրանք տեղադրում է հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական և Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների www.azdazaf.am պաշտոնական ինտերնետային կայքերում:

2.- Մինչև հաշվեքննիչ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաշվեքննության արդյունքների վերաբերյալ որոշում ընդունելը հաշվեքննիչ Հաշվեքննիչ պալատի անդամներին,

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear
Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
Formatted: Footer

հաշվեքննողներին, — հաշվեքննիչ պալատի — քաղաքացիական — ծառայողներին, — ներգրավված մասնագետներին — ու փորձագետներին և հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց արգելվում է հաշվեքննության վերաբերյալ որևէ ձևով նախնական գնահատականների և եզրակացությունների հրապարակումը:

(30-րդ հոդվածը փոփոխվել է 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

ԳԼՈՒԽ 5

ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԿԱՏԱԿԸ, ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ, ՍԿԶՐՈՒՆՔՆԵՐԸ, ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԵՐԸ, ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 31. Հաշվեքննության նպատակը

Հոդված 24. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը

1. Հաշվեքննության նպատակն է պարզել Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը կազմվում է հաշվետու տարվա պետական բյուջեի ֆինանսական հաշվեքննության առարկայի միջոցով՝ օգտագործելով այդ տարվա պետական բյուջեի երեք, վեց և ինն ամիսների կատարման ֆինանսական հաշվեքննության (այսուհետև՝ եռամսյակային հաշվեքննություններ) ընթացիկ եզրակացությունները:

2. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը ներառում է պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ կարծիք, որի շրջանակներում կարող է տրամադրվել հետևյալ չորս կարծիքներից մեկը՝

1) չձևափոխված կարծիք, եթե ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, պատրաստված են ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման կիրառելի հիմունքների համաձայն:

2) վերապահումով կարծիք, եթե ստացվել են բավարար (բանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ, որոնցից կարելի է եզրակացնել, որ հայտնաբերված խեղաթյուրումներն, առանձին կամ միասին վերցրած, էական են, սակայն համատարած չեն ֆինանսական հաշվետվություններում կամ եթե անհնար է եղել ստանալ բավարար (բանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ, սակայն կարելի է եզրակացնել, որ չհայտնաբերված խեղաթյուրումների հնարավոր հետևանքը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է լինել էական, սակայն ոչ համատարած:

3) բացասական կարծիք, եթե ստացվել են բավարար (բանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ և կարելի է եզրակացնել, որ խեղաթյուրումները, առանձին կամ միասին վերցրած, էական և համատարած են ֆինանսական հաշվետվություններում:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

4) կարծիքից հրաժարում, եթե անհնար է եղել ստանալ բավարար (քանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ և կարելի է եզրակացնել, որ չհայտնաբերված խեղաթյուրումների հնարավոր հետևանքը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է լինել էական և համատարած կամ եթե առկա են բազմաթիվ անորոշություններ պարունակող այնպիսի հանգամանքներ, երբ չնայած յուրաքանչյուր անորոշության համար ձեռք են բերվել բավարար (քանակապես) ու համապատասխան (որակապես) հաշվեքննության ապացույցներ, հնարավոր չէ կարծիք կազմել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ՝ ելնելով անորոշությունների հնարավոր փոխկապակցվածությունից և ֆինանսական հաշվետվությունների վրա դրանց հնարավոր հանրագումարային ազդեցությունից:

3. Հաշվեքննիչ պալատը պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացնում Կառավարության կողմից պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունն Ազգային ժողով ներկայացնելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում:

Հոդված 25. Ընթացիկ եզրակացությունը

1. Եռամսյակային հաշվեքննության իրականացման արդյունքում կազմվում է հաշվեքննության միջանկյալ հաշվետվություն՝ ընթացիկ եզրակացություն, որը ներկայացվում է Ազգային ժողովին, Կառավարությանը, ինչպես նաև վերաբերելի մասով՝ հաշվեքննության օբյեկտներին՝ հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանի ավարտման օրվանից հետո չորս ամսվա ընթացքում:

Հոդված 26. Հաշվեքննության հաշվետվությունը

1. Թեմատիկ հաշվեքննությունների իրականացման արդյունքում կազմվում է հաշվեքննության հաշվետվություն:

2. Թեմատիկ ֆինանսական հաշվեքննության հաշվետվությունը ներառում է սույն օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված կարծիքներից մեկը:

3. Թեմատիկ համապատասխանության հաշվեքննության հաշվետվությունը ներառում է ամփոփ տեղեկատվություն օրինականության ու սկզբունքի պահպանման վերաբերյալ:

4. Թեմատիկ կատարողականի հաշվեքննության հաշվետվությունը ներառում է ամփոփ տեղեկատվություն հատուցման դիմաց արժեքի ստեղծման (տնտեսման, նպատակային և ծախսային(կամ) ռեսուրսային արդյունավետության և (կամ) նպատակային արդյունավետության սկզբունքների պահպանումը պահպանման) վերաբերյալ:

2.

Հոդված 27. Հաշվեքննության իրականացմամբ հաշվեքննիչ պալատն ուսումնասիրում է հաշվեքննության օբյեկտի ներքին աուդիտի համակարգի

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

արդյունավետությունը: Ներքին առևտրի համակարգը արդյունավետ գնահատելու դեպքում հաշվեքննիչ պալատը կարող է հիմնվել վերջինիս արձանագրած **արդյունքների վրա:**

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Հոդված 32. Հաշվեքննության իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկատվության մատչելիությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատին առցանց հասանելի են սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասով և 2-րդ մասի 1-ին կետով սահմանված հաշվեքննության օբյեկտներին պատկանող պետական բյուջեի և համայնքային բյուջեների միջոցներին, ստացված փոխառություններին ու վարկերին, պետական և համայնքային սեփականության օգտագործմանն առնչվող էլեկտրոնային շտեմարանները, բացառությամբ օրենքով գաղտնիք համարվող տեղեկատվության:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված հաշվեքննության օբյեկտներին պատկանող պետական բյուջեի և համայնքային բյուջեների միջոցներին, ստացված փոխառություններին ու վարկերին, պետական և համայնքային սեփականության օգտագործմանն առնչվող տեղեկատվության առցանց տրամադրման անհնարինության դեպքում այն հաշվեքննիչ պալատին տրամադրվում է հաշվեքննիչ պալատի հարցման հիման վրա՝ էլեկտրոնային կամ թղթային տարբերակով՝ եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ, հարցումն ստանալուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, որը կարող է երկարաձգվել ևս 15 օրով՝ էական համարվող հանգամանքներ պարզելու նպատակով:

Հոդված 33. Հաշվեքննության տեսակները, սկզբունքները և ընթացակարգերը

1. Հաշվեքննության տեսակներն են՝

1) ֆինանսական հաշվեքննություն՝ հաշվեքննիչ պալատի կողմից իրականացվող հաշվեքննության տեսակ, որի միջոցով որոշվում են պետական բյուջեի և համայնքային բյուջեների միջոցների, ստացված փոխառությունների ու վարկերի, պետական և համայնքային սեփականության օգտագործման ֆինանսական փաստաթղթերի վարման պահանջների կատարումը և դրա արդյունքում ձևավորված հաշվետվությունների արժանահավատությունը:

2) համապատասխանության հաշվեքննություն՝ հաշվեքննիչ պալատի կողմից իրականացվող հաշվեքննության տեսակ, որի միջոցով որոշվում է պետական բյուջեի և համայնքային բյուջեների միջոցների, ստացված փոխառությունների ու վարկերի, պետական և համայնքային սեփականության օգտագործման համապատասխանությունը իրավական ակտերին, ինչպես նաև ըաղաքացիաիրավական հարաբերություններին շրջանակներում կնքված այլ գործարքներով սահմանված չափանիշներին և պահանջներին:

3) կատարողականի հաշվեքննություն՝ հաշվեքննիչ պալատի կողմից իրականացվող հաշվեքննության տեսակ, որի միջոցով որոշվում է պետական բյուջեի և համայնքային բյուջեների միջոցների, ստացված փոխառությունների ու վարկերի, պետական և համայնքային սեփականության օգտագործման տնտեսող, նպատակային և ծախսային արդյունավետ լինելը:

2. Կատարողականի հաշվեքննության սկզբունքներն են՝

1) տնտեսում՝ կատարողականի հաշվեքննության սկզբունք, որով գնահատվում է, թե ինչքանով են նվազագույնի հասցվել նախատեսված (ձեռք բերվող) ռեսուրսներին ուղղված ծախսերը՝ սահմանված ժամկետի, որակի, քանակի, ծավալի պահպանմամբ և համարժեք հատկությամբ:

Formatted: Footer

2) նպատակային արդյունավետություն (օգտավետություն)՝ կատարողականի ինքնակենսական սկզբունք, որով գնահատվում են տալիսն իրեն նպատակների իրականացումը և պլանավորված արդյունքների ստացումը:

3) Նախապիմնաբոլորություն (աբոլորություն)՝ կատարողականի հաշվարկության սկզբունք, որով գնահատվում է նախատեսված ռեսուրսների օգտագործմանը համապատասխան որակով, քանակով և ժամկետում առավելագույն արդյունքների ստացումը:

3. Հաշվեքննության ընթացակարգերն են՝
 1) գնում՝ հաշվեքննության իրականացման ընթացակարգ, որը նախատեսում է հաշվեքննության առարկայի — **վերաբերյալ** էլեկտրոնային կամ թղթային եղանակով ներկայացված փաստաթղթերի — գրանցումներին, — ինչպես նաև — ակտիվների, կատարված աշխատանքի, մատուցված ծառայություն — և մատակարարված ապրանքի փաստացի վիճակի հետաձևմանը հարկվում, **մեկնաբանությունները**

2) դիտարկում

1. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացության և ընթացիկ եզրակացության նախագծերը ներկայացվում են Կառավարությանը, իսկ իաշվերննության իրականացման ընթացակարգ-թրջ-նախատեսում-իաշվետվության նախագիծը՝ հաշվերննության օբյեկտում ակնառնա-ինելալաջադրանքում նշված հաշվերննության օբյեկտի պատասխանատու-անձնե կողմից-հաշվերննության առարկային վերաբերող գործընթացի վրա-ընթացակարգի կատարմամբ:

3) հարցում հաշվեք նմուշյան իրականացման ընթացակարգ, որով հաշվեք նմուշյան օբյեկտի պատասխանատու անձանց գրավոր և բանավոր կարգով ներկայացվում է տեղեկատվության ստացման պահանջ.

4) արտաքին հաստատում հաշվեքննության իրականացման ընթացակարգ, որը նախատեսում է սույն օրենքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված կարգով լքողային կամ էլեկտրոնային եղանակով տեղեկատվության ստացումը՝ որպես հաշվեքննիչ պալատի հարցման պատասխան:

5) վերոգրական ընթացակարգ՝ հաշվեթյունագրային իրականացման ընթացակարգ, որով ֆինանսական և ոչ-ֆինանսական ցուցանիշները գնահատվում են իրենց հետ-վերականգնված ալ-տվայնների համեմատման և համադրման միջոցով:

6) վերահաշվարկ՝ հաշվեքննության իրականացման ընդացակարգ, որը նախատեսում է ելակետային տվյալների հիման վրա հաշվարկի ճշտության պարզում:

7) վերականառա՞րո՞ւմ հաշվեք նույն ժամանակահատվածում իրականացված ընթացակարգ, որով հաշվեք նույնը
վերականառա՞րո՞ւմ են հաշվեք նույն ժամանակահատվածում գործընթացները:

4. Հաշվեքնիչը պատահում իր գործունեության ընթացքում ազատ է հաշվեքննության տեսակի և ընթացակարգի ընտրության հարցում, քաջառությանը, եթե տվյալ օրենքով սահմանված է տվյալ հաշվեքննության առարկայի համար հաշվեքննության որոշակի տեսակ կամ ընթացակարգ:

Հողված 34. Հաշվեք նույնության-իրականացման-կարգը

1. Հաշվեք ներկի պատասխան հաշվեք ներկությունը կազմակերպում և իրականացնում է սույն օրենքի պահանջներին համապատասխան: Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում ու հիմնարկներում իրականացվող հաշվեք ներկության արդյունքում կազմվում է եզրակացություն

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

կամ ընթացիկ եզրակացություն: Իրավաբանական անձանց մոտ իրականացվող հաշվեքննության արդյունքում կազմվում է հաշվեքննության արձանագրություն:

2. Հաշվեքննությունն իրականացվում է հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ հաստատված հաշվեքննության առաջադրանքի հիման վրա:

3. Հաշվեքննության առաջադրանքի նախագիծը կազմում է համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարը և ներկայացնում է կառուցվածքային ստորաբաժանման աշխատանքները համակարգող հաշվեքննիչ պալատի անդամին՝ հավանության: Կառուցվածքային ստորաբաժանման աշխատանքները համակարգող հաշվեքննիչ պալատի անդամը հաշվեքննության առաջադրանքի ղեկավարին, որոնք նախագիծը ներկայացնում է հաշվեքննիչ պալատի հաստատմանը:

4. Հաշվեքննիչ պալատը գործունեության ծրագրի 2-րդ մասի ծրագրային կետի կատարումն սկսելուց առնվազն մեկ ամիս առաջ, իսկ գործունեության ծրագրում ավելացված նոր ծրագրային կետի դեպքում՝ ծրագրային կետի ավելացման վերաբերյալ որոշում կայացնելուց հետո՝ երեքստանյալում հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, բաց ռ- ռշ, քան հաշվեքննությունն սկսելուց յոթ աշխատանքային օր առաջ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող անձին պատշաճ ձևով տեղեկացնում է հաշվեքննության անցկացման, դրա տեսակների, ընթացակարգերի, ժամկետների, հաշվեքննվող ժամանակաշրջանի մասին: Կարող են ներկայացնել գրավոր մեկնաբանություններ նախագծում ներկայացված փաստերի, առաջարկությունների և այլ տեղեկությունների վերաբերյալ:

5. Հաշվեքննության խմբի աշխատանքները ղեկավարում է հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարը: Հաշվեքննության առաջադրանքի մեջ չնշված անձինք չեն կարող մասնակցել հաշվեքննությանը:

6. Հաշվեքննության առաջադրանքում նշված օբյեկտում գնուման և դիտարկման ընթացակարգի իրականացման ժամկետը սահմանվում է մինչև 24 աշխատանքային օր, որը հաշվեքննության ընթացքում կարող է երկարաձգվել ոչ ավելի, քան 24 աշխատանքային օրով՝ հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ:

7

Հոդված 28. Հաշվեքննության կասեցումը և դադարեցումը

1. Սույն օրենքի 3833-րդ հոդվածի 32-րդ մասով սահմանված պարտականությունների կատարման անհնարինության, ինչպես նաև հաշվեքննության ընթացքում հաշվեքննության արդյունքի վրա էական ազդեցություն ունեցող առանձին տեղեկությունների ճշման անհրաժեշտություն առաջանալու կամ հաշվեքննությանն առնչվող փաստաթղթերը, նախաքննության մարմինների կամ դատարանի որոշման հիման վրա ազդարարված լինելու կամ տարերային աղետի պատճառով կամ հաշվեքննության իրականացումն անհնարին դարձնող այլ անկանխատեսելի հանգամանքի դեպքում հաշվեքննիչ Հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ հաշվեքննությունը կասեցվում է: Կասեցման հիմքերի վերացումից հետո հաշվեքննիչ Հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ հաշվեքննությունը կարող է վերսկսվել մնացած ժամկետով:

(34-րդ հոդվածը խմբ. 03.03.21 ՀՕ-81-Ն, փոփ. 09.06.22 ՀՕ-216-Ն)

Հոդված 35. Հաշվեքննության արձանագրությունը

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

2. Հաշվեքննությունը կարող

1- Հաշվեքննողն արձանագրում է դադարեցվել, եթե կասեցված հաշվեքննության արդյունքները, գրավերաբերյալ կազմում և իր ստորագրությամբ հաստատում է կասեցման հիմքերը կասեցմանը հաջորդող մեկ տարվա ընթացքում չեն վերացել կամ եթե հաշվեքննության արձանագրությունը: Հաշվեքննության արձանագրությունն ստորագրած հաշվեքննողը պատասխանատվություն է կրում դրանում արձանագրված տեղեկատվության արժանահավաստության և ամբողջականության համար:

2. Հաշվեքննության արձանագրությունը, ըստ անհրաժեշտության, ներառում է՝

1) գրառում՝ անհամապատասխանություն կամ խեղաթյուրում չհայտնաբերելու մասին:

2) գրառումներ՝ անհամապատասխանության կամ խեղաթյուրման վերաբերյալ:

3) այլ անհրաժեշտ տեղեկատվություն:

3. Ծանոթացման և ստորագրման նպատակով իրականացման ընթացքում պարզվել է, որ հաշվեքննության արձանագրությունը սխալ թեման այլևս չունի, բավարարող հակաձեռնություն, էականություն կամ բարելավման ներուժ:

Հոդված 29. Հետհսկողությունը

1. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունը հաստատումից հետո ներկայացվում է Ազգային ժողովին ու Կառավարությանը, իսկ ընթացիկ եզրակացությունը և հաշվեքննության կամ՝ ստուգման՝ առաջադրանքում նշված համապատասխան հաշվետվությունը՝ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին, որը ղեկավարներին, ինչպես նաև, ըստ անհրաժեշտության, հաշվեքննության արձանագրությունն ստանալուն հաջորդող 10 օրվա ընթացքում համաձայնության ղեկավարում ստորագրում է՝ այն կամ գրավոր՝ ներկայացնում է՝ առարկություններ և բացատրություններ՝ կազմված առարկային առնչվող այլ մարմինների ղեկավարներին:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված փաստաթղթերում ներկայացված՝ առաջարկությունների հասցեատեր հանդիսացող հաշվեքննության արձանագրությունում օբյեկտների ղեկավարները, նշված անհամապատասխանությունների կամ խեղաթյուրումների, ինչպես նաև՝ այլ տեղեկատվության փաստաթղթերը ստանալուց հետո 30 օրվա ընթացքում, պարտավոր են Հաշվեքննիչ պալատին տրամադրել իրենց հասցեագրված առաջարկությունների կատարման վերաբերյալ միջոցառումների ծրագիր, որը պետք է պարունակի տեղեկատվություն յուրաքանչյուր միջոցառման կատարման պատասխանատուի և վերջնաժամկետի վերաբերյալ, որոնք կզգվեն հաշվեքննության արձանագրությանը:

4.3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված՝ Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավար առաջարկությունների հասցեատեր հանդիսացող հաշվեքննության արդյունքում կազմված հաշվեքննության արձանագրությունում օբյեկտների ղեկավարները պարտավոր են Հաշվեքննիչ պալատի առաջարկված ժամկետում ներկայացնել տեղեկատվություն առաջարկությունների և որպեսզի հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված միջոցառումների ծրագրի կատարման ընթացքի վերաբերյալ:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

Հոդված 30. Տարեկան հաղորդումը առարկությունները և բացատրությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև հունիսի 1-ը, Ազգային ժողով է ներկայացնում է տվյալ կառուցվածքային ստորաբաժանման գործունեությունը համակարգող հաշվեքննիչ պալատի անդամին նախորդ տարվա իր գործունեության վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվություն պարունակող տարեկան հաղորդում:

5. Հաշվեքննության ընթացքում կազմվող հաշվեքննության արձանագրությունները հանդիսանում են ընթացիկ եզրակացության հիմք:

Հոդված 36. Հաշվեքննողի փազգորությունները

2. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան հաղորդումը ըննարկվում է Ազգային ժողովում՝ առանց որոշում ընդունելու:

Հոդված 31. Հաշվեքննողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Հաշվեքննողն իրավասու է տվյալ ծրագրային կետի հաշվեքննության առարկայի շրջանակներում՝

1) իրականացնելու հաշվեքննություն:

2) հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարից կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձից՝ պահանջելու հաշվեքննության առարկային առնչվող լուրջ էլեկտրոնային շտեմարանների շտեմարաններին, հասանելիություն, փաստաթղթեր, դրանց վավերացված պատճեններ, անհրաժեշտ տեղեկանքներ, տեղեկատվություն, այլ թվում՝ հաշվապահական հաշվետվություններ, հաշվառման վերաբերյալ, դրանցից դուրս գրելու տեղեկություններ և ստանալու պարզաբանումներ: Օրենքով պահպանվող գաղտնիք համարվող պարունակող տեղեկատվությանը հաշվեքննողը կարող է ծանոթանալ տվյալ գաղտնիքի համար օրենքով սահմանված դեպքում և կարգով:

32) հաշվեքննության ընթացքում ծագած հարցերի վերաբերյալ հաշվեքննիչ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարից կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձից ստանալու գրավոր, քանակոր բացատրություններ և գրավոր պարզաբանումներ:

43) մուտք գործելու հաշվեքննության օբյեկտի տարածքներ, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

54) անհրաժեշտության դեպքում հաշվեքննության գործընթացին ներգրավելու հաշվեքննության օբյեկտի մասնագետներին ներկայացուցիչներին, այլ թվում՝ պահանջելով հաշվեքննության իրականացման ընթացքում իր մասնակցությամբ հաշվառման (գույրագրման) իրականացում:

5) պահանջել հաշվեքննության օբյեկտից՝ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարի կամ նրան փոխարինող անձի համաձայնությամբ ինտ քաղաքացիաիրավական

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքների մյուս կողմ հանդիսացած անձից, իր իրավասությունների շրջանակներում պահանջել և Հաշվեքննիչ պալատին ներկայացնել անհրաժեշտ փաստաթղթեր կամ տեղեկատվություն:

2. Հաշվեքննողը պարտավոր չէ բացատրություններ տալ հաշվեքննության ընթացքի վերաբերյալ, բացառությամբ հաշվեքննության վերաբերյալ հանձնարարություններ տալու իրավասություն ունեցող անձանց պահանջի դեպքի:

3. Հաշվեքննիչ պալատն իրավասու է հաշվեքննվող օբյեկտից պահանջելու և ստանալու հաշվեքննության առարկայի շրջանակներում կնքված պայմանագիրը, ինչպես նաև դրանից բխող այն փաստաթղթերը, որոնք պայմանագրի կամ գործարքի մյուս կողմը պարտավոր է տրամադրել հաշվեքննվող օբյեկտին:

4. 6) հաշվեքննության առարկայի վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալ իրավաբանական անձանցից:

2. Հաշվեքննողը պարտավոր է՝

1) հաշվեքննությունն սկսելուց առնվազն երեք աշխատանքային օր առաջ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող անձին ներկայացնել հաշվեքննության առաջադրանքը:

21) անաչառ և համակողմանի հավաքել և ուղարկել հաշվեքննության առարկային առնչվող տեղեկություններ և տեղեկություններն ոչ փաստերը:

32) իրականացնել հաշվեքննության գործընթացի փաստաթղթավորում:

43) չխոչընդոտել հաշվեքննության օբյեկտի բնականոն աշխատանքին:

54) հաշվեքննության ընթացքում հանցագործության առերևույթ հատկանիշների ի հայտ գալու պարագայում տեղեկացնել հաշվեքննությունը համակարգող Հաշվեքննիչ պալատի անդամին և Հաշվեքննիչ պալատին:

3. Հաշվեքննության խմբի ղեկավարն, ի լրումն սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պարտականությունների, հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց ծանոթացնելով անդամներին, է հաշվեքննությանն առնչվող իրենց իրավունքներին ու պարտականություններին:

6) հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող անձին ծանոթացնել հաշվեքննության արդյունքներին:

7) հաշվեքննության ընթացքում հանցագործության առերևույթ հատկանիշների կասկածի ի հայտ գալու պարագայում անհապաղ տեղեկացնել հաշվեքննիչ պալատին:

Հոդված 37. Մասնագետը և փորձագետը

Հոդված 32. Փորձագետը

1. Հաշվեքննիչ պալատն իրավասու է սույն օրենքով սահմանված Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով պայմանագրային՝ հիմունքներով՝ հաշվեքննության գործընթացում ներգրավելու՝ համապատասխան բնագավառի՝ հատուկ՝ մասնագիտական

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian
Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

գիտելիքներ ունեցող մասնագետի կամ հաշվեքննության վերաբերյալ հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ ունեցողներ գրավել փորձագետի:

2. Մասնագետը կամ փորձագետը **Փորձագետն** իրավասու է հաշվեքննության ընթացքում իրականացնելու իրականացնել սույն օրենքի 3631-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-51-6-րդ կետերով սահմանված իրավունքները և պետք է կրի 4սույն օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պարտականությունները:

Հոդված 38. Հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց իրավունքները, պարտականությունները և պատասխանատվությունը

Հոդված 33. Հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Հաշվեքննության կամ ստուգման լուսադադրանքում նշված համապատասխան հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարը կամ պատասխանատու պաշտոնատար անձը, իսկ իրավաբանական անձանց մոտ հաշվեքննության իրականացման դեպքում նաև համապատասխան ծրագրային կետում նշված հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարը կամ պատասխանատու պաշտոնատար անձնհաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարն իրավասու է՝

1) ծանոթանալու հաշվեքննության արձանագրությանը հաշվետվության նախագծին և ներկայացնելու իր գրավոր մեկնաբանությունները դրա վերաբերյալ:

2) օրենքով սահմանված կարգով բողոքարկելու հաշվեքննողների գործողությունները:

2. Հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձը պարտավոր է՝ Հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարը իրավասու է հաշվեքննության արձանագրության վերաբերյալ սույն օրենքի 35-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետում և կարգով ներկայացնելու առարկություններ և բացատրություններ:

3. Հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձը պարտավոր է՝

1) անհրաժեշտ հաշվեքննողներին հատկացնել աշխատանքային պայմաններ ստեղծել հաշվեքննողներին գործունեության տարածք, որն ապահովված է աշխատելու համար բավարար պայմաններով:

2) հաշվեքննության ընթացքում հաշվեքննողի պահանջով առաջարկված ժամկետում, որը չի կարող պակաս լինել երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում օրից, տրամադրել հաշվեքննության առարկայի վերաբերյալ առկա և հասանելի ամբողջական և ճշգրիտ տեղեկատվություն, փաստաթղթեր տեղեկատվությունը և գրանցումներ փաստաթղթերը:

3) հաշվեքննության ընթացքում անհապաղ տեղեկացնել հաշվեքննողին տրամադրված տեղեկատվության, փաստաթղթերի և գրանցումների ցանկացած փոփոխության և լրացումների մասին:

3) կազմակերպել և ապահովել հաշվեքննողի մասնակցությամբ հաշվեքննության ընթացակարգերի իրականացումը, այդ թվում՝ հաշվեքննողի պահանջով կազմակերպել հաշվեքննողի մասնակցությամբ հաշվառման (գույքագրման) իրականացում, ստորագրել բանավոր հարցման արձանագրությունները՝ ըստ

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

անհրաժեշտության արձանագրությանը կից ներկայացնելով արձանագրության րովանդակության վերաբերյալ գրավոր առարկություններ.

4) չխոչընդոտել հաշվեքննության ընթացքին, կատարել հաշվեքննողների օրինական պահանջները:

4. Ծրագրային կետում նշված հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարը պարտավոր է մեկամսյա ժամկետում հաշվեքննիչ պալատին տրամադրել ընթացիկ եզրակացությունում արձանագրված անհամապատասխանությունների, խեղությունների վերացման, առաջարկությունների իրականացման և ընթացիկ եզրակացությանը վերաբերող այլ գրավոր տեղեկատվություն:

5. Հաշվեքննիչ պալատի քաղաքացիական ծառայողների, փորձագետների և մասնագետների՝ Հաշվեքննողի՝ հաշվեքննությանը վերաբերող օրինական, սույն օրենքով սահմանված իրավունքներից բխող պահանջները պարտադիր են հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավար և այլ պաշտոնատար անձանց համար:

Գ Լ ՈՒ Խ 5

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ (38-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն, լրաց. 18.01.22 ՀՕ-1-Ն)

ԳԼՈՒԽ 6

Հոդված 34. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) անձեռնմխելիությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը (անդամը) չի կարող պատասխանատվության ենթարկվել իր լիազորություններն իրականացնելիս հայտնաձև կարծիքի կամ կայացրած որոշման համար, քացառությամբ այն դեպքերի, երբ նրա արարքում առկա են վարչական իրավախախտման կամ հանցագործության հատկանիշներ:

2. Իր լիազորությունների իրականացման կապակցությամբ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի) նկատմամբ քրեական հետապնդում կարող է հարուցվել, կամ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը (անդամը) կարող է ազատությունից զրկվել գլխավոր դատախազի միջնորդության հիման վրա միայն Հաշվեքննիչ պալատի համաձայնությամբ՝ Հաշվեքննիչ պալատի նիստերում որոշումների ընդունման կարգին համապատասխան: Հաշվեքննիչ պալատի նախագահն (անդամն) առանց Հաշվեքննիչ պալատի համաձայնության կարող է զրկվել ազատությունից, երբ նա բռնվել է հանցանք կատարելու պահին կամ անմիջապես դրանից հետո: Այս դեպքում ազատությունից զրկելը չի կարող տևել 72 ժամից ավելի: Հաշվեքննիչ պալատի անդամին ազատությունից զրկելու մասին անհապաղ տեղեկացվում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

Հոդված 35. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության ֆինանսավորումը

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

1. Հաշվեքննիչ պալատին վերապահված գործառույթների (հաշվեքննություն և ստուգում) իրականացման համար պետական բյուջեի միջոցների հաշվին ապահովվում է Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության նպատակի կատարումը երաշխավորող ֆինանսավորում:

2. Հաշվեքննիչ պալատի բյուջեն Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի մաս է:

3. Հաշվեքննիչ պալատը «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով յուրաքանչյուր տարի կազմում և Կառավարություն է ներկայացնում առաջիկա տարվա իր բյուջետային ֆինանսավորման հայտը (ծախսերի նախահաշվի նախագիծը):

4. Հաշվեքննիչ պալատի առաջիկա տարվա բյուջետային ֆինանսավորման հայտը Կառավարության կողմից ընդունվելու դեպքում ընդգրկվում է պետական բյուջեի նախագծում, իսկ առարկության դեպքում պետական բյուջեի նախագծի հետ անփոփոխ ներկայացվում է Ազգային ժողով:

5. Կառավարությունն Ազգային ժողով և Հաշվեքննիչ պալատ է ներկայացնում բյուջետային հայտի վերաբերյալ իր փոփոխությունների հիմնավորումը:

6. Հաշվեքննիչ պալատի բնականոն գործունեության ապահովման համար, չնախատեսված ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով, նախատեսվում է Հաշվեքննիչ պալատի պահուստային ֆոնդ, որը ներկայացվում է պետական բյուջեի առանձին տոդով: Պահուստային ֆոնդի մեծությունը հավասար է տվյալ տարվա պետական բյուջեի մասին օրենքով Հաշվեքննիչ պալատի համար նախատեսված ծախսերի ընդհանուր գումարի երկու տոկոսին:

7. Հարկային մարմնում առկա տեղեկատվության հիման վրա, սույն օրենքով սահմանված որակավորման պահանջներին համապատասխանող Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների համար պետք է ապահովվի Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող առդիտորական կազմակերպությունների՝ ըստ համադրելի պաշտոնների միջին վարձատրությանը համապատասխան աշխատանքի վարձատրություն: Սույն մասում նշված՝ հարկային մարմնում առկա տեղեկատվությունը, Հաշվեքննիչ պալատի պահանջով, պահանջի ներկայացումից հետո 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հարկային մարմնի կողմից ներկայացվում է Հաշվեքննիչ պալատին:

8. Հաշվեքննիչ պալատի աշխատողների սոցիալական երաշխիքները սահմանվում են օրենքով, այդ թվում՝ «Պետական պաշտոնյաներ և պետական ծառայության պաշտոնյաներ գրադեցնող անձանց վարձատրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 22-րդ և 24-26-րդ հոդվածներով սահմանված երաշխիքները:

Հոդված 36. Հաշվեքննության իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկատվության մատչելիությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատին անհատույց և ազատ կերպով առցանց հասանելի են Հայաստանի Հանրապետության, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու հիմնարկների կողմից վարվող թղթային և էլեկտրոնային տեղեկատվական շտեմարաններն ու համակարգերը, տեղեկություններն ու փաստաթղթերը:
2. Հաշվեքննության իրականացման ժամկետում Հաշվեքննիչ պալատին առցանց հասանելի են սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված սուբյեկտներին պատկանող՝ հաշվեքննության շրջանակին առնչվող էլեկտրոնային շտեմարանները:
3. Հաշվեքննիչ պալատի գործառույթներն իրականացնելիս Հաշվեքննիչ պալատի համար ապահովվում է այդ թվում՝ «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հիման վրա տվյալների մշակողների կողմից վարվող տվյալների բազաների, տեղեկատվական համակարգերի և տվյալների շտեմարանների, ինչպես նաև օրենքով պահպանվող գաղտնիքի հասանելիությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:
4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված տեղեկատվական համակարգերին Հաշվեքննիչ պալատի հասանելիությունն ապահովվում է՝ նշված տեղեկատվական համակարգերի համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված տեղեկատվական անվտանգության պահանջներին (առկայության դեպքում) Հաշվեքննիչ պալատի համապատասխանության վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված կարգով ներգրավված, անկախ հավաստագրումից հետո:
5. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված՝ օրենքով պահպանվող տվյալները և տեղեկությունները, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի (անդամի), հաշվեքննողի և փորձագետի կողմից հրապարակումը, ինչպես նաև սույն օրենքով նախատեսված՝ Հաշվեքննիչ պալատի գործառույթների հետ չառնչվող ցանկացած այլ ձևով օգտագործումն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

Հոդված 37. Պատասխանատվությունը Հաշվեքննիչ պալատի գործունեությանը խոչընդոտելու համար

1. Էլեկտրոնային շտեմարաններին հասանելիությունը, հաշվեքննության շրջանակում պահանջված նյութերը, փաստաթղթերը, տեղեկությունները, պարզաբանումները, ինչպես նաև հետիսկողության ընթացքում միջոցառումների պլանը և դրա կատարման ընթացքի վերաբերյալ պահանջված տեղեկությունները սույն օրենքով սահմանված ժամկետներում և կարգով Հաշվեքննիչ պալատին չտրամադրելը կամ ոչ լիարժեք տրամադրելը կամ հաշվեքննության ընթացակարգերի կատարմանը խոչընդոտելն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

2. Հաշվերենիչ պալատը հաշվերենության ընթացքում կամ արդյունքում կարող է հաշվերենության օբյեկտի ղեկավարին, ինչպես նաև վերադաս ունենալու դեպքում՝ վերադասին, առաջարկել օրենքով սահմանված կարգով պատասխանատվության ենթարկել հաշվերենության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց, եթե վերջիններս չեն կատարում սույն օրենքի պահանջները:

3. Հաշվերենիչ պալատը կարող է հրապարակել և Ազգային ժողովին ներկայացնել սույն օրենքի պահանջները չկատարած կամ ոչ պատշաճ կատարած պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի, դրա պաշտոնատար անձի կամ իրավաբանական անձի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ համապատասխան դեպքի նկարագրությամբ:

Գ Լ ՈՒ Խ 6

ՀԱՇՎԵՐԵՆԻՉ ՊԱԼԱՏՈՒՄ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 38. Հաշվերենիչ պալատում ծառայության իրավական հիմքերը

1. Հաշվերենիչ պալատում ծառայության՝ որպես պետական ծառայության առանձին տեսակի առանձնահատկությունները կարգավորվում են սույն օրենքով:

2. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողների աշխատանքային հարաբերություններին վերաբերող հարցերը, որոնք կարգավորված չեն սույն օրենքով, կարգավորվում են «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված իրավական ակտով այդ հարաբերությունները կարգավորված չլինելու դեպքում, դրանք կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքությամբ:

Հոդված 39. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողների պաշտոնների համակարգը

1. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողների պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ խմբերի՝

- 1) բարձրագույն պաշտոններ,
- 2) գլխավոր պաշտոններ,
- 3) առաջատար պաշտոններ,
- 4) կրտսեր պաշտոններ:

2. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողների պաշտոնների խմբերը դասակարգվում են 1-ին, 2-րդ և 3-րդ ենթախմբերի:

3. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողների պաշտոնների խմբերում 1-ին ենթախումբը տվյալ խմբի բարձրագույն ենթախումբն է:

4. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողների բարձրագույն խմբի պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ ենթախմբերի՝ ընդգրկելով հետևյալ պաշտոնները՝

- 1) 1-ին ենթախումբ՝ Հաշվերենից պալատի նախագահ.
- 2) 2-րդ ենթախումբ՝ Հաշվերենից պալատի անդամ.
- 3) 3-րդ ենթախումբ՝ Հաշվերենից պալատի վարչության պետ:
5. Հաշվերենից պալատի ծառայողների գլխավոր պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ ենթախմբերի՝ ընդգրկելով հետևյալ պաշտոնները՝
  - 1) 1-ին ենթախումբ՝ Հաշվերենից պալատի վարչության պետի տեղակալ.
  - 2) 2-րդ ենթախումբ՝ հաշվերենության ավագ կառավարիչ.
  - 3) 3-րդ ենթախումբ՝ հաշվերենության կառավարիչ:
6. Հաշվերենից պալատի ծառայողների առաջատար պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ ենթախմբերի՝ ընդգրկելով հետևյալ պաշտոնները՝
  - 1) 1-ին ենթախումբ՝ առաջին դասի ավագ հաշվերենող.
  - 2) 2-րդ ենթախումբ՝ երկրորդ դասի ավագ հաշվերենող.
  - 3) 3-րդ ենթախումբ՝ երրորդ դասի ավագ հաշվերենող:
7. Հաշվերենից պալատի ծառայողների կրտսեր պաշտոնները դասակարգվում են հետևյալ ենթախմբերի՝ ընդգրկելով հետևյալ պաշտոնները.
  - 1) 1-ին ենթախումբ՝ առաջին դասի կրտսեր հաշվերենող.
  - 2) 2-րդ ենթախումբ՝ երկրորդ դասի կրտսեր հաշվերենող.
  - 3) 3-րդ ենթախումբ՝ երրորդ դասի կրտսեր հաշվերենող:
8. Հաշվերենություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանում չհանդիսացող Հաշվերենից պալատի հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներում պաշտոնների դասակարգումները սահմանվում են Հաշվերենից պալատի կողմից, որոնց համար կողմնորոշիչ նշանակություն ունեն սույն հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետում և 5-7-րդ մասերում նշված պաշտոնների դասակարգումները:
9. Հաշվերենություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանում չհանդիսացող Հաշվերենից պալատի հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներում Հաշվերենից պալատի ծառայողների պաշտոնների համար որակավորման՝ գործառնության կախված պահանջները սահմանվում են Հաշվերենից պալատի կողմից:

Հոդված 40. Հաշվերենից պալատի ծառայողներին ներկայացվող հիմնական պահանջները

1. Հաշվերենից պալատի ծառայողի պաշտոն կարող է զբաղեցնել Հայաստանի Հանրապետության այն քաղաքացին, որը՝
  - 1) ունի բարձրագույն կրթություն.
  - 2) տիրապետում է հայերենին.
  - 3) քավարարում է պաշտոնին ներկայացվող՝ Սահմանադրությամբ և սույն օրենքով նախատեսված պահանջները, և առկա չեն պաշտոնի նշանակման համար սույն օրենքով սահմանված սահմանափակումները:

2. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի պաշտոնում չի կարող նշանակվել այն անձը՝

1) որը դատական կարգով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

2) որն օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով զրկվել է հանրային ծառայությունում պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքից.

3) որը դատապարտվել է հանցագործության համար՝ անկախ դատվածությունը մարված կամ վերացված լինելու հանգամանքից.

4) որի նկատմամբ հարուցված է քրեական հետապնդում.

5) որի նկատմամբ հարուցված քրեական հետապնդումը դադարեցվել է կամ քրեական հետապնդում չի հարուցվել ոչ արդարացնող հիմքով.

6) որն ունի Կառավարության հաստատած ցանկով նախատեսված՝ հանրային ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու դեպքում լիազորությունների իրականացումը խոչընդոտող հիվանդություն կամ ֆիզիկական արատ.

7) որը, լինելով աուտիստոր, օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով զրկվել է որոշակի ժամկետով աուտիստորական գործունեության իրականացման իրավունքից.

8) որը, լինելով աուտիստոր, ստորագրել է աուտիստորական եզրակացություն, որը ճանաչվել է ոչ հավաստի.

9) որի աուտիստորի որակավորումը չեղարկվել է:

Հոդված 41. Հաշվերենիչ պալատում պաշտոնի նշանակելու պայմանները

1. Հաշվերենիչ պալատի նախագահը և մյուս անդամներն ընտրվում են սույն օրենքի 5-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

2. Հաշվերենիչ պալատի հաշվերենություն իրականացնող հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման՝ վարչության պետ և տեղակալ կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որն ունի աուտիստորի որակավորում և որը մինչև նշանակումն առնվազն երկու տարի զբաղեցրել է Հաշվերենիչ պալատում ծառայության գլխավոր խմբի պաշտոն:

3. Հաշվերենիչ պալատի հաշվերենության ավագ կառավարիչ կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որն ունի աուտիստորի որակավորում և որը մինչև նշանակումն առնվազն մեկ տարի զբաղեցրել է Հաշվերենիչ պալատում ծառայության գլխավոր խմբի պաշտոն:

4. Հաշվերենիչ պալատի հաշվերենության կառավարիչ կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որն ունի աուտիստորի որակավորում և որը մինչև նշանակումը զբաղեցրել է Հաշվերենիչ պալատում ծառայության գլխավոր խմբի կամ վերջին երկու տարին առաջատար խմբի պաշտոն կամ ունի միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուտիստորական կազմակերպությունում ղեկավարի առնվազն մեկ տարվա ստաժ կամ այլ աուտիստորական կազմակերպությունում ղեկավարի առնվազն երկու տարվա ստաժ:

5. Հաշվեքննիչ պալատի առաջին դասի ավագ հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 4 առարկաները, և որը մինչև նշանակումն առնվազն երկու տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության առաջատար խմբի պաշտոն:

6. Հաշվեքննիչ պալատի երկրորդ դասի ավագ հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 4 առարկաները, և որը մինչև նշանակումն առնվազն մեկ տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության առաջատար խմբի պաշտոն:

7. Հաշվեքննիչ պալատի երրորդ դասի ավագ հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 4 առարկաները, և որը մինչև նշանակումը զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության առաջատար խմբի պաշտոն կամ ունի կրտսեր հաշվեքննողի առնվազն երկու տարվա ստաժ կամ միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն երկու տարվա ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն չորս տարվա ստաժ:

8. Հաշվեքննիչ պալատի առաջին դասի կրտսեր հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 2 առարկաները, և որը մինչև նշանակումն առնվազն երկու տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության կրտսեր խմբի պաշտոն կամ ունի միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն երկու տարվա ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն չորս տարվա ստաժ:

9. Հաշվեքննիչ պալատի երկրորդ դասի կրտսեր հաշվեքննող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 2 առարկաները, և որը մինչև նշանակումն առնվազն մեկ տարի զբաղեցրել է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության կրտսեր խմբի պաշտոն կամ ունի միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն մեկ ու կես տարվա

ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն երկու տարվա ստաժ:

10. Հաշվերենիչ պալատի երրորդ դասի կրտսեր հաշվերենող կարող է նշանակվել սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի պահանջները բավարարող այն անձը, որը հանձնել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագրի՝ Հաշվերենիչ պալատի կողմից սահմանված առնվազն 2 առարկաները, և որը մինչև նշանակումը զբաղեցրել է Հաշվերենիչ պալատում ծառայության կրտսեր խմբի պաշտոն կամ ունի սկսնակ աուդիտորի առնվազն մեկ տարվա ստաժ և անցողիկ միավորով հաղթահարել է սկսնակ հաշվերենողների համար նախատեսված վերապատրաստման դասընթացները կամ միջազգային խմբի անդամ հանդիսացող և միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն մեկ տարվա ստաժ կամ այլ աուդիտորական կազմակերպությունում աուդիտորի առնվազն մեկ ու կես տարվա ստաժ կամ տնտեսագիտության, ֆինանսների բնագավառում մասնագիտական աշխատանքի առնվազն երկու տարվա ստաժ:

11. Հաշվերենություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանում չհանդիսացող Հաշվերենիչ պալատի հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներում պաշտոնների նշանակման համար կիրառվող պայմանները սահմանվում են Հաշվերենիչ պալատի կողմից, որի համար սույն հոդվածի 2-րդից 10-րդ մասերով նախատեսված պայմանները կրում են կողմնորոշիչ բնույթ:

12. Հաշվերենիչ պալատում ծառայության պաշտոնները (բացառությամբ ինքնավար պաշտոնների) համալրվում են Հաշվերենիչ պալատի սահմանված կարգով և պայմաններով անցկացվող մրցույթի արդյունքների հիման վրա, բացառությամբ փոխադրման կարգով Հաշվերենիչ պալատում ծառայության պաշտոնների համալրման:

13. Հաշվերենիչ պալատում ծառայության թափուր պաշտոնը, եթե չի զբաղեցվում փոխադրման կարգով կամ թափուր պաշտոնը մինչև սույն օրենքով նախատեսված՝ մրցույթային կարգով զբաղեցնելը, կարող է զբաղեցվել ժամկետային աշխատանքային պայմանագրով, բայց ոչ ավելի, քան մեկ տարի ժամկետով: Սույն մասով սահմանված պայմանագիրը կնքվում է այն անձի հետ, որը բավարարում է տվյալ պաշտոնի անձնագրի պահանջները:

Հոդված 42. Հաշվերենիչ պալատում սկսնակ հաշվերենողների ներգրավումը

1. Հաշվերենիչ պալատում որպես սկսնակ հաշվերենող որոշակի ժամկետով աշխատանքային պայմանագրով կարող է ներգրավվել Հայաստանի Հանրապետությունում մշտապես բնակվող, սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջները բավարարող կամ բալկալավրիատի ուսանող հանդիսացող, ինչպես նաև սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի պահանջից բացի մյուս պահանջները բավարարող անձը:

2. Սկսնակ հաշվերնոդները Հաշվերնիչ պալատի սահմանած կարգով սնցնում են սկսնակ հաշվերնոդների համար նախատեսված վերապատրաստման դասընթացներ:

Հոդված 43. Հաշվերնիչ պալատում պաշտոնի նշանակելը և պաշտոնից ազատելը

1. Հաշվերնիչ պալատի ծառայողներին (բացառությամբ ինքնավար պաշտոններ զբաղեցնողների և ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի) պաշտոնի նշանակում և պաշտոնից ազատում է Հաշվերնիչ պալատի նախագահը:
2. Հաշվերնիչ պալատի տեխնիկական սպասարկում և քաղաքացիական աշխատանք իրականացնող անձանց աշխատանքի ընդունում և աշխատանքից ազատում է Հաշվերնիչ պալատի գլխավոր քարտուղարը՝ Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:
3. Հաշվերնիչ պալատում հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող անձանց աշխատանքի ընդունում և աշխատանքից ազատում է Հաշվերնիչ պալատի նախագահը:

Հոդված 44. Հաշվերնիչ պալատում ծառայության պաշտոն զբաղեցնելը տեղափոխման և փոխադրման կարգով

1. Հաշվերնիչ պալատի նախագահը մինչև երկու տարի ժամկետով կարող է տեղափոխություն կատարել հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումների հավասարազոր պաշտոն զբաղեցնող Հաշվերնիչ պալատի ծառայողների միջև, եթե վերջիններս բավարարում են Հաշվերնիչ պալատում ծառայության պաշտոնի անձնագրի պահանջները:
2. Հաշվերնիչ պալատում ծառայության թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում, Հաշվերնիչ պալատի նախագահը կարող է նույն կամ այլ հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման Հաշվերնիչ պալատի ծառայողին փոխադրել թափուր պաշտոնին, եթե նա բավարարում է Հաշվերնիչ պալատում ծառայության պաշտոնի անձնագրի պահանջները:
3. Փոխադրումից հետո թափուր մնացած պաշտոնը կարող է զբաղեցվել սույն օրենքով նախատեսված մրցույթով կամ փոխադրումով:
4. Հաշվերնիչ պալատում ծառայության ժամանակավոր թափուր պաշտոն առաջանալու դեպքում, մինչև սահմանված հիմքի վերացումը, Հաշվերնիչ պալատի նախագահը կարող է այլ հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանման ծառայողին փոխադրել այդ պաշտոնին, եթե նա բավարարում է Հաշվերնիչ պալատում ծառայության պաշտոնի անձնագրի պահանջները: Ժամանակավոր թափուր պաշտոնի փոխադրման դեպքում փոխադրված ծառայողի

պարտականությունները կատարում է տվյալ պաշտոնի անձնագրով նախատեսված փոխարինող ծառայողը:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ժամանակավոր թափուր պաշտոնն առաջանում է՝

1) հղիության և ծննդաբերության արձակուրդի դեպքում.

2) մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար տրամադրվող արձակուրդի դեպքում.

3) պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչվելու դեպքում.

4) Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի կողմից իր ծառայողական պարտականությունները կատարելու ժամանակավոր անհնարինության դեպքում.

5) եռամսյա ժամկետը գերազանցող վերապատրաստման կամ ծառայողական գործուղման մեկնելու դեպքում:

6. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված փոխադրումն իրականացվում է հավասարազոր կամ տվյալ պաշտոնին հաջորդող մեկ ենթախմբով քարձր Հաշվերենիչ պալատում ծառայության պաշտոնի:

7. Տեղափոխությունը, փոխադրումն իրականացվում են Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի համաձայնությամբ:

8. Տեղափոխության և փոխադրման դեպքերում Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի հետ վերջնահաշվարկ չի կատարվում:

9. Տեղափոխության և փոխադրման կարգով պաշտոն զբաղեցնելու կարգը և պայմանները, ինչպես նաև տեղափոխության և փոխադրման կարգով պաշտոն զբաղեցնելու ժամանակ անձնակազմի կառավարման ընթացակարգային առանձնահատկությունները սահմանում է Հաշվերենիչ պալատը:

10. Սույն հոդվածի իմաստով հավասարազոր պաշտոն է համարվում Հաշվերենիչ պալատում ծառայության պաշտոնների անվանացանկում Հաշվերենիչ պալատում ծառայության պաշտոնի համապատասխան խմբի նույն ենթախմբում ընդգրկված պաշտոնը:

11. Սույն հոդվածի 1-10-րդ մասերի դրույթները չեն տարածվում Հաշվերենիչ պալատի ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց վրա:

Հոդված 45. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի կարիերային առաջընթացը (առաջխաղացումը) առանց մրցույթի

1. Սույն օրենքի 39-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 2-րդ կամ 3-րդ կետով կամ 7-րդ մասով նախատեսված պաշտոն զբաղեցնող Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի կարիերային առաջընթացը (առաջխաղացումը) առանց մրցույթի իրականացվում է տվյալ պաշտոնի (հաստիքային միավորի) ենթախմբում հաջորդող մեկ ենթախմբով քարձրացնելու եղանակով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված՝ Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի կարիերային առաջընթացի (առաջխաղացման) նպատակով Հաշվերենիչ պալատի

կողմից կազմակերպվում և անց է կացվում համապատասխան պաշտոնի առանձնահատկություններով պայմանավորված կատարողականի գնահատման գործընթաց, որի արդյունքներով որոշվում է Հաշվեքննիչ պալատում ծառայողի կարիերային առաջընթացի (առաջխաղացման) հարցը:

3. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայողի առաջխաղացման նպատակով կատարողականի գնահատման գործընթացի կազմակերպման և արդյունքների ամփոփման կարգը և ձևաչափը սահմանում է Հաշվեքննիչ պալատը:

Հոդված 46. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառվող սահմանափակումները

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառվում են «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով նախատեսված սահմանափակումները:

Հոդված 47. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի պաշտոնից ազատվելը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողը (բացառությամբ ինքնավար պաշտոններ զբաղեցնողների) պաշտոնից ազատվում է՝

- 1) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը դադարեցնելու դեպքում
- 2) անձնական նախաձեռնությամբ՝ գրավոր դիմումի հիման վրա,
- 3) հաստիքների կրճատման դեպքում, եթե Հաշվեքննիչ պալատում ծառայողին համապատասխան պաշտոնում նշանակելը հնարավոր չէ, և հաստիքների կրճատումը պայմանավորված է հաստիքների ընդհանուր թվի կրճատմամբ,
- 4) Կառավարության հաստատած հիմնադրություններից որևէ մեկով հիվանդանալու դեպքում,
- 5) օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ ճանաչվելու դեպքում,
- 6) դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռի հիման վրա մահացած հայտարարվելու կամ անհայտ բացակայող ճանաչվելու դեպքում,
- 7) նրա նկատմամբ դատարանի մեղադրական դատավճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու դեպքում,
- 8) նրա նկատմամբ պաշտոնից ազատում կարգապահական տույժ նշանակելու դեպքում,
- 9) ժամանակավոր անաշխատունակության հետևանքով ավելի քան 120 օր անընդմեջ կամ՝ վերջին տասներկու ամսվա ընթացքում ավելի քան 140 օր ծառայության չներկայանալու դեպքում՝ չհաշված հղիության և ծննդաբերության կամ մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար արձակուրդը,
- 10) սույն օրենքի 40-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված սահմանափակումներից որևէ մեկի ի հայտ գալու դեպքում,

11) երկու տարի անընդմեջ իր մեղքով շարունակական մասնագիտական զարգացման անհատական ծրագրով հաստատված կրեդիտները չստանալու դեպքում:

12) սույն օրենքի պահանջների խախտմամբ պաշտոնի նշանակված լինելու դեպքում:
2. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի պարտականությունները համարվում են դադարած նրա մահվան դեպքում:

Հոդված 48. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի իրավունքները.

1. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողն իրավունք ունի՝

- 1) ծանոթանալու իր անձնական գործի բոլոր նյութերին, իր գործունեությանը վերաբերող փաստաթղթերին,
- 2) իր իրավասության սահմաններում քննարկելու հարցեր և ընդունելու որոշումներ,
- 3) ստանալու օրենքով նախատեսված վարձատրություն,
- 4) սահմանված կարգով մասնակցելու ծառայողական առաջխաղացմանը,
- 5) սահմանված կարգով վերապատրաստվելու պետական բյուջեի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցների հաշվին,
- 6) ներկայացնելու առաջարկություններ Հաշվերենիչ պալատի գործունեության կատարելագործման վերաբերյալ:

Հոդված 49. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի պարտականությունները.

1. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողը պարտավոր է՝

- 1) տիրապետել զբաղեցրած պաշտոնում իր իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանող իրավական ակտերին,
- 2) կատարել Սահմանադրության, օրենքների և այլ իրավական ակտերի պահանջները,
- 3) ապահովել պահանջվող մասնագիտական որակավորում և գործնական հմտություններ,
- 4) պահպանել ծառայողական կարգապահությունը,
- 5) պահպանել պետական, ծառայողական կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիք պարունակող տեղեկատվության հետ աշխատելու համար սահմանված պահանջները, այդ թվում՝ պաշտոնավարումը դադարեցնելուց հետո,
- 6) Հաշվերենիչ պալատի սահմանած կարգով հավաքել շարունակական մասնագիտական զարգացման անհրաժեշտ կրեդիտներ,
- 7) պահպանել Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի համար սահմանված սահմանափակումներն ու անհամատեղելիության պահանջները:

Հոդված 50. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառվող խրախուսման միջոցները.

1. Երկարամյա ծառայության, ինչպես նաև ծառայողական պարտականությունները և առաջադրանքները պատշաճ կատարելու և առանձնակի ցուցանիշների համար Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կարող են կիրառվել խրախուսման հետևյալ միջոցները՝

- 1) շնորհակալության հայտարարում,
  - 2) միանվագ դրամական պարգևատրում,
  - 3) հուշանվերով պարգևատրում,
  - 4) լրացուցիչ վճարովի տասնօրյա արձակուրդի տրամադրում:
2. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ, Հաշվեքննիչ պալատի սահմանած կարգով, որպես խրախուսանք կարող է կիրառվել նախկինում նշանակված կարգապահական տույժի հանումը:
3. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-4-րդ կետերով սահմանված խրախուսման միջոցները կիրառում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:
4. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված խրախուսման միջոցը կիրառում է կարգապահական տույժ նշանակված պաշտոնատար անձը, իսկ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի դեպքում՝ Հաշվեքննիչ պալատը:

Հոդված 51. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի կարգապահական պատասխանատվության հիմքերը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերն են՝

- 1) հաշվեքննության էթիկայի կանոնները խախտելը,
- 2) իր պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը,
- 3) ներքին կարգապահական կանոնները խախտելը,
- 4) օրենքով սահմանված ցահմանափակումները կամ անհամայնեղելիության պահանջները չպահպանելը:

Հոդված 52. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժերը

1. Կարգապահական խախտման ծանրությունից ելնելով՝ Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կարող են կիրառվել հետևյալ կարգապահական տույժերը՝

- 1) զգուշացում,
- 2) նկատողություն,
- 3) խիստ նկատողություն,
- 4) պաշտոնի իջեցում՝ մեկ աստիճանով,
- 5) պաշտոնից ազատում:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված կարգապահական տույժերը Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կիրառում է նրան պաշտոնում նշանակելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձը, իսկ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի դեպքում՝ Հաշվերենիչ պալատը:

Հոդված 53. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու կարգը

1. Կարգապահական տույժը նշանակվում է, եթե վեց ամսից ավելի չի անցել կարգապահական խախտումը հայտնաբերելու օրվանից՝ չհաշված հիվանդության կամ արձակուրդում գտնվելու ժամանակաշրջանը, ընդ որում՝ նշանակվող տույժը պետք է համապատասխանի կատարված խախտման բնույթին:
2. Տույժերը ձևակերպվում են գրավոր: Կարգապահական յուրաքանչյուր խախտման համար կարող է նշանակվել մեկ կարգապահական տույժ:
3. Կարգապահական տույժի մասին Հաշվերենիչ պալատի ծառայողը տեղեկացվում է դրա նշանակումից հետո՝ երկօրյա ժամկետում:
4. Եթե կարգապահական տույժ նշանակվելու օրվանից հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, Հաշվերենիչ պալատի ծառայողը նոր կարգապահական տույժի չի ենթարկվել, ապա այն համարվում է մարված: Սույն մասի դրույթները չեն տարածվում սույն օրենքի 52-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-5-րդ կետերով նախատեսված կարգապահական տույժերի վրա:
5. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի նկատմամբ կարգապահական տույժերը կարող են կիրառվել միայն ծառայողական քննության արդյունքների հիման վրա: Ծառայողական քննության նշանակման և անցկացման կարգը սահմանում է Հաշվերենիչ պալատը:
6. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողն իրավունք ունի իր նկատմամբ նշանակված կարգապահական տույժի մասին որոշումն օրենքով սահմանված կարգով բողոքարկելու դատարան:

Հոդված 54. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողին ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրելը

1. Հաշվերենիչ պալատի ծառայողին չի կարելի ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրել, բացառությամբ հետևյալ դեպքերի, երբ՝
  - 1) ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրելն իրականացվում է Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի դիմումի հիման վրա,
  - 2) ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրելն իրականացվում է որպես «պաշտոնի իջեցում» կարգապահական տույժ նշանակելիս,
  - 3) ավելի ցածր պաշտոնի փոխադրելն իրականացվում է հաստիքները կրճատվելիս՝ Հաշվերենիչ պալատի ծառայողի դիմումի հիման վրա:

Հոդված 55. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի վարձատրությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների վարձատրության հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են սույն օրենքով:

Հոդված 56. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի արձակուրդը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներն ունեն ամենամյա նվազագույն 20 աշխատանքային օր և ամենամյա լրացուցիչ 4 աշխատանքային օր տնտեսություններով վճարովի արձակուրդների իրավունք:
2. Հաշվեքննիչ պալատի անդամներին արձակուրդ տրամադրում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը:

Գ Լ ՈՒ Խ 7

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՓՈԽԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 39. Հաշվեքննիչ պալատի համագործակցությունն այլ մարմինների հետ

Հոդված 57. Հաշվեքննիչ պալատի համագործակցությունն այլ մարմինների և անձանց հետ

1. (մասն-ուժը կորցրել էր նպատակի ապահովման ու լիազորությունների իրականացման ընթացքում Հաշվեքննիչ պալատը համագործակցում է 18.07.22 ՀՕ-1-Ե)

2. Պետական Հայաստանի Հանրապետության պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն իրենց կառուցվածքում գործող ներքին առօրինակ ստորաբաժանումների կարողությունների զարգացման և գործնական խնդիրների լուծման հարցում կարող են համագործակցել հաշվեքննիչ պալատի մարմինների, ինչպես նաև, ըստ անհրաժեշտության, այլ սուբյեկտների հետ:

32. Հաշվեքննիչ պալատի հարցման կամ արտաքին հաստատման դեպքում Հայաստանի Հանրապետության պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները արմիններն ու օրենքով սահմանված կարգով պետական գործառնությունը օժտված իրավաբանական անձինք տրամադրում են տեղեկատվություն իրենց կողմից հաշվեքննության օբյեկտի կամ հաշվեքննության առարկայի՝ հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանի վերաբերյալ իրականացրած վերահսկողության, հսկողության, ստուգումների, ներքին առօրինակ արդյունքների մասին կամ հաշվեքննիչ պալատի Հաշվեքննիչ պալատի կողմից իրականացվող հաշվեքննությանը վերաբերող պահանջված այլ տեղեկատվություն, եթե այլ բան տեղեկատվությունը:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Italic, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Not Bold, Not Italic, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

3. Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազությունը սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի համաձայն ստացած նյութերի հիման վրա կայացված որոշումների վերաբերյալ գրավոր տեղեկացնում է Հաշվեքննիչ պալատին: Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազությունը ուսումնասիրում է Հաշվեքննիչ պալատի կողմից հրապարակված եզրակացությունները, ընթացիկ եզրակացությունները և հաշվեքննության հաշվետվությունները և դրանցում առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ հայտնաբերելու դեպքում համագործակցում է Հաշվեքննիչ պալատի հետ:

Հոդված 58. Միջազգային համագործակցությունն ու ստանդարտները

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննությանն առնչվող մեթոդաբանությունների ու ուղեցույցների մշակմանը և հաշվեքննությունների իրականացմանը վերաբերող հարցերում համագործակցում է այլ երկրների բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների և դրանց միջազգային ու տարածաշրջանային կազմակերպությունների հետ:

2. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննություններին առնչվող մեթոդաբանություններ և ուղեցույցներ մշակելիս հիմք է ընդունում Բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների միջազգային կազմակերպության (INTOSAI) սկզբունքները, ստանդարտներն ու ուղեցույցները:

3. Հաշվեքննիչ պալատը բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների և դրանց միջազգային ու տարածաշրջանային կազմակերպությունների հետ կարող է իր իրավասության շրջանակներում կնքել միջազգային պայմանագիր չհանդիսացող համագործակցության պայմանագրեր, համաձայնագրեր, հուշագրեր և այլ փաստաթղթեր՝ այդ մասին նախապես ծանուցելով Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի բնագավառում լիազորված մարմին: Սույն մասով նախատեսված չէ օրենսդրական ստորագրում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը կամ նրա կողմից լիազորված այլ անձը:

(39-րդ հոդվածը փոփ. 18.01.22 ՀՕ-1-Ն)

Հոդված 40. Հաշվեքննիչ պալատի ակտերն Ազգային ժողով ներկայացնելը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ընթացիկ եզրակացություններն Ազգային ժողով են ներկայացվում սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերով սահմանված ժամկետներում և կարգով: (նախադասությունը հանվել է 18.01.22 ՀՕ-1-Ն)

2. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվեքննիչ պալատի եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացվում սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետում և կարգով:

3. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվեքննիչ պալատի եզրակացությունն Ազգային ժողովում ներկայացվում է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի տարեկան կատարողականի քննարկման ընթացքում:

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

4. Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումն Ազգային ժողով է ներկայացնում սույն օրենքի 28-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետում և կարգով:

5. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան հաղորդումը քննարկվում է Ազգային ժողովում՝ առանց որոշում ընդունելու:

(40-րդ հոդվածը լրաց. 03.10.18 ՀՕ-396-Ն, փոփ. 18.01.22 ՀՕ-1-Ն)

ԳԼՈՒԽ 7

ՔԱՂԱՔԱՅԻՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏՈՒՄ

(վերնագիրը խմբ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 41. Ծառայությունը հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումներում (վերնագիրը խմբ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

1. (մասն-ուժը կորցրել է 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

2. (մասն-ուժը կորցրել է 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

3. (մասն-ուժը կորցրել է 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

4. Հաշվեքննիչ պալատ պետական մարմնի կառուցվածքային ստորաբաժանումներում իրականացվում է քաղաքացիական ծառայություն՝ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքով սահմանված կարգով:

(41-րդ հոդվածը խմբ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 42. Հաշվեքննիչ պալատի անդամների և պալատի քաղաքացիական ծառայողների վարձատրությունը

(վերնագիրը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

1. Հաշվեքննիչ պալատի անդամների, պալատի քաղաքացիական ծառայողների վարձատրության, այդ թվում՝ հիմնական և լրացուցիչ աշխատավարձերի հաշվարկների և չափերի, աշխատավարձի բնականոն աճի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են «Պետական պաշտոններ և պետական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:

(42-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

ԳԼՈՒԽ 4. Հաշվեքննիչ պալատը Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված լիազորությունների շրջանակներում և կարգով ինքնուրույն կամ այլ բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների հետ համատեղ իրականացնում է այդ պայմանագրերով ստանձնված պարտավորություններ:

Գ Լ ՈՒ Մ 8

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ ԵՎ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 43. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Italic, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

Հոդված 59. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում Հայաստանի Հանրապետության նորընտիր նախագահի՝ կողմից՝ իր պաշտոնի ստանձնման օրը: Կաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-5-րդ մասերով սահմանված դեպքերի:
2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել «Վերահսկիչ պալատի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2006 թվականի դեկտեմբերի 25-ի ՀՕ-4-Ն օրենքը:
3. Հաշվեքննիչ պալատի կանոնակարգը, կանոնադրությունը, հաստիքացուցակը, պաշտոնի անձնագրերը ենթակա են հաստատման հաշվեքննիչ պալատի կողմից սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 20 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
4. Սույն օրենքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված՝ հաշվեքննիչ պալատի անդամին և հաշվեքննիչ պալատում ղեկավար պաշտոններ զբաղեցնող անձանց՝ 2. Սույն օրենքով սահմանված Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումները, ինչպես նաև սույն օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին մասը, ուժի մեջ են մտնում սույն օրենքի պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից 6 ամիս անց, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով նախատեսված դեպքերի: Մինչև սույն մասում նշված վեցամսյա ժամկետի լրանալը, Հաշվեքննիչ պալատում շարունակում է իրականացվել քաղաքացիական ծառայություն՝ մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» օրենքի կարգավորումներին համապատասխան:
3. Հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնավարող ծառայողներին վերաբերող աուդիտորի որակավորման հրապարակմանը հաջորդող օրվանից 2024-ին մտնում 2028 թվականի հունվարի 1-ից:
4. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության առաջատար պաշտոններ զբաղեցնող անձանց համար սահմանված որակավորման քննությունների պահանջն ուժի մեջ է մտնում 2027 թվականի հունվարի 1-ից, իսկ կրտսեր պաշտոններ զբաղեցնող անձանց համար՝ 2026 թվականի հունվարի 1-ից:
5. Սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով սահմանված դրույթները չեն տարածվում Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահին Հաշվեքննիչ պալատում չպաշտոնավարող անձանց վրա:
6. Սույն օրենքի 36-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված դրույթներն ուժի մեջ են մտնում սույն օրենքի պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից 24 ամիս անց:

Հոդված 60. Հաշվեքննիչ պալատի հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումների ծառայողների իրավական վիճակի առանձնահատկությունները

1. հաշվեքննիչ: Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահին, Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Bold, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

կառուցվածքային ստորաբաժանումների այն քաղաքացիական ծառայողները, որոնք բավարարում են սույն հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված որակավորման քննության պահանջին կամ ունեն առդիտորի որակավորում, առանց մրցույթի շարունակում են պաշտոնավարել որպես Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներ՝ սույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով սահմանված համարժեք պաշտոններում: Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահից դադարում (դադարեցվում) է Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների՝ առդիտորի որակավորում չունեցող այն քաղաքացիական ծառայողների պաշտոնավարումը, որոնք չեն բավարարում սույն հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված որակավորման քննության պահանջին:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի իմաստով, հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումներում (բացառությամբ մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մասնագիտացված հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման) քաղաքացիական ծառայության պաշտոններին համարժեք Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոններն են՝

1) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման ավագ կառավարիչի պաշտոնին:

2) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի տեղակալի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման կառավարիչի պաշտոնին:

3) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման գլխավոր մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 3-րդ դասի ավագ հաշվեքննողի պաշտոնին:

4) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման առաջատար մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 1-ին դասի կրտսեր հաշվեքննողի պաշտոնին:

5) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 3-րդ դասի կրտսեր հաշվեքննողի պաշտոնին:

3. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մասնագիտացված հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավար քաղաքացիական ծառայության պաշտոններին համարժեք Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոններն են՝

1) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի (քաղաքացիական ծառայողի) պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի (Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի) պաշտոնին:

2) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի տեղակալի (քաղաքացիական ծառայողի) պաշտոնը՝ հաշվեքննություն

իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման վարչության պետի տեղակալի (Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողի) պաշտոնին:

3) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման գլխավոր մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 3-րդ դասի ավագ հաշվեքննողի պաշտոնին:

4) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման առաջատար մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 1-ին դասի կրտսեր հաշվեքննողի պաշտոնին:

5) հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման մասնագետի պաշտոնը՝ հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման 3-րդ դասի կրտսեր հաշվեքննողի պաշտոնին:

4. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահին հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումների գործունեությունը դադարում է, բացառությամբ մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը մասնագիտացված հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման:

5. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված՝ համարժեք պաշտոններում պաշտոնավարման շարունակությունը տեղի է ունենում նոր ձևավորված՝ սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո մասնագիտացված հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումում: Մինչև սույն մասում նշված ստորաբաժանման վարչության պետի և վարչության պետի տեղակալի պաշտոնների՝ մրցության կարգով համալրումը, վարչության պետի և վարչության պետի տեղակալի պարտականությունները կատարում են Հաշվեքննիչ պալատում ղեկավար պաշտոններում պաշտոնավարման ավելի երկար ստաժ ունեցող ավագ կառավարիչն ու կառավարիչը, համապատասխանաբար:

6. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելու պահին Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության պաշտոններում պաշտոնավարումը շարունակող Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների հետ վերջնահաշվարկ չի կատարվում, ինչպես նաև պահպանվում են նրանց ամենամյա արձակուրդի չօգտագործված օրերը:

7. Սույն օրենքի 59-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետից հետո՝ տվյալ պաշտոնի համար սահմանված առօրինորի որակավորման պահանջին չհամապատասխանելու և սույն օրենքի 59-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ժամկետներից հետո՝ տվյալ պաշտոնի համար սահմանված, որակավորման քննությունների պահանջներին չհամապատասխանելու կամ Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելուց հետո յուրաքանչյուր հաջորդ 18 ամսվա ընթացքում առօրինորի որակավորման՝ տվյալ պաշտոնի համար սահմանված և դեռևս չհանձնած քննություններից առնվազն 2 քննության անցողիկ շեմը չհաղթահարելու դեպքում, Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների պաշտոնավարումը դադարում (դադարեցվում) է:

8. Հաշվեքննիչ պալատում ծառայությանը վերաբերող կարգավորումներն ուժի մեջ մտնելուց հետո հաշվեքննության գործընթացին առնչվող գործառույթ իրականացնող ստորաբաժանումների ծառայողների համար Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված պայմաններին բավարարող քաղաքացիական ծառայողները, առանց մրցույթի, վերանշանակվում են որպես Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներ՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված համարժեք պաշտոններում:

9. Հաշվեքննիչ պալատում աշխատանքային ստաժի ժամանակահատվածն ընդգրկում է նաև մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ Հաշվեքննիչ պալատում և վերահսկիչ պալատում աշխատելու ժամանակահատվածը:

5. Սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված հաշվեքննիչ պալատի քաղաքացիական ծառայողներին՝ վերաբերող 10. Մինչև սույն օրենքով սահմանված լուղիտորի որակավորման դրույթն ուժի մեջ է մտնում և առուղիտորի որակավորման քննությունների, իսկ սույն հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքում՝ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից սահմանված պահանջներին բավարարելը, Հաշվեքննիչ պալատի ծառայողների հիմնական աշխատավարձը շարունակում է հաշվարկվել մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող կարգավորումներին իսկապատասխան:

11. Սույն հոդվածի 1-ին մասի իմաստով, որակավորման քննության պահանջ է համարվում «Առուղիտորական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված որակավորման քննությունների ծրագրով սահմանված առաջին առարկայի («Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ») կամ դրան համարժեք համարվող՝ Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության Որակավորված երդվյալ հաշվապահների ասոցիացիայի (ACCA) քննության («Ֆինանսական հաշվառում»)՝ անցողիկ միավորով հանձնումը:

Հոդված 61. Գործառույթների իրականացման առանձնահատկությունները

1. Հաշվեքննիչ պալատի 2023 և 2024 թվականի հունվարի 1-ից, իսկ հաշվեքննիչ պալատում աշխատանքային ստաժի ժամանակահատվածն ընդգրկում է թվականների գործունեության ծրագրերով նախատեսված հաշվեքննությունների արդյունքում կազմված ընթացիկ եզրակացությունների, 2023 և 2024 թվականների պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ եզրակացությունների, ինչպես նաև մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատում աշխատելու ժամանակահատվածը ներգրավված փորձագետների ու մասնագետների նկատմամբ կիրառվում են մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող կարգավորումները:

62. Սույն օրենքի 25-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով օրենքով սահմանված պետական բյուջեի երեք, վեց, ինն ամիսների հաշվեքննության մասին դրույթը, 26 Հաշվեքննիչ պալատի առուղիտի, էթիկայի, որակի հսկողության և գործադիր կոմիտեներին վերաբերող կարգավորումները, 11-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերը, 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասը և 271-ին մասի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պետական բյուջեի երեք:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Footer

վեց և ինն ամիսների կատարման նկատմամբ ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննությունների ընթացիկ եզրակացություններն օգտագործելու մասին դրույթն ընդունվելու ուժի մեջ են մտնում 2020-2025 թվականի հունվարի 1-ից:

7. Սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 17-20-րդ կետերով սահմանված հաշվեքննիչ պալատին վերապահված փազրորությունները մինչև 2023-՝ տարածվելով Հաշվեքննիչ պալատի 2025 թվականի դեկտեմբերի 31-ն իրականացվում են հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կողմից:

(43-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 44. Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի խորհրդի անդամների պաշտոնավարման ժամկետը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ հաջորդող տարիների գործունեության ծրագրերի կատարման վրա: Հաշվեքննիչ պալատի խորհրդի անդամները 2023 և 2024 թվականների գործունեության ծրագրերով նախատեսված հաշվեքննությունների խմբերի համակարգումները շարունակում են պաշտոնավարել մինչև իրենց փազրորությունների ժամկետի ավարտը որպես հաշվեքննիչ իրականացվել հաշվեքննության առաջադրանքներում նշված Հաշվեքննիչ պալատի անդամներ անդամների կողմից:

Հոդված 45. Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի ծառայողներին հաշվեքննիչ պալատի ծառայողներ համարելը

(վերնագիրը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

1. Սույն

Հոդված 62. Սույն օրենքից բխող իրավական ակտերն ընդունելը

1. Սույն օրենքից բխող իրավական ակտերն ընդունել սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ տասնույթ ամսվա ընթացքում:

2. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելն ընդունված Հաշվեքննիչ պալատի որոշումները համապատասխանեցնել սույն օրենքին՝ սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայողները՝ համարվում են հաշվեքննիչ պալատ պետական մարմնի քաղաքացիական ծառայողներ: Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո:

(45-րդ հոդվածը փոփ. խմբ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 46. Հաշվեքննիչ պալատի իրավահաջորդությունը

Հոդված 63. Իրավահաջորդությունը

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Auto, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Footer

1. Հաշվեքննիչ պալատը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի իրավահաջորդը:

2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո հաշվեքննիչ պալատն առաջին տարում իրագործում է Ազգային ժողովի արդեն ընդունած՝ Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի գործունեության տարեկան ծրագիրը, իսկ Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումը սույն օրենքով սահմանված կարգով Ազգային ժողով է ներկայացնում հաշվեքննիչ պալատը:

3. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան առաջին հաղորդումը պարունակում է Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի վերջին տարեկան գործունեության ծրագրով նախատեսված ծրագրային հարցերով սահմանված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Հայաստանի Հանրապետության
Նախագահ

Ա. Սարգսյան

2018 թ. հունվարի 30
Երևան
ՀՕ-58-Ն

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Justified, Indent: First line: 0 cm, Pattern: Clear

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Font: Bold, Italic, Font color: Text 1, Armenian

Formatted: Justified

Formatted: Footer

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

«ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ, «ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՊԵՏԱԿԱՆ
ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ
ԱՆՁԱՆՑ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ» ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»,
«ՆԵՐՔԻՆ ԱՌԻԴԻՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»,
«ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳԱՂՏՆԻՔԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ», «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»,
«ԲՆԱԿԶՈՒԹՅԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ»
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ
ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ, «ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՆՑ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ, ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ»
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՓԱԹԵԹԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ
ՄԱՍԻՆ

Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը.

«Հաշվեքննիչ պալատի մասին» և հարակից օրենքներում փոփոխություններ և
լրացումներ կատարելու մասին օրենքների նախագծերի (այսուհետ՝ Նախագիծ)
ընդունումը բխում է ՀՀ կառավարության 2019 թվականի նոյեմբերի 28-ի
«Պետական ֆինանսների կառավարման համակարգի 2019-2023 թվականների
բարեփոխումների ռազմավարությունը և պետական ֆինանսների կառավարման
համակարգի բարեփոխումների 2019-2023 թվականների գործողությունների
ծրագիրը հաստատելու մասին» թիվ 1716-Լ որոշման հավելված 2-ի 26-րդ
բաղադրիչից, Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև
«Համապարփակ և ընդլայնված գործընկերության համաձայնագրի» 24-րդ
հոդվածի «դ» կետից, Հաշվեքննիչ պալատի 2020 թվականի օգոստոսի 7-ի
«Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատի 2020-2023 թվականների
ռազմավարական զարգացման ծրագիրը և դրա իրականացման միջոցառումների
պլանը հաստատելու մասին» թիվ 150-Լ որոշման հավելված 1-ի 1.1.2 կետից,
Հաշվեքննիչ պալատի 2022 թվականի սեպտեմբերի 14-ի «Հայաստանի
Հանրապետության արտաքին պետական հաշվեքննության ոլորտի իրավական
բարելավումների հայեցակարգը հաստատելու մասին» թիվ 187-Լ որոշմամբ
հաստատված հայեցակարգից, 2011 թվականի դեկտեմբերի 22-ին ՄԱԿ-ի 66-րդ

Գլխավոր վեհաժողովի ընդունած «Բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների ուժեղացման միջոցով պետական կառավարման արդյունավետության, օգտավետության, հաշվետվողականության և թափանցիկության բարձրացման վերաբերյալ» թիվ A/66/209 որոշումից: Նախագիծը մշակելիս հաշվի են առնվել եվրոպական միության և Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ԵՄ/ՏՀՀԿ) համատեղ ՍԻԳՄԱ ծրագրի աջակցությամբ մշակված՝ «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի բարելավումների վերաբերյալ առաջարկությունների փաթեթը, ինչպես նաև ԱՄՆ Կառավարության հաշվետվողականության գրասենյակի (US GAO) կողմից օրենքի վերաբերյալ ներկայացված առաջարկությունները:

Ընթացիկ իրավիճակը և խնդիրները.

«Հաշվեքննիչ պալատի մասին» օրենքի գործողության ուժի մեջ մտնելով 2018 թվականին Հայաստանի Հանրապետությունում մեկնարկեց արտաքին պետական հաշվեքննության կամ այլ կերպ ասած՝ հանրային հատվածում աուդիտորական մարմնի գործունեությունը: Օրենքի կիրարկման ընթացքում բավականաչափ տեղեկատվություն է կուտակվել INTOSAI-ի ընդունած միջազգային ստանդարտներից ՀՀ-ում գործող իրավակարգավորումների շեղումների, օրենսդրական բացերի ու ներքին հակասությունների վերաբերյալ, որոնց բարելավումն անհրաժեշտ է արտաքին պետական հաշվեքննության գործառույթի կայացման և արդյունավետության հետագա բարձրացման համար:

Հաշվեքննության մանդատ

Հաշվեքննության ոչ համապարփակ մանդատը սահմանափակում է հանրային շահին միտված՝ հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտի վերաբերյալ մասնագիտական և անկողմնակալ տեղեկատվության տրամադրման Հաշվեքննիչ պալատի ներուժը: INTOSAI-ի Լիմայի հռչակագրի համաձայն, հանրային ֆինանսներին առնչվող բոլոր գործառնությունները ենթակա են հաշվեքննության՝ անկախ պետական և/կամ համայնքային բյուջեներում դրանց արտացոլված լինելու հանգամանքից կամ պետական և/կամ համայնքային բյուջեների վրա ազդեցություն ունենալու եղանակից (բաժին 18, կետ 3): Գործող իրավակարգավորումների պայմաններում Հաշվեքննիչ պալատի մանդատի շրջանակներից դուրս են գտնվում՝

- ընդերքօգտագործողների գործունեությունը՝ չնայած ՀՀ Սահմանադրության համաձայն ընդերքը պետության բացառիկ սեփականությունն է (10-րդ հոդված, 2-րդ մաս),
- Կենտրոնական բանկի գործունեությունը՝ չնայած այն Հայաստանի Հանրապետության կողմից հիմնադրված և պետական գործառույթներով օժտված իրավաբանական անձ է,
- հանրային սեփականության կոնցեսիոն / հավատարմագրային կառավարիչների գործունեությունը,

- պետական միջոցներ ստացած կազմակերպությունների գործունեությունը, եթե այդ միջոցների տրամադրման իրավապայմանագրային շրջանակը չի նախատեսել հաշվեքննության հնարավորություն: Օրենքի ուժի մտնելուց ի վեր գործնականում նման պայմանագրային դրույթի կամ նորմի ամրագրման դեպք չի արձանագրվել՝ հանգեցնելով հանրային զգալի միջոցների հաշվեքննության անհնարինության:

Բացի այդ, բյուջետային մուտքերի հաշվեքննության բացահայտ մանդատի բացակայությունը, տարակերպ իրավական մեկնաբանությունների պայմաններում, կարող է առաջացնել Սահմանադրության 198-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 2-րդ ենթակետով, ինչպես նաև 111-րդ կետի 2-րդ կետով նախատեսված՝ պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ ՀՊ եզրակացության ներկայացման անհնարինություն: Բյուջետային մուտքերի հաշվեքննության անհրաժեշտությունն ամրագրված է նաև INTOSAI-ի ստանդարտներում: Մասնավորապես, Մեխիկոյի հոչակագրի 3-րդ սկզբունքի համաձայն. «ԲՀՄ-ն պետք է ունենա բավականաչափ լայն մանդատ՝ ներառյալ կառավարությանն ու հանրային հատվածի կազմակերպություններին վճարման ենթակա եկամուտների հավաքագրման հաշվեքննության լիազորությունը»: Լիմայի հոչակագրի 20-րդ բաժնի 1-ին կետի համաձայն. «ԲՀՄ-ները պետք է լիազորված լինեն հնարավորինս լայնորեն հաշվեքննության ենթարկել հարկերի հավաքագրման գործընթացը»:

Տեղեկատվության մատչելիություն

Օրենքով սահմանված տարատեսակ գաղտնիքներին և անհատական տվյալներին ՀՊ-ի հասանելիության սահմանափակումները կարող են հանգեցնել հաշվեքննությունների կասեցմանը և, ֆինանսական հաշվեքննության դեպքում, ընդհուպ մինչև հաշվեքննության կարծիքից հրաժարմանը՝ հարցականի տակ դնելով Սահմանադրությամբ նախատեսված արտաքին պետական հաշվեքննության գործառույթի իրականացման հնարավորությունը:

Լիմայի հոչակագրի 10-րդ բաժնի 1-ին կետի համաձայն. «ԲՀՄ-ները պետք է ունենան հասանելիություն ֆինանսական կառավարմանն հետ կապված բոլոր գրանցումներին ու փաստաթղթերին և պետք է լիազորված լինեն բանավոր կամ գրավոր կերպով պահանջել ԲՀՄ-ի կողմից անհրաժեշտ համարվող ցանկացած տեղեկություն»: Մեխիկոյի հոչակագրի 4-րդ՝ «Տեղեկությունների անսահմանափակ հասանելիություն» սկզբունքի համաձայն. «ԲՀՄ-ները պետք է ունենան բավարար լիազորություններ՝ ստանալու ժամանակին, անխափան, ուղիղ և անվճար հասանելիություն իրենց օրենսդրական պարտականությունների պատշաճ կատարման համար անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերին և տեղեկություններին»:

Հաշվեքննիչ պալատի կառավարում

ՀՊ-ի կառավարման կոլեգիալ մարմինը ներկայումս բաղկացած է 7 անդամից, որոնք բոլորը գործադիր իրավասություններով օժտված ղեկավարներ են և բացակայում են անկախ, գործադիր իրավասություններով չօժտված ղեկավարներ

(non-executive directors): Արդյունքում, առկա չեն ներինստիտուցիոնալ հակակշիռների ու զսպումների արդյունավետ մեխանիզմներ, որոնք ինքնաշխատ կերպով կնպաստեն որակին միտված հաշվեքննության արդյունքների գեներացմանը:

Մարդկային ռեսուրսների կառավարում

Մարդկային ռեսուրսների կառավարման գործող կարգավորումները չեն պարունակում՝ որևէ մոտիվացիա՝ որակի համարժեք ստանդարտներին համապատասխանող մասնագետների ներգրավման և/կամ աշխատակազմի ներկայացուցիչների որակավորման բարձրացման ու աշխատանքային առաջընթացի ձգտելու համար: Հարկ է նկատել, որ աշխատաշուկայի աուդիտորական միասնական սեգմենտը ներառում է ինչպես մասնավոր, այնպես էլ հանրային հատվածներում աուդիտորական աշխատանքի առաջարկն ու պահանջարկը, տվյալ շուկայում գործում են համանման որակավորմամբ մասնագետներ: Այնուհանդերձ, պաշտոնների դասակարգման, մասնագիտական զարգացման ու առաջընթացի, ինչպես նաև աշխատանքի վարձատրության գործող կարգավորումների առումով պետական և մասնավոր հատվածում աուդիտորական աշխատանքի միջև առկա է էական խզում, որը շուկայական տնտեսակարգի պայմաններում էապես սահմանափակում է ՀՊ-ի՝ որպես ՀՀ բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմին կայացման և որակյալ աուդիտորական ծառայությունների մատուցման հնարավորությունները:

Անկախություն

ԲՀՄ-ների անկախության վերաբերյալ միջազգայնորեն ընդունված սկզբունքների տեսանկյունից գործող իրավակարգավորումներում խնդրահարույց է կազմակերպչական անկախության սահմանափակումը, որն արտահայտվում է հաշվեքննողների՝ քաղաքացիական ծառայողներ հանդիսանալու հանգամանքով, գործառնական անկախության սահմանափակումները, որոնք արտահայտվում են Հաշվեքննիչ պալատի ներքին ընթացակարգերը ոչ ճկուն օրենսդրական մեխանիզմներով կանոնակարգվածության հանգամանքով:

Առաջարկվող կարգավորման բնույթը.

Վերոնշյալ խնդիրները հասցեագրվել են Նախագծում՝ առաջարկված հետևյալ իրավական լուծումների միջոցով.

- Հաշվեքննիչ պալատում ծառայության ներդրում՝ որպես պետական ծառայության նոր տեսակ, հաշվեքննության կազմակերպմանը վերաբերող խիստ ընթացակարգային հարցերը ՀՊ ներքին իրավական ակտերով կարգավորելու հնարավորության ընձեռում,

- բյուջետային մուտքերի, ընդերքօգտագործողների, ԿԲ-ի, հանրային սեփականության կոնցեսիոն / հավատարմագրային կառավարիչների, պետական միջոցներ ստացած իրավաբանական անձանց գործունեությունը հաշվեքննելու (ստուգելու) Հաշվեքննիչ պալատի մանդատի ամրագրում,
- օրենքով սահմանված գաղտնիքներին և անհատական տվյալներին ՀՊ-ի հասանելիության ապահովում՝ միևնույն ժամանակ նախատեսելով պատասխանատվություն այդ տեղեկատվության օգտագործման առնչությամբ,
- Հաշվեքննիչ պալատի ներքին աուդիտի, գործադիր կոմիտեի, աուդիտի կոմիտեի, էթիկայի կոմիտեի, որակի հսկողության կոմիտեի ինստիտուցիոնալ կառուցակարգերի ներդրում,
- որակավորված մասնագետներին շուկայականին համահունչ վարձատրության հնարավորության նախատեսում, աուդիտորական բնագավառին բնորոշ պաշտոնների դասակարգման և դրանց ներկայացվող որակական պահանջների ներդրում,
- հաշվեքննության հետհսկողության մեխանիզմների ներդրում՝ որպես Հաշվեքննիչ պալատի առաջարկությունները կյանքի կոչելուն և քաղաքացիների կյանքում դրական փոփոխությունները խթանելուն միտված գործիքակազմ:

Նախագծով կարգավորվել են նաև մի շարք իրավական բացեր (օրինակ՝ հաշվեքննության դադարեցման մեխանիզմների, «խեղաթյուրում», «անհամապատասխանություն» հասկացությունների սահմանումների բացակայություն), շփոթ առաջացնող հասկացություններ (օրինակ՝ ծախսային արդյունավետություն, ընթացիկ եզրակացություն), առկա հասկացությունների, հաշվեքննության կարծիքների և այլ սահմանումները համապատասխանեցվել են INTOSAI-ի ստանդարտների պահանջներին, ինչպես նաև ներկայացվել են Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը միտված այլ լուծումներ:

Ակնկալվող արդյունքը.

Սույն Նախագծի ընդունմամբ ակնկալվում է բարձրացնել հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում օրինականության և արդյունավետության սկզբունքների վերաբերյալ հանրությանն ու Ազգային ժողովին ներկայացվող տեղեկատվության որակը՝ մասնագիտացված, անկախության երաշխիքներով օժտված և անկողմնակալ արտաքին պետական հաշվեքննության մարմնի գործունեության արդյունավետության բարձրացման ճանապարհով: